

ORVOSKARI, HIRMONDÓ

Pécs, 2016. november

Fotó: Barthó Loránd

TARTALOM

A Kari Tanács ülésének határozatai

Vasdiploma
(Mess Béla)

Az 1956-os forradalom egyetemünkön.
Megemlékezés német és angol nyelvű
hallgatók részére (Tibor Buzády,
Zsigmond András.)

A Doktori és Habilitációs Tanács ülése
(Szekeres Júlia)

Kitüntetések, elismerések

Interjú Nagy Ákos egyetemi docenssel,
a Fogászati és Szájsebészeti Klinika vezetőjével
(Schweier Rita)

Beszélgetés a Magyar Orvostanhallgatók
Együletének pécsi tisztségviselőivel
(Schweier Rita)

Paraszolvencia orvosok közt
(Jakab Tibor)

TDK-hírek

Országos Gyermek-diabétesznap a PTE-n
(Soltész Gyula)

A VI. pécsi gyógyszerési gondozási
versenyéről (a Gyógyszerészeti Intézet munkatársai)

HMAA – 2016 (Környei Bálint)

II. Pécsi Kardiovaszkuláris Prevenációs és
Rehabilitációs Kongresszus
(Szabados Eszter)

Pécsi könyv bemutatója az Országos
Korányi TBC és Pulmonológiai Intézetben
(Molnár F. Tamás)

Röviden: Gyermeksebészeti világkongresszus; az „International Union of Angiology” világkongresszusa; TDK-hallgatók a 11. Yes Meeting-en; beszámoló veronai tanulmányútról; Branter-Lárencz Emléknapp; megjelent a Fülészeti mozaikok c. könyv.

Kiss Tamás irodalmi összeállítása

Sebészet (1903-1914)
(Gracza Tünde)

Carl Zeiss születése 200. évfordulójának
megünneplése Jénában (Makovitzky József)

Írók, költők betegségről, orvoslásról,
halálról (Barthó Loránd válogatása)

Sajtszemle (csak a nyomtatott számban), benne az onkológiák eredményességi mutatóinak közzétételéről; újjáélesztő készülékek Pécs forgalmas pontjain; egynapos csípőprotézis beültetés; nem lesz kancellári rendszer az egészségügyben; Pécsi segítség Malawiba; Pécs Európa 20 legjobb egyetemvárosa között; interjú Reglődi Dóra professzorral.

Bosnyák Ildikó
Dr. Weisenbach János
Dr. Jobst Kázmér

A címlapon Barthó Loránd, középen Takács Gábor fotói, a hátsó borítón Rodler Miklós, Mészáros István, Smuk Gábor és Takács Gábor fényképei

A Kari Tanács 2016. október 6-i ülésének határozatai

40/2016. (10.06.) számú határozat:

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a 2017/2018. tanévben beiratkozó hallgatók tandíjaira vonatkozó javaslatot.

41/2016. (10.06.) számú határozat:

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a biotechnológia mesterszak tantervének módosítását.

42/2016. (10.06.) számú határozat:

Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredményekkel támogatta a címzetes egyetemi tanári cím adományozását dr. Lőrincz Balázs Bendegúz részére.

Név	Igen	Nem	Tart.
Dr. Lőrincz Balázs Bendegúz egyetemi docens	71	0	3

Vasdiploma

Az ez évi egyetemi orvosnapokon (október 21-22.) ismét számos, egyetemünkön orvosi diplomát szerzett kolléga vehette át kitüntető aranygyémánt- és vasdiplomáját az 50., 60. és 65. évforduló alkalmából. Minthogy ennek az eseménynek az Orvostudományi Hírmondó külön ünnepi számot szentelt, feleslegesnek látszik erről újból beszélni.

Az idén ebben magam, személy szerint is, érintve lévén, mint a legidősebbek, a vasdiplomások tagja, indítatva érzem magam, hogy erről mégis szóljak további pár szót. Elsősorban azért, mert idén ugrásszerűen 10-re emelkedett az eddigi átlag 1-3-ról a vasdiplomások száma. Ehhez még hozzáteszem, hogy ezek közül még hatan az ünnepségen személyesen tudtuk átvenni a vasdiplomát, sőt tudomásunk van még egy élő évfolyamtárunkról is, akivel, sajnos egészségi állapota miatt már nem tudtuk felvenni a kapcsolatot; végül az sem zárható ki teljességgel, hogy ilyen hosszú idő után esetleg nem mindenkinek tudunk a nyomára bukkanni, így a vasdiplomára jogosultak száma valahol a 12 és 15 közé tehető. Sajnos, Csaba Imre barátunk nemrég bekövetkezett halálával elment közülünk az az évfolyamtárs, aki az utóbbi 10-15 év folyamán évfolyamunkat összetartotta, évente rendezett évfolyamtalálkozót és mindannyiunk címét naprakészen nyilvántartotta. Haló poraiban is köszönet illeti ezért Imre barátunkat! Az ő tevékenységének kiesése folytán fordulhatt elő, hogy esetleg valamelyikünk nem értesült idejében erről, a számunkra megtisztelő eseményről. Ha volna ilyen évfolyamtársunk, attól ezúton kérek szíves elnézést. Azt is valószínűsítenem merem, hogy ez a megemelkedett létszám a jövőben valahol ezen a szinten állandósulni fog.

Felelős szerkesztő: Barthó Loránd, Bogár Lajos.

Olvasószerkesztő: Hollósy Tibor, Ludány Andrea. Szerkesztőségi munkatárs:

Kiss Tamás. Tördelőszerkesztő: Babarciné Stettner Lenke.

A szerkesztőség címe: PTE Általános Orvostudományi Kar Sajtóirodája, 7624 Pécs, Szigeti út 12.

Tel.: 72/536-116. E-mail: hirmondo@aok.pte.hu ■ HU ISSN 1586-1031

Elektronikus publikáció: www.aok.pte.hu/hirmondo ■ HU ISSN 1586-1295. Nyomtatta a PTE ÁOK Nyomdája

Mi lehet ennek a hirtelen létszámemelkedésnek az oka? A jól ismert általános életkor-emelkedés nem egyik évről a másikra jön létre. A magyarázat mégis egyszerű! Az előttünk lévő évfolyamok kezdő létszáma, a 40-es évek első felében, valahol a 40 és 50 között, de legfeljebb 80 körül mozgott. A mi évfolyamunk viszont a II. világháború végződésének évében, 1945 szeptemberében kezdte meg egyetemi tanulmányait. Így a frontról hazáramló fiatalok, valamint az előző években fennálló rossz emlékü „*numerus clausus*” rendelet következtében – amely a zsidó jelentkezőket zárta ki az egyetemi tanulmányok lehetőségéből –, ugrásszerűen jelentős mértékben megnövelte az orvosi tanulmányokat megkezdendi szándékozók létszámát. Szerény véleményem szerint ehhez az is hozzájárult, hogy az akkor immáron több hónapja tartó szovjet katonai megszállás alatt a lakosság széles körben azt tapasztalta, hogy az oroszoknál az egyetlen elismert, feltétlen tekintély a „*vrács*” (latin betűkkel, fonetikusán írom), az orvos volt, így a jövőre vonatkozóan nálunk is ez látszott a legbiztosabb egzisztenciának. Ennek megfelelően Pécssett 1945 szeptemberében, az eddigi 40-50 helyett 230-an kezdtük meg az orvosi tanulmányainkat! Válogatás nélkül, még érettségi nélkül is, rendkívüli hallgatóként bárki beiratkozhatott az egyetemre. (A rendkívüli hallgatóknak az első félév végéig kellett pótlólag benyújtani az érettségi bizonyítványt, akár a háború alatt elvesztett beszerezni, akár letenni az érettségi vizsgát.)

Ez a kezdő, 230-as létszám a II. év végére, a vizsgák szigora következtében, 80 körülre apadt, végül 1951 júliusában 70 körül volt a doktorrá avatottak létszáma, de még ez is jóval magasabb volt az előző évfolyamok kezdő létszámánál is. Hetven-egynéhány avatottból most a 10-15 „*túlélő*” (10 vasdipomás!), közel 90 éves életkorban, nem is rossz arány!

Ha lapunk terjedelme és szerkesztőbizottsága megengedi, név szerint felsorolnám ezt a maroknyi „*szenior gárdát*”.

A vasdipломát az ünnepségen személyesen vette át *Balassa Miklós, Csete Béla, Halvax László, Mess Béla, Szőnyi László és Zólyomi Gabriella*.

Hozzá tartozója vagy évfolyamtársa vette át Czukor Jenő és Fekete Erzsébet vasdipломáját, míg postán küldte el az egyetem *Bohenszky Györgynek és Csongor Évának* a kitüntető diplomát.

E témakörrel kapcsolatban hadd említsek meg röviden egy apró érdekességet. A minap egy barátom gratulálva a vasdipломámhoz, a következő kérdést tette fel. Mi a logikája vagy magyarázata, esetleg szimbolikája az egymást követő (50-60-65-70-75 év) jubilaris diplomák sorszerinti megnevezésének (arany, gyémánt, vas, rubin és platina)? Az első egy nemesfém (arany), amit egy drágakő követ (gyémánt), aztán jön egy közönséges ipari nehézfém (vas), azután ismét egy drágakő (rubin) követi ezt, végül egy nemesfém (platina) zárja a sort. Be kell vallanom, hogy sajnos én sem tudom a kérdést megválaszolni, pedig lehet, hogy illenék tudnom. Magam is érdeklődéssel várom a választ a kérdésre. Ha valaki tudja, kérem, oszlassa el sötét tudatlanságomat e téren. Ahogy a közmondás mondja, a jó pap is holtig tanul, így a vén emeritusz professzornak sem szégyen holtig tanulni!

Végül a tiszteletdíplomás felsőbb fokai elérésének ritkaságára vonatkozóan szeretném megemlíteni, hogy hosszú egyetemi pályafutásom alatt egyetlen platina diploma átadására sem emlékszem, rubinra is csak egyre, vasdipomás sem volt minden évben. Optimista ember lévén, ezúton kívánom mégis vasdipomás évfolyamtársaimnak, hogy 5 év múlva, a rubin diploma átvételkor, ismét mindannyian találkozhatunk itt az Alma Materünkön.

Kedves kötelességemnek érzem soraimat a köszönet szavával zárom. Hálátel szívvel kell köszönetet mondanom, a magam és vasdipomás évfolyamtársaim nevében, elsősorban a jó Istennek, vagy a jó Sorsnak (ki-ki meggyőződése szerint, én mindenestre az elsőnek), hogy megengedte ezt az ünnepi alkalmat viszonylag jó egészségben – közel 90 évesen – megérni úgy, hogy itt még személyesen is találkozhattunk. Hálás köszönet továbbá

az Orvoskar jelenlegi vezetésének, hogy bennünket méltónak ítelt arra, hogy számunkra vasdipломát adományozzon.

Megjegyzés: A közölt szám adatok – a vasdipломák számának kivételével – csak hozzávetőlegesek. Nem célja ennek az írásnak statisztikailag pontos adatok dokumentálása.

Dr. Mess Béla
prof. emer.

Fotó: Verébi Dávid

Emlékezés az 1956-os forradalom és szabadságharcra

2016. október 17-én Az 1956-os Forradalom Egyetemünkön címmel megemlékezést tartottunk a Tanácsteremben, német nyelvű hallgatók részére. A forradalomról szóló rövidfilm vetítését követően dr. Buzády Tibor (München) mondott beszédet, majd dr. Debreczeni László: *Wanderung eines Mediziners c.* könyvét mutatta be.

Október 19-én hasonló megemlékezés zajlott az angol nyelvű hallgatók részvételével. Ekkor a megemlékező előadást dr. Zsigmond Vilmos tartotta és dr. Debreczeni László bemutatta könyvének angol nyelvű fordítását.

Az alábbiakban az elhangzott megemlékezéseket közöljük.

UNSER AUFSTAND IN FÜNFKIRCHEN 1956

– Vorlesung für deutschsprachige Medizinstudenten –

Der Zweite Weltkrieg hatte drei Verlierernationen: Deutschland, Japan und Ungarn.

Nach dem Krieg bestand in Ungarn – nicht zuletzt aufgrund der Deklaration von Jalta – die Hoffnung, dass freie Wahlen abgehalten und eine demokratische Ordnung verwirklicht werden könnte.

Während des Krieges kam es zu Plünderungen, Vergewaltigungen, tragischen Übergriffen seitens der Sowjets. Es ist anzunehmen, dass die Verschleppung von 600.000 Zivilisten – darunter viele Frauen, die zur Zwangsarbeit in der UdSSR gezwungen wurden - dazu führte, dass die Ungarn das ganze sowjetische Regime abstoßend fanden. Zu den schlechten Erfahrungen mit dem Kommunismus hatte beigetragen, dass Ungarn im Jahre 1919 schon von dem bolschewistischen Terror genug hatte.

Ab 1948 begangen die Deportationen aus Gebieten, die an Jugoslawien und den Westen angrenzten. Das Regime entfernte „politisch unzuverlässige Elemente“, ihnen wurde ein neuer Wohnort zugewiesen, den sie nicht verlassen durften. Ihnen wurden die Renten entzogen, und sie mussten oft selbst noch im hohen Alter schwere Arbeit leisten. An die 20 000 Menschen wurden deportiert. Was uns Mediziner betrifft, entschied eine Kommission, wo man als junger Arzt seine erste Arbeitsstelle antreten musste.

Die Ursachen unseres Aufstandes waren die russischen Verwüstungen, das Verbot eines bürgerlichen Lebens, die Unmöglichkeit, die Religion frei auszuüben, die Internierungslager, die Hinrichtungen, die Deportationen, die Abschottung vom Westen durch den Eisernen Vorhang.

Am 23. Oktober 1956 sollte in Budapest eine Sympathiekundgebung für Polen und für Änderungen in der Innenpolitik Ungarns stattfinden. Die Forderungen der Studenten wurden in Form von handschriftlichen Protestbriefen verteilt. Das Stalin-Denkmal wurde vernichtet und das Rundfunkgebäude angegriffen. Statt der roten Sowjetfahnen wurden rot-weiß-grüne Nationalflaggen geschwenkt.

Wir neigen dazu, uns nur auf die politischen und gesellschaftlichen Ereignisse in der Hauptstadt Budapest zu erinnern und vergessen dabei oft, dass auch das *ländliche Ungarn* in diesem antikommunistischen Volksaufstand eine tapfere und entscheidende Rolle gespielt hat. In Pécs (Fünfkirchen) bzw. im gesamten Komitat Baranya entwickelten sich die Ereignisse zeitgleich mit Budapest, die revolutionären Bewegungen gingen denselben Weg.

Ein Lehramtsstudent, László Magyar, hat schon im September 1956 an der Diskussionsrunde des Budapester Petőfi-Kreises teilgenommen und brachte so die regimekritischen Nachrichten nach Fünfkirchen. Anfang Oktober wählte man die DISZ-Führungskräfte der juristischen Fakultät ab, worauf nicht-kommunistische Sekretäre als die neue Führung ernannt wurden, nämlich István Szabotin und Barnabás Belinszky. Der örtliche Schriftstellerbund hielt regimekritische Versammlungen ab und publizierte bis dahin nicht veröffentliche Novellen, in denen patriotisch klingende Gedanken niedergelegt wurden. Am 11. Oktober nahm ein aus Studenten, Dozenten und Autoren bestehender Verein den vom Schriftsteller Ferenc Örsi vorgeschlagenen Namen „Petőfi Kreis“ an. Auch dieser Kreis war patriotisch gesinnt.

Vor jenen bedeutenden Oktober-Tagen riefen die Schüler von Szeged statt des linientreuen kommunistischen Jugendverbands DISZ den freien Studentenverband MEFESZ ins Leben. Unabhängig von diesem Szegediner Verband wurden die regimekritischen Äußerungen seitens der Fünfkirchener Studenten immer lauter. Seit Frühjahr 1956 wuchs die vulkanische Anspannung gegenüber den Russen in der Hauptstadt Südwestungarns. Das örtliche Blatt, der „Dunántúli Napló“, erwog am 21. Oktober die Schaffung von Arbeiterräten in Ungarn. Dies war damals sehr mutig.

Schon am 22. Oktober rief der Sekretär der örtlichen

Kommunistischen Partei die Medizinstudenten zu einer Versammlung ein, um sie zu bremsen. Er konnte sich jedoch nicht den offenen Fragen und Anschuldigungen entziehen. Zeitgleich beriet sich auch das kommunistische Parteikomitee der Universität. Sie beschlossen, den immer stärker werdenden Wind aus den Segeln der Studentenbewegung zu nehmen und gaben Anweisung, noch am selben Nachmittag das Studentenparlament auf dem Universitätshof einzuberufen. (Diese offenen und kontrollierten Versammlungen rief man immer dann zusammen, wenn man mit Hilfe vorher ausgewählter, ins Publikum eingebauter Kommentatoren die schmutzige Arbeit von den Studenten selbst verrichten lassen wollte, so wie z.B. die Diffamierung und die Entlassung von kritischen Studenten.) Die von der kommunistischen Partei ausgewählten Zwischenrufer und Protagonisten sollten die aufgeheizten Studenten „beruhigen“ und entmutigen.

Der Vorsitzende des Studentenparlaments war der Medizinstudent László Debreczeni. Er leitete die Versammlung so, dass auch regimekritische Stimmen möglich waren. Die Forderungen der Studentenschaft wurden deklariert: Abzug der Sowjetarmee aus Ungarn, Ausfuhrverbot des örtlichen Uran-Erzes in die UdSSR, Austritt aus dem Warschauer Militärpakt, juristische Anklage der kommunistischen Führer, Abschaffung der politischen Polizei und deren Bespitzelung, Aufdeckung der geheimen Kaderakten, Abschaffung der Todesstrafe, Korrektur der geschichtlichen Verfälschungen, Beendigung von Russisch als Pflichtschulfach, ebenso der marxistischen Unterrichtsstunden, Gehaltserhöhung für die Arbeiter sowie Verbesserung der Arbeitsverhältnisse, um die wichtigsten Forderungen zu nennen.

Ein neuer, von den Kommunisten unabhängiger freier MEFESZ-Verband wurde an Ort und Stelle ins Leben gerufen. Vorsitzender wurde Barnabás Belinszky von der juristischen Fakultät, während Károly Péter die Mediziner und László Magyar die Pädagogik-Studenten vertraten. Auch unsere Unizeitung „Pécsi Egyetem“ bekam eine neue Redaktion.

Die nunmehr den MEFESZ unterstützenden Studenten besetzten gleich das kommunistische DISZ-Büro. Das war der *entscheidende Augenblick!* Allerdings war die externe Macht in den Händen des kommunistischen Regimes. Die Studenten beschlagnahmten die Druckvervielfältiger der Universität, veröffentlichten ihre Forderungen und ließen diese auch im örtlichen Radio verlautbaren. Um weitere aufständische Bewegungen zu verhindern, wurden für mehrere Nächte lang Ausgangssperren in der Stadt verhängt. Am 25. Oktober entstanden dennoch unter den Bergbaukumpel – unter der Führung von Vilmos Vas - und in der Sopiana Maschinenfabrik die ersten Arbeiterräte, die sofort Kontakt mit den Studenten aufnahmen und anfangen, zeitgleich eine Art Nationalgarde zu organisieren. Die Pädagogik-Studenten verteilten 200 Flugblätter in der Stadt.

Die Studentenwohnheime waren zuerst die inoffiziellen Zentren des Fünfkirchener Aufstands. Von allen drei Fakultäten gingen dann die Studenten in die Dörfer, Bergwerke und Werkstätten, um ihre Meinungen und Forderungen mit den Arbeitern abzugleichen. So übernahm allmählich das Bürgertum die Revolutionsführung. Am Samstag, den 27. Oktober versammelten sich die Vertreter der Werkstätten und der örtlichen Kolchosen.

Am Sonntag, den 28. Oktober entstand der Nationale Arbeiterrat des Komitats Baranya, an dem die Geheimpolizei zuerst nicht nur teilnahm, sondern auch zu Wort kam. Es kam ein interessantes Zwischenspiel zu Stande: Der städtische Stasichef

begann darüber zu klagen, dass sie selbst bis heute hinters Licht geführt wurden und sie, anstatt dem Volk zu dienen, das Volk unterdrücken mussten... Er bat und flehte den Arbeiterrat an, dass dieser zur Unterstützung der Geheimpolizei einige Studenten mit Armbinden als Straßenpatrouillen schicken solle, weil seine Männer sich aus Angst vor dem Volkszorn nicht mehr alleine auf die Straße trauten. Aber die stolzen Studenten verweigerten diese perfide „Zusammenarbeit“, und es kam natürlich zu keiner Kooperation mit der Geheimpolizei.

Nach der Radiorede des neuen Ministerpräsidenten Imre Nagy kam es zu einer großangelegten Demonstration in Fünfkirchen. Man fing an, die roten Sterne überall zu zerschlagen und schwenkte wieder die alte ungarische Nationalflagge. Dr. Endre Kertész, der einstige Landesratsvorsitzender des Komitats Baranya wurde zum Vorsitzenden des Arbeiterrates gewählt. Am selben Abend kam ein zehnköpfiger Arbeitervorstand zustande, und am nächsten Tag floh die ungarischen Stasi aus ihrer Zentrale.

Die Versammlung ernannte die Kontrollausschüsse für Armee, Polizei, Parteikomitee, den lokalen Radiosender, Post und Presse. Auch die militaristischen Gruppen versammelten sich und gründeten einen revolutionären Militärrat. Deren Mitglieder waren Soldaten aus der örtlichen Kaserne, Bergwerkkumpel und loyale Polizisten. Ihnen schloss sich das Bataillon der Medizinstudenten – unter der Leitung von István Rozsos –, die Jura- und Pädagogikstudenten und die Nationalgarde der Arbeiter an. Charakteristisch für das stets gutmütige Verhalten der Fünfkirchener Bürger ist, dass sie zuließen, dass der Leiter der Geheimpolizei sich jenen Aufständischen anschloss und die Zusammenarbeit zumindest anfangs erlaubte. Am nächsten Tag reiste eine Fünfkirchener Delegation nach Győr und vertrat das Komitat Baranya bei den westungarischen nationalen Ratsversammlungen.

Am 31. Oktober wurde nicht nur die traditionelle Bauernpartei neu organisiert, sondern es entstand unter der Leitung von unserem Professor Szentágothai der Revolutionsrat der Intellektuellen. Die neue Polizei begann eine organisierte Verteilung von Waffen, und die Fünfkirchener Revolution übernahm gewaltlos die Kaserne der Geheimpolizei. Währenddessen sammelte die Zivilbevölkerung zehn Lastwagen Nahrung für das kämpfende Budapest.

Das heitere Organisieren dauerte in den schönen Herbsttagen an. Am 3. November entschieden die glückliche Ungarn die Arbeit erneut aufzunehmen. Aber in der Morgendämmerung des nächsten Tages, also am 4. November, griffen die 38. sowjetische Infanterie- und die 33. Panzerdivision die Stadt Fünfkirchen und ihre Umgebung an. Als die Freiheitskämpfer die Übermacht

erkannten, legten sie die Waffen nieder. *Wir sind stolz darauf, dass dies nicht vor den ungarischen Kommunisten und seiner Geheimpolizei, sondern vor der russischen Übermacht geschah.* Obwohl der hochangesehene Oberleutnant Kálmán Csikor – um Leben zu retten – den Kampf mit den Russen nicht erlaubte, bekam er später keine Gnade: Als die Zeit der Vergeltung kam, verurteilten ihn die revanchierenden Kommunisten zu einer zwölfjährigen Haftstrafe.

Im Mecsek-Gebirge dauerten die Kämpfe der Arbeiter an. Sie harrten gegen die mächtige sowjetische Armee aus. Bis zum 18. November verteidigten sie heroisch das Vaterland. Sie gaben erst auf, als sie erfuhren, dass die westlichen Nachbarländer und die von den Vereinten Nationen vertretene ganze Welt nicht unserem Volksaufstand helfen werden.

Von 60 000 Sowjetsoldaten fielen 750. Die Ungarn kämpften für ihre Heimat und ihr Volk: 2.400 Patrioten starben, 20.000 wurden verwundet. 13.000 wurden in Gefängnisse geschickt, 240 Personen später hingerichtet. 180.000 Flüchtlinge verließen das Land.

Pécs-Baranya litt viel nach dem erneuten sowjetischen kommunistischen Sieg: Das Komitat hatte 20 heldenhafte Tote. 206 Personen wurden interniert, 1.382 Bürger verhaftet. Zehn-

Deputy Dean, Ladies and Gentlemen, „Boys and Girls“!

It is an uplifting honour to stand before you and speak of the 1956 events which I can best describe as a story of: Bravery Treachery and Tragedy.

The film we have just seen has comprehensively presented the chronology of the Revolution, and there is little to add, except to say, that much was made of what it actually was, but I stick to the word of „revolution“. Carl Marx stated in 1848 that: „A revolution is spontaneous and violent overthrow of an existing regime when the ruling classes are no longer able to govern and the people are no longer willing to be oppressed by them“. Well, this rather interesting definition certainly applied to us.

The Students' Parliament of 22nd October 1956 was so ably conducted by our 5th year leader László Debreczeni, that the 2000 + students were still in the compound hours later. I was the very last speaker urging the crowd to let me have their demands to publish an Extraordinary Edition of the „Pécsi Egyetem“ our weekly paper and in order to do so we went to the Faculty of Law and expropriated the editorial office, with their equipment. On 24th October it was available on the streets of the city. The 21 demands included the 5 most important ones:

1. Immediate Russian withdrawal.
2. Disbanding the Secret Police (AVH).
3. Withdrawal from the Warsaw Treaty.
4. Liberation of Cardinal Mindszenty.
5. Neutrality and free General Elections with the participation of all political parties of 1945.

Events followed cataclysmically and as we watched the heroic fight in Budapest, we tried to match it with removing all the red stars from buildings and collecting food for the besieged capital. The National Guard was formed and we all became enthusiastic member of it, proudly wearing or tricolour armbands and whatever arms we were given. The next task given to us by our Commander the 5th year Jozsef Rozsos was to take into custody the communist officials of the city. Thus we arrested Schaffhouser county prosecutor and his deputy, Molnar,

tausende wurden von ihrer Arbeit entlassen, lebenslang als Bürger zweiter Klasse gebrandmarkt oder zur Flucht ins Ausland gezwungen. Neben den vielen Internierten wurden drei Baranyaer hingerichtet.

Aus unserer Reihe wurden mehrere Medizinstudenten für einige Semester aus der Universität ausgeschlossen, andere sogar von allen Universitäten des Landes. Debreczeni wurde zu 3 ½ Jahren Gefängnis verurteilt. Etwa 20 Klinikarbeiter wurden entlassen, 10 Medizinstudenten flohen in den Westen. Unsere Professoren Szentágothai und Lissák erlitten Disziplinarverfahren. Viele Mitglieder der Fünfkirchner Arbeiter- und Militärratsmitglieder bekamen 5-15 Jahre Haft. Ähnliches geschah auch an anderen Fakultäten in Fünfkirchen.

Der Ungarnaufstand erschütterte das Ansehen der UdSSR und schwächte die kommunistischen Parteien auf der ganzen Welt. Obwohl unsere Aufstand scheiterte, war er dennoch nicht umsonst: Es kam zu Erleichterungen und zu einer mäßigen Liberalisierung. Das tägliche Leben wurde viel menschlicher als in den übrigen kommunistischen Staaten. Der ungarische Volksaufstand wurde zu einem welthistorischen Ereignis.

Dr. Tibor Buzády, damaliger Medizinstudent

Dr. Debreczeni László

Communist Party secretary and none other than Major Nemes the Secret Police chief, who gave me a piercing look and said „young man, you are making a dreadful mistake“. I have never forgotten this and it was instrumental in my decision to leave Hungary. Three of us; Laszlo Antal, Miklos Degre and I spent the next 6 weeks hiding in my father's vineyard; eating little but drinking a lot of wine to make up for it. On 4th January we left Pécs and after 3 nights of arduous walk we arrived in Jennersdorf, Austria. In my diary I wrote in the romantic language of a 21 year old : „We were in a state of excitement. At 11.15 pm we stepped onto Free Land. From here it is my turn to

lead the group and a little later, we see a house in Neumark. The first Austrian we meet is a drunk forester; Jozef Patrik Dax. The 3 tired ones stay in his hut and the 2 of us go ahead to kiss the railway line, as promised. Then we shouted abuse to the Russians and Kadar. A burst of wild machine-gun fire was their irrelevant answer". On our way at the frontier, we witnessed a shoot-out between the frontier guards and a group of 12 armed freedom fighters. The western press wanted to know all about it, so we gave interviews and received 25 Austrian Schillings for them. We thought we weren't only free, but also extremely rich.

The next 5 days in the refugee camp were rather forgettable, but then, suddenly, a red London Transport double-decker bus arrived, converted into an interview facility for the National Coal Board to recruit coal-miners for the Yorkshire pits.

Antal and I volunteered and on 13th January 1957 we became

coal-miner-apprentices in Barnsley.

Our Revolution was celebrated everywhere in the West. Greece issued postage stamps depicting Imre Nagy. The Daily Mail provided ingenious cartoons to explain the events for children. Gulyas's painting of the carnage of Budapest reached the Louvres, but my personal favourite was the Times magazine, where the Man of the Year 1956 was the Unknown Hungarian Freedom Fighter. Ladies and Gentlemen, I was just one of them.

PS: two of us became doctors in England, 3 went to the USA: one became an animator to Walt Disney, one a CIA agent and our 62 year old actor friend was the best paid butler to the richest American families.

Dr. Zsigmond András

Pécs, 2016. okt. 19.

Forrás: UnivPécs, 2016. október

Emlékezés dr. Zsemberi Miklósrá

Az 1956-os forradalom és szabadságharc Pécsen a 48-as téri kollégiumból indult. Itt lakott egy négyágyas szobában Zsemberi Miklós barátom. A diákszemélyiség október 22-én alakult az egyetem udvarában, az orvosi egyetem hallgatóinak aktív közreműködésével, valamint jogászhallgatók és a főiskolások küldöttjeivel. Pár nap múlva eljutottak a részletes hírek Budapestről, így óriási tömeg jött el tüntetni a 48-as tere. Először csak az egyetemisták, majd csatlakoztak hozzánk gimnazisták, ipari tanulók, bányászok, munkások. Közvetlenül a kollégium mellett volt az ÁVH-s laktanya, lapos tetején már október 23-án géppuskákat állítottak fel, csövik a tere nézett. A hozzánk csatlakozók már a következő napokon meg akarták rohamozni a laktanyát, mi erővel lebeszéljük őket, így elmaradt Pécsen a vérontás. Ezt követően megalakult az Egyetemi Zászlóalj. Főleg harmad-, negyed-, ötödéves hallgatókból, mivel nekünk és a jogászoknak volt katonai gyakorlatunk. Az első- és a másodéves után nyáron egy hónapig katonai kiképzést kaptunk. A mi szakaszunkba főleg negyedéves orvostanhallgatók, élükön Zsemberi Miklóssal, valamint harmadévesek kerültek. A következő napon a rajunkat kiküldték élelmiszert gyűjteni, mi a baranyai falvakba, Kozármislenybe, Újpetrére, stb. mentünk. Két nap alatt néhány teherautót telepakoltunk sonkával, krumplival, liszttel, mivel vidéken még volt tartalék élelmiszer. Pécsre visszatérve, két nap után, hallottunk az összetűzésekről, éjjeli lövöldözésekről. Folyamatos tüntetés volt a Széchenyi téren. Közben megalakult Pécsváradon és Erdősmeckén a Vidéki Forradalmi Nemzeti Tanács. Jött egy küldöttség, hogy fegyverekkel menjünk ki, mert több egyén vadászpuskával rendelkezik, és lázítanak a forradalom ellen. Először kb. húszan voltunk, de csatlakozott hozzánk néhány jogászhallgató. A szakasz minden tagja puskával, géppisztollyal és pisztollyal rendelkezett. Megérkezésünk után a többséget a környék állami gazdaságában szállásolták el, de voltak, akik házaknál laktak. A következő nap délelőtt céllovészteret rendeztünk, mert puskagolyóink volt bőven. Majd előkerült a futballabda, és Zsemberi Miklós vezetésével tartottunk egy labdás edzést. Rajta kívül még öten voltunk a pécsi egyetemi sportklub futballistái, de beszálltak a többiek is. Délután megérkezett Nagy Károly, a helyi tanár, aki a forradalmi nemzeti bizottság elnöke volt, vele jöttek a környező falvak küldöttjei is. Megbeszéljük a következő napi teendőket, felkértek bennünket, hogy a forradalom nevében iktassuk be őket, valamint csináljunk rövid műsort Erdősmeckén. Este forró hangulatú gyűlést rendeztünk,

spontán beszédek hangzottak el, majd az előző napon megírt "csasztuskákat" énekeltük el. A teljes szövegre már nem emlékszem, de a rímek Petőfi Sándor verseihez hasonlítottak. Az összefoglaló késő éjszakáig tartott, pár üveg bor is elfogyott. Igen jó hangulatban búcsúzkodtuk a másnapi találkozás reményében. Azonban a legrosszabb történt: a főúton hajnalban bevonultak a szovjet tankok, a rádió pedig bement, hogy az egész országra kihirdették a statáriumot. Társaink közül a Baranya megyeiek, ismervén az utakat, hazagyalogoltak. A többség Pécsváradon leadta a fegyverét, és egy helyi teherautó indult Pécs felé. A város határában az A/l-es laktanyánál a szovjet járóőrök megállítottak bennünket, és mint hadifoglyokat a laktanya alagsorába zártak. Az egész éjszakát a betonon állva, illetve pufajkán töltöttük el, csak a tankok dübörgését hallottuk.

A következő napon egyesével kihallgattak bennünket, néhány társunkat elengedték. A többséget egy rozoga Wippon nevű gépkocsira rakták. Bezsúfolva ültünk és álltunk a gépkocsiban, ami elindult velünk a város felé. Néhány perc múlva egy lejtőn a gépkocsi felborult, a borulás előtt a sofőr kiugrott, a hátul állók az őrel együtt kiestek. Mi a roncsok között maradtunk, nyolcan. A leg súlyosabb sérülése Zsemberi Miklósnak volt, ő komplett gerincvelő-sérülést szenvedett, azonnal megbénult a lába deréktól lefelé. Három barátunk csonttöréssel, a többiek, köztük én rengeteg zúzódással és vérömlennyel, agyrázkódással úsztuk meg a balesetet. A klinikán közös szobában feküdtek a sérültek, kettőnk a Mecsek oldalában lévő kollégiumba vittek, ahol felügyelet mellett gyógyultunk.

Utólag értesültünk arról, hogy a szovjetek hadifogollyá nyilvánítottak, másnap a rögtönítélő hadbíróóság halálra ítélte bennünket. Erről értesült az egyetem rektora, aki egy küldöttséggel eljött a laktanyába, így szabadulhattunk.

A Forradalmi Nemzeti Tanács elnöke, dr. Nagy Károly, miután az AVH kereste, novemberben elhagyta az országot. Az amerikai Rutgers egyetemen doktori diplomát szerzett pszichológiából. 2011-ben bekövetkezett haláláig ápolta és terjesztette a magyar kultúrát. 1993-tól különböző díjakkal tüntették ki Magyarországon.

Zsemberi Miklós bénultán, kerekesszékekben végezte el az orvosi egyetemet. Miután orvosá avatták, az egyetemi könyvtárban dolgozott. 24 évvel a balesete után halt meg, így egyedül ő lett zászlóaljunk hősi halottja. Soha nem panaszkodott, hősiiesen viselte szörnyű fájdalmait, pedig előtte ő volt a futballklub legjobb játékosa.

Dr. Simon Endre
Martonvásár

A Doktori és Habilitációs Tanács ülése

2016. szeptember 26.

1. Habilitációs ügyek

1/a Új habilitációs pályázatok

A Tanács javasolja a pályázati anyagok bíráló bizottságokhoz történő kiadását: *dr. Alotti Nasri*, ov. főorvos, Zalaegerszeg (szívsebészet); *dr. Czéh Boldizsár*, MTA kutató professzor, SzKK; *dr. Dézsi Csaba András*, ov. főorvos, Győr (kardiológia); *dr. Faludi Béla*, egyetemi adjunktus, Neurológiai Klinika; *dr. Farkas Bálint*, egyetemi adjunktus, Szülészeti Klinika; *dr. Fehér Gergely*, ov. főorvos, Szigetvár (neurológia); *dr. Hrabovszky Erik*, tud. tanácsadó, MTA – KOKI; *dr. Molnár Gergő Attila*, egyetemi adjunktus, II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai Centrum; *dr. Papp András*, egyetemi adjunktus, Sebészeti Klinika; *dr. Riba Pál*, egyetemi docens, SE, Farmakológiai Intézet; *dr. Szántó Árpád László*, főorvos, Urológiai Klinika; *dr. Zelena Dóra Tímea*, tud. főmunkatárs, MTA - KOKI.

2. Doktori ügyek

2/a Állami ösztöndíjas PhD-hallgatók ügyei

Dr. Ádám Valerián, I. éves PhD-hallgató (Marosvásárhely – Orvosi Genetikai Intézet) többszöri felszólításra sem vette fel leckeönyvét, témavezetőjével nem igazoltatta le kutatási tevékenységét, a hallgatói névsorból törlendő. A DHT törli a hallgatói névsorból.

Böröcz Katalin, I. éves PhD-hallgató (IBI) 2016. február 1-től fennálló állami ösztöndíjas hallgatói jogviszonyának elismerése mellett az új doktori képzési rendszerbe történő átsorolását kéri. A kérést a DHT támogatja.

Litvai Tímea, I. éves PhD-hallgató (IBI) 2016. február 1-től fennálló állami ösztöndíjas hallgatói jogviszonyának elismerése mellett az új doktori képzési rendszerbe történő átsorolását kéri. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Sebestyén-Bátai Réka, I. éves PhD-hallgató (Farmakológiai Intézet) PhD-tanulmányait nem folytatja. A bejelentést a DHT tudomásul vette.

Dr. Török Orsolya, II. éves PhD-hallgató (Transzlációs Medicina Intézet) PhD-tanulmányait nem folytatja. A bejelentést a DHT tudomásul vette.

Dr. Sükösd Andrea Krisztina, III. éves PhD-hallgató (Szemészeti Klinika) tanulmányainak halasztását kéri 2016. szeptember 1-től 2017. január 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Varga Edit, III. éves PhD-hallgató (Igazságügyi Orvostani Intézet) tanulmányainak halasztását kéri 2016. szeptember 1-től 2017. január 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Horváth-Szógyi Katalin Barbara, I. éves PhD-hallgató (Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet) tanulmányainak halasztását kéri 2016. szeptember 1-től 2017. január 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Lőkös Emese, II. éves PhD-hallgató (Anatómiai Intézet) tanulmányainak halasztását kéri 2016. szeptember 1-től 2017. január 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Simonné Dr. Tenk Judit, III. éves PhD-hallgató (Transzlációs Medicina Intézet) tanulmányainak halasztását kéri 2016. szeptember 1-től 2017. január 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Pusztai Viktória, II. éves PhD-hallgató (Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet) tanulmányainak halasztását kéri 2016.

szeptember 1-től 2017. január 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Szirmay Balázs, III. éves PhD-hallgató (Laboratóriumi Medicina Intézet) tanulmányainak halasztását kéri 2016. szeptember 1-től 2017. augusztus 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Nagy Gabriella, III. éves PhD-hallgató (Reumatológiai Klinika) tanulmányainak halasztását kéri 2016. szeptember 1-től 2017. augusztus 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Meiszterics Zsófia, III. éves PhD-hallgató (Szívgyógyászati Klinika) tanulmányainak halasztását kéri 2016. szeptember 1-től 2017. augusztus 31-ig. A kérést a DHT támogatja.

Kis-Bicskei Nikolett, II. éves PhD-hallgató (Biofizikai Intézet) 2016. szeptember 1-től folytatja állami ösztöndíjas PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.

Telek Elek, II. éves PhD-hallgató (Biofizikai Intézet) 2016. szeptember 1-től folytatja állami ösztöndíjas PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.

Pirisi Katalin Erzsébet, II. éves PhD-hallgató (Biofizikai Intézet) 2016. szeptember 1-től folytatja állami ösztöndíjas PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Kardos Dániel József, III. éves PhD-hallgató (Gyermecklinika) 2016. szeptember 1-től folytatja állami ösztöndíjas PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Horváth-Szalai Zoltán, III. éves PhD-hallgató (Laboratóriumi Medicina Intézet) PhD-tanulmányait levelezős hallgatóként folytatja 2016. szeptember 1-től. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Gaszner dr. Kormos Viktória, III. éves PhD-hallgató (Farmakológiai Intézet) PhD-tanulmányait levelezős hallgatóként folytatja 2016. szeptember 1-től. A kérést a DHT támogatja.

Garai Kitti, I. éves PhD-hallgató (IBI, Gyógyszerészi Biotechnológiai Tanszék) tényleges témavezetői dr. Kvell Krisztián egyetemi docens és dr. Wilhelm Márta egyetemi tanár (TTK). A kérést a DHT támogatja.

Dr. Németh Balázs, levelező PhD-hallgató (Orvosi Népegésztudományi Intézet) az Egészségtudományi Karon a „Molekuláris epidemiológiai biomarkerek” PhD-kurzuson vett részt és sikeres vizsgát tett, kreditpont beszámítását kéri a DHT-tól. A DHT 1 kredit beszámítását engedélyezi.

Dr. Scheich Bálint, III. éves PhD-hallgató (Farmakológiai Intézet) szigorlata 2016. július 4-én 100%-os eredménnyel megtörtént. A korábban kijelölt védési bizottság elnöke a feladatot nem tudja ellátni, ezért az új elnök kijelölése megtörtént.

2/b Önköltséges (levelező) PhD-hallgatók ügyei

Dr. Ádám Mária Magdolna, levelező PhD-hallgató (Marosvásárhely – Patológiai Intézet) többszöri felszólításra sem vette fel leckeönyvét, témavezetőjével nem igazoltatta le kutatási tevékenységét, a hallgatói névsorból törlendő. A DHT törli a hallgatói névsorból.

Dr. Loibl Csaba, levelező PhD-hallgató (AITI) többszöri felszólításra sem vette fel leckeönyvét, témavezetőjével nem igazoltatta le kutatási tevékenységét, a hallgatói névsorból törlendő. A DHT törli a hallgatói névsorból.

Dr. Szabó Róbert, levelező PhD-hallgató (Budapest – Fogászati Klinika) többszöri felszólításra sem teljesítette tanulmányi

kötelezettségét, a hallgatói névsorból törlendő. A DHT törli a hallgatói névsorból.

Dr. Orosz Éva, levelező PhD-hallgató (Fül-Orr-Gégeklinika) többszöri felszólításra sem teljesítette tanulmányi kötelezettségét, a hallgatói névsorból törlendő. A DHT törli a hallgatói névsorból.

Dr. Márkus István, levelező PhD-hallgató (Ortopédiai Klinika) többszöri felszólításra sem nyilatkozott tanulmányai folytatásáról, a hallgatói névsorból törlendő. A DHT törli a hallgatói névsorból.

Dr. Illés Miklós Balázs, levelező PhD-hallgató (I. sz. Belklinika) többszöri felszólításra sem nyilatkozott tanulmányai folytatásáról, a hallgatói névsorból törlendő. A DHT törli a hallgatói névsorból.

Dr. Harmat Márk, (Neurológiai Klinika) PhD-tanulmányait levelező hallgatóként szeretné megkezdeni 2016. szeptember 1-től. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Szelechman Ildikó Csilla, (Győr – Sebészeti Oktató és Kutató Intézet) PhD-tanulmányait levelező hallgatóként szeretné megkezdeni 2016. szeptember 1-től. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Horváth-Sarródi Andrea, levelező PhD-hallgató (Orvosi Népegészségügyi Intézet) 2016. szeptember 1-től 2017. január 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Till Ágnes, levelező PhD-hallgató (Orvosi Genetikai Intézet) 2016. szeptember 1-től 2017. augusztus 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Szommer Alíz, levelező PhD-hallgató (Gyermekklinika) 2016. szeptember 1-től 2017. január 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Tolnai Marina, levelező PhD-hallgató (Szülészeti Klinika) 2016. szeptember 1-től 2017. január 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Dömse Eszter, levelező PhD-hallgató (Traumatológiai Klinika) 2016. szeptember 1-től 2017. január 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Sarlós Donát Péter, levelező PhD-hallgató (Reumatológiai Klinika) 2016. szeptember 1-től 2017. január 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Pászthy Vera, levelező PhD-hallgató (Szekszárd – Laboratóriumi Medicina Intézet) 2016. szeptember 1-től 2017. január 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Halvax Péter Ákos, levelező PhD-hallgató (Sebészeti Klinika) 2016. szeptember 1-től 2017. január 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Borsody Bálint Gergely, levelező PhD-hallgató (Sebészeti Oktató és Kutató Intézet) 2016. szeptember 1-től 2017. január 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Dobos András, levelező PhD-hallgató (Farmakológiai Intézet) 2016. szeptember 1-től 2017. január 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Gál Roland, levelező PhD-hallgató (I. sz. Belgyógyászati Klinika) 2016. szeptember 1-től 2017. január 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Hágendorn Roland, levelező PhD-hallgató (I. sz. Belgyógyászati Klinika) 2016. szeptember 1-től 2017. január 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Doba Katalin, levelező PhD-hallgató (Nagykanizsa – Orvosi

Mikrobiológiai Intézet) 2016. szeptember 1-től 2017. január 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Farkas Péter István, levelező PhD-hallgató (Radiológiai Klinika – Biofizikai Intézet) 2016. szeptember 1-től 2017. január 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Szabó Zoltán, levelező PhD-hallgató (AITI) 2016. szeptember 1-től 2017. augusztus 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Szász Katalin, levelező PhD-hallgató (Ortopédiai Klinika) 2016. szeptember 1-től 2017. augusztus 31-ig tanulmányai halasztását kéri. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Rendeki Szilárd, levelező PhD-hallgató (AITI – Műveleti Medicina Intézet) 2016. szeptember 1-től folytatja PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.

Hormay Edina, levelező PhD-hallgató (Élettani Intézet) 2016. szeptember 1-től folytatja PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.

Csetényi Bettina Réka, levelező PhD-hallgató (Élettani Intézet) 2016. szeptember 1-től folytatja PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Lőcsei Zoltán, levelező PhD-hallgató (Onkoterápiás Intézet) 2016. szeptember 1-től folytatja PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Balogh Erika, levelező PhD-hallgató (Orvosi Népegészségügyi Intézet) 2016. szeptember 1-től folytatja PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Németh Roland, levelező PhD-hallgató (Győr – Pszichiátriai Klinika) 2016. szeptember 1-től folytatja PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Toldi János, levelező PhD-hallgató (AITI – Szülészeti Klinika) 2016. szeptember 1-től folytatja PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.

Csorba Attila, levelező PhD-hallgató (Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet) 2016. szeptember 1-től folytatja PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.

Pótóné Oláh Emőke, levelező PhD-hallgató (Transzlációs Medicina Intézet) 2016. szeptember 1-től folytatja PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Kovács Katalin, levelező PhD-hallgató (Marosvásárhely – Sebészeti Oktató és Kutató Intézet) 2016. szeptember 1-től folytatja PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.

Somodi Klára, levelező PhD-hallgató (Dékányi Hivatal – Magatartástudományi Intézet) 2016. szeptember 1-től folytatja PhD-tanulmányait. A kérést a DHT támogatja.

Dr. Barabás Márta Andrea, levelező PhD-hallgató (Marosvásárhely – Fül-Orr-Gégeklinika) a Semmelweis Egyetemen a „Good Clinical Practice” PhD-kurzuson vett részt és sikeres vizsgát tett, kreditpont beszámítását kéri a DHT-tól. A DHT 1 kredit beszámítását engedélyezi.

2/c Egyéni felkészülők ügyei

Nagy Alexandra, egyéni felkészülő (Magatartástudományi Intézet) elkészítette értekezéstervezetét. Az előbírálók, a szigorlati tárgyak, a szigorlati bizottság, az opponensek és a védelmi bizottság kijelölése megtörtént.

Dr. Dányádi Bese, egyéni felkészülő (AITI – Anatómiai Intézet) korábban kijelölt egyik szigorlati bizottsági tagja a feladatot nem tudja ellátni, ezért a javasolt új tag kijelölése megtörtént.

Poór Viktor Soma, egyéni felkészülő (Igazságügyi Orvostani Intézet) szigorlata 2016. július 5-én 100%-os eredménnyel megtörtént.

Dr. Cséplő Péter, egyéni felkészülő (SzKK – Transzlációs Medicina Intézet) szigorlata 2016. július 6-án 100%-os eredménnyel megtörtént.

Dr. Hajnal András Sándor, egyéni felkészülő (Pszichiátriai Klinika) szigorlata 2016. szeptember 8-án 100%-os eredménnyel megtörtént.

Varga Judit, egyéni felkészülő (Biológiai Intézet) szigorlata 2016. szeptember 14-én 100%-os eredménnyel megtörtént.

Dr. Nedvig Klára, egyéni felkészülő (Zalaegerszeg – Sebészeti Oktató és Kutató Intézet) szigorlatai 2016. szeptember 22-én 80%-os és 73%-os eredménnyel megtörténtek.

Dr. Tibold Antal, egyéni felkészülő (Orvosi Népegészségtani Intézet) értekezésének védeése 2016. július 5-én 96%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Turcsi Erika, egyéni felkészülő (Biokémiai és Orvosi Intézet) értekezésének védeése 2016. július 6-án 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Gombos Katalin, egyéni felkészülő (Orvosi Népegészségtani Intézet) értekezésének védeése 2016. július 6-án 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Sárosi Veronika, egyéni felkészülő (I. sz. Belgyógyászati Klinika) értekezésének védeése 2016. szeptember 8-án 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Horváth Andrea, egyéni felkészülő (Idegsebészeti Klinika) értekezésének védeése 2016. szeptember 23-án 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDB-nek a PhD fokozat odaítélését.

3. Egyebek

■ *Dr. Hegyi Péter*, egyetemi tanár (Transzlációs Medicina Intézet) programindítási kérelme (Gyógyszertudományok Doktori Iskola, „Transzlációs medicina” program). Az opponensek és az illetékes Doktori Iskola véleményét figyelembe véve a DHT akkreditálta a „Transzlációs medicina” doktori programot.

■ *Dr. Pintér Erika*, egyetemi tanár kreditpontmegállapítási kérése a „Science Forum in Translational Medicine” előadásorozaton résztvevő és eredményes vizsgát tett hallgatók részére. A DHT 2 kredit beszámítását engedélyezi.

■ *Dr. Hernádi István*, PTE MÁB elnök kreditpontmegállapítási kérése „Az állatkísérletek elmélete és gyakorlata” A és B szintű felnőttképzési tanfolyamán résztvevő és eredményes vizsgát tett hallgatók részére. A DHT az A szint teljesítéséért 3 kredit, B szint teljesítéséért 6 kredit beszámítását engedélyezi.

■ **Javaslat az ÁOK-n végzett külföldi hallgatók PhD-tandíjának 50%-os mérséklésére.** A DHT határozata alapján a képzési költség mértékének csökkentésére az adott külföldi hallgató felvételi pályázatához a témavezető írásbeli nyilatkozatát is csatolni kell.

■ **PhD-szabályzat módosítása:** A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény módosítását követően az egyetem doktori szabályzata ismételten változik. A jogszabályi változások és a működésünk során fellépő kérdésekre adott válaszok pontosítása miatt karunk doktori szabályzatát is módosítani kell. A DHT megkezdte a PhD-szabályzat aktualizálását.

Dr. Szekeres Júlia

egyetemi tanár

a PTE, ÁOK, Doktori és

Habilitációs Tanácsának elnöke

Az MTA Eötvös József-koszorúval tüntette ki Schneider Imre professor emeritust

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége kiemelkedő tudományos életműve elismeréseként **Eötvös József-koszorúval tüntette ki Schneider Imrét**, az orvostudomány doktorát, a PTE, ÁOK, Bőr-, Nemikórtani és Onkodermatológiai Klinika professor emeritusát kiváló tudományos és oktatómunkájáért, nemzetközi kongresszusok szervezéséért, a fiatal nemzedék külföldi tanulmányútjainak elősegítéséért, az onkológiai, immunológiai és hisztopatológiai laboratórium tapasztalataik alapján történő további gazdagításáért.

Dr. Schneider Imre és Gyulai Rolland professzorral az Orvoskari Hírmondó 2015. decemberi számában jelent meg interjú, melyet ajánlunk olvasóink figyelmébe.

Balról dr. Schneider Imre professor.

A Magyar Tudomány Ünnepe Alkalmából rangos kitüntetésekot adott át a Pécsi Akadémiai Bizottság

A Pécsi Akadémiai Bizottság a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából osztott ki elismeréseket. A rangos eseményen Tudományos-vezetési Díjat vehetett át *dr. Reglődi Dóra*, a PTE, ÁOK, Anatómiai Intézet igazgató professzora. Fialat kutatóknak járó tudományos díjat kapott *dr. Orsi Gergely*, az Idegsebészeti Klinika munkatársa.

Gerlinger Imre professzor kitüntetése

A Magyar Fül-orr-gége-orvosok Egyesülete 44. Nemzeti Kongresszusán 2016. október 6-9. között Szegeden – az egyesület elnökségének javaslatára – a szakma legrangosabb kitüntetését, a Cseresnyes Sándor emlékérmét adományozták Gerlinger Imre professzornak a fülészet hazai fejlesztése terén elért eredményeiért.

Forrás: www.pte.hu

Ötödik Szentágothai Nap a Magyar Tudomány Ünnepeén

Immáron ötödik alkalommal rendezték meg a Szentágothai János Kutatóközpont tudományos ünnepségét, a Szentágothai Napot a Magyar Tudomány Ünnepe rendezvénysorozatának keretében.

A Szentágothai János Kutatóközpontban idén is méltó módon, tudományos előadásokkal emlékeztek meg a névadó születésnapjáról. A rendezvény keretében tartották az intézményben megvalósuló projekt ünnepélyes megnyitóját, melynek célja a chiptechnológia alkalmazása a mesterséges megtermékenyítés sikerességének növelése érdekében. A 36 hónap időtartamú, 1,975 milliárd forint összköltségvetésű kutatói program az Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatásával valósul meg.

Az V. Szentágothai Napon az elmúlt évekhez hasonlóan magas színvonalú tudományos előadásokat hallgathattak meg az érdeklődők. Az ünnepélyes megnyitót követően, Szentágothai Jánosra emlékezve, *Lázár Gyula* professzor tartott előadást „Szentágothai, a tudós és az ember” címmel.

A 2013-ban alapított Szentágothai és junior Szentágothai Díj átadására is sor került. Idén Szentágothai Díjban részesült *Süimegi Balázs* professzor, a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karának intézetigazgató egyetemi tanára, a Szentágothai Kutatóközpont genomikai és kísérletes kardiológiai kutatócsoportjának vezetője. A junior Szentágothai Díjat *Kemenesi Gábor*, a Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Karának tanársegédje, a Szentágothai János Kutatóközpont virológiai kutatócsoportjának tagja kapta. Mindkét díjazott a plakettek átvételét követően rövid, színvonalas előadással mutatta be munkásságát.

A program részeként rendezték meg a „Chiptechnológia alkalmazása a humán in vitro fertilizáció eredményességének javításában” című projekt sajtónyilvános megnyitóját, ahol *Kovács*

L. Gábor professzor, a projekt szakmai vezetője mutatta be a Széchenyi 2020 program keretében megvalósuló, 100% támogatási intenzitású pályázatot.

A projekt elvárt kimenetele, hogy a Pécsi Tudományegyetem vizsgálatai gyakorlatban is használható, gazdasági vonatokkal is rendelkező eredményeket szolgáltatassanak: koncepciójában az alkalmazott kutatást célozza. A projekt célja, hogy sikeresen hangozolja össze az egyetemi kutatás, a klinikai gyakorlat, illetve a vállalati szféra piaci igényeinek területeit. Szakmai, kutatási szempontból a végleges elvárás pedig az, hogy az eddig mesterséges megtermékenyítéssel elért 30%-os eredményességet 50% fölé emelje. Mindezt egy olyan laboratóriumi megközelítéssel, amelynek egyszerűsége, költséghatékonyasága lehetővé teszi a szülészeti rutinba történő beillesztését.

Fotó: Csontos Szabolcs, UnivPécs

Baranya megye szakmai díjában részesült Horváthné Füzi Klára

A Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara Baranya Megyei Területi Szervezete **Horváthné Füzi Klárát**, a PTE, KK, Gyermekgyógyászati Klinika diplomás osztályvezető ápolóját Baranya Megyei Szakmai Díjban részesítette, az egészségügy területén kifejtett tevékenysége elismeréseként.

Horváthné Füzi Klára 1977-ben végzett csecsemő- és gyermekápolóként. Ezt követően 1980-ban újszülött-koraszülött intenzív terápiás szakasszisztensi szakképesítést majd 1997-ben diplomát szerzett a POTE Egészségügyi Főiskolai Karon. 40 éve dolgozik a Gyermekklinikán, 21 éve osztályvezető ápolóként az intenzív osztályon. Ez idő alatt bebizonyította, hogy a felelős és nagy szervezőképességet igénylő munkakörét a legna-

gyobb precizitással, a szakmai elvárásoknak megfelelően végzi. Hivatástudata, szerénysége, humanitása, etikus szemlélete mind a kollegáinak, mind a beosztott munkatársainak példaképekül szolgál. Munkája eredményeként jelentősen megváltozott az osztály ápolási kultúrája. Kiváló, összetartó, stabil és magasan képzett szakápoló kollektívát hozott létre és tart fenn az intenzív osztályon. Sok éve oktatja szakmáját, és a betegágy mellett is igazi modellként követhető. Vizsgabizottsági tagként és szakértőként segíti a gyermekápolói vizsgákat. 2010-ben, 34 éves szakmai pályafutásának elismeréseként Árpád-házi Szent Erzsébet Emlékoklevél kitüntetésben részesült.

Györkö Béláné

Forrás: alon.hu /2016.11.13.

Pro Sanitate Savariae Életmű-díjat kapott dr. Szabó László

Idén a szombathelyi Agóra Művelődési és Sportházban rendezték meg a hagyományos Szent Márton-gálát, ahol egyebek között karitatív területen dolgozóknak, kiemelkedő teljesítményt nyújtó szakembereknek adtak át városi kitüntetéseket.

Dr. Szabó László 1961-ben szerzett diplomát a Pécsi Orvostudományi Egyetemen, ezt követően került a Markusovszky Egyetemi Oktatókórház Csecsemő- és Gyermekgyógyászati Osztályára, mint központi gyakornok; majd segédorvos. 1965-ben szerzett szaképesítést, 1977-ben főorvosi kinevezést kapott.

Kitűnően képzett szakember, mindenkor munkáját példamutató lelkiismeretiséggel és magas orvosi hivatástudattal végezte. A genetikai és fejlődési rendellenesség szakterületét nagy hozzáértéssel fogta össze, megteremtette és továbbfejlesztette a genetikai laboratóriumot, új módszereket vezetett be, orvos munkatársakkal ismertette meg szakterületét.

Országosan, sőt nemzetközileg elismert módon vett részt a velőcsőzáródási hibák megelőzésének nagy pontosságú és kitartást igénylő, nemzetközi programjában. Hasonlóképpen pótolhatatlan tevékenységet folytatott a gyermekkori diabetes mellitus és egyéb endokrin betegségek kezelésében és gondozásában.

Az orvostanhallgatók, gyermekápolónők és védőnők képzésében, illetve továbbképzésében, valamint az általános orvosok és gyermekgyógyász szakorvosok időszakos továbbképzésében magas szintű tudását eredményesen hasznosította. 1999. június 30-ig dolgozott a kórházban. Etikai és orvostikai magatartása példamutató.

Forrás: figyelo.hu / Fotó: Sárközy Marianna

„Örülök, hogy ezt a díjat a PTE, ÁOK rezidenseként kaptam, és büszke vagyok arra, hogy így is öregbíthetem iskolánk hírnevét.”

Kiváló rezidens elismerésben részesült dr. Perjés Ábel a PTE Orvostudományi Karának rezidense

Jövőre hazánk ad otthon a WHO Európai Regionális kongresszusának, ez az egyedülálló hazai esemény szolgált alapul a Figyelő hetilap szervezésében múlt héten tartott XXXIV. Medicina konferenciájának. A konferenciát követő gálán kerültek átadásra a negyedik alkalommal kiadott Medicina Top évkönyvhöz kapcsolódó kiválósági díjak. Kiváló rezidens elismerést kapott *dr. Perjés Péter Ábel*, aki 2015 óta háziórvostan rezidens a Pécsi Tudományegyetem, Szakképzési Szak- és Továbbképző Központban. Summa cum laude képesítéssel szerzett orvosi diplomát.

Dr. Perjés Ábel a helyi TDK-konferencián II. helyezést ért el a gyógyszerkibocsátó sztentek hatása a resztenózisra témakörben. PhD-képesítést 2015 márciusában szerzett. Kiemelkedő a kutatási aktivitása és OTKA társ pályázatot is nyert. Kiemelt kutatásban való részvételének témája: a szív-izom-kontraktilitás endogén, peptiderg szabályozó mechanizmusainak vizsgálata. Rendszeres betegedukációs tevékenységet végez a sajtóban. 2014 óta a Heim Pál Alapítvány önkéntes orvosszakmai vezetője. Első szerzős impact factora 13,03, társszerzőként pedig 16,9.

A Kiváló rezidens kategória díjat a Sanofi és a Medicina TOP évkönyv szerkesztőbizottsága alapította. A díjakat Asztalos Andrea, a Sanofi kommunikációs igazgatója és dr. Mészáros János helyettes államtitkár adta át.

A konferenciáról szóló teljes cikk a figyelo.hu honlapon olvasható.

Forrás: www.pte.hu

Rangos elismerésekben részesült a PTE Klinikai Központja

A napokban rendezték Budapesten a XXXIV. Medicina TOP konferenciát és V. Egészségügyi Miniszteri – Államtitkári Csúcstalálkozót. Az eseményen díjazták a 2016. év kimagasló teljesítményt nyújtó egészségügyi intézményeit. A Klinikai Központ „Kiváló Egyetem” díjat, míg az I. sz. Belgyógyászati Klinika „Kiváló Kardiológiai Centrum” elismerést nyert el.

A konferencián előadást tartott *dr. Jakab Zsuzsanna*, az Egészségügyi Világszervezet regionális igazgatója, *dr. Mészáros János* helyettes államtitkár és *Nógrádi Tóth Erzsébet*, a Figyelő Medicina TOP-200 kiadvány alapító főszerkesztője. A rendezvény moderátora *dr. Boncz Imre*, a Pécsi Tudományegyetem intézetigazgató egyetemi tanára volt.

Az Egészségügyi Miniszteri – Államtitkári Csúcstalálkozón az egészségügyi ágazat korábbi és jelenlegi vezetői vettek részt: *Kökény Mihály*, *Gógl Árpád*, *Mikola István*, *Rácz Jenő*, *Horváth Ágnes* és *Réthelyi Miklós* korábbi miniszterek, valamint *Ónodi-Szűcs Zoltán* jelenlegi egészségügyért felelős államtitkár.

A rendezvényen bemutatták a Figyelő Medicina TOP-200 kiadványt, amely a magyar egészségügyi intézmények, cégek ranglistáit tartalmazza. Ezen kiadványhoz kapcsolódóan adták át a 2016. év kimagasló teljesítményt nyújtó egészségügyi intézményei számára az elismeréseket.

A Magyar Kórházszövetség felmérése és értékelése alapján a 2016. évben a „Kiváló Egyetem” díjat a Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központja nyerte el. A díjat *dr. Kovács Árpád* zsűrielnök, a Költségvetési Tanács elnöke, *dr. Mészáros János* helyettes államtitkár és *Nógrádi Tóth Erzsébet*, a Figyelő Medicina TOP-200 alapító főszerkesztője adta át *dr. Sebestyén Andornak*, a PTE KK főigazgatójának. *Sebestyén Andor* megköszönte a rangos elismerést és hangsúlyozta, hogy a díj a Klinikai Központ háromezer dolgozójának magas szakmai színvonalú és lelkiismeretes munkáját ismeri el.

A kardiológiai ellátások értékelésében a „Kiváló Kardiológiai Centrum” elismerést a Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központ I. sz. Belgyógyászati Klinikája nyerte el. A díjat *dr. Tóth Kálmán* egyetemi tanár, a PTE tudományos és innovációs rektorhelyettese, az I. sz. Belgyógyászati Klinika igazgatója vette át. *Tóth Kálmán* megköszönve a rangos díjat kiemelte, hogy a szívinfarktus európai szintű akut ellátása mellett javítani kell a kardiiovaszkuláris prevenció és rehabilitáció helyzetét hazánkban.

Fotó: Csortos Szabolcs, UnivPécs

A saját szerepemre szolgáltként tekintek, az a célom, hogy a fogorvos kollégákra ösztönzően tudjak hatni”

Miközben beszélgetünk, azt kutatom, megtalálom-e a lényében azt az embert, akihez kénytelen-kelletlen ugyan, de beülnek a fogorvosi székbe. Nem hagy sokáig töprengeni: szakértelme mellett hamar meggyőződöm figyelmességéről, kedvességéről, mívesen fogalmazott mondatai által pedig arról is, hogy feszültségemet hathatósan képes lenne csillapítani.

Fehér köpenyben fogad, meséli, hogy kora reggel már végzett egy kisebb, állcsontra kiterjedő dentoalveoláris beavatkozást. A szakmájában való ténykedést nagyon fontosnak tartja, heti egy-két alkalommal módot is talál erre, ha csak vezetői feladatai el nem szőlítják. Dr. Nagy Ákos Károly hét évvel ezelőtt Budapestről jött Pécsre azért, hogy engedjen a kihívásnak, és irányítsa a Klinikai Központ Fogászati és Szájsebészeti Klinikáját, egyben a fogorvosi szakot is, idén már extra létszámú, 539 hallgatóval.

– Hatalmas ez a hallgatói létszám – hogyan bírkóznak meg ennyi diákkal a gyakorlatban?

– Ez a létszám messze meghaladja a szak kapacitását; komoly logisztikai és humán erőforrással kapcsolatos feladathalmazt ró ránk, készülékeink folyamatos javításáról, karbantartásáról nem is beszélve. Mivel az adminisztratív tevékenységek nem a klinikán, hanem központosítottan zajlanak – ahol ugyancsak témérdek a teendő – ezért rajta kell tartanunk a szemünket egy-egy megrendelón vagy javításon, hogy ne szoruljon háttérbe a kérésünk. A mi szakterületünkön a problémák gyors megoldása azért is sürgető, mert ha elromlik egy gép, vagy kiesik egy műszer, akkor komolyan sérül az oktatás.

– Amikor 2014-ben digitális tananyagot alkottak a hallgatóknak azzal a céllal, hogy több külföldi diákot vonjanak be az oktatásba, számoltak-e ekkora létszámmal?

– Ekkora létszámmal talán nem, de azért azt is tudni kell, hogy ennyien a tíz szemeszterben összesen vannak. Az orvosképzésben és a fogorvosképzésben is csupán elméleti oktatásban részesülnek az első két évben a diákok, legfeljebb anyagtant tanulnak, amit később majd felhasználnak a klinikai munkájuk során. Az elméleti modul után a harmadik évben egy preklinikai modul következik, ami a betegvizsgálati tevékenység megismerésének a periódusa. Ez az általános orvostanhallgatók esetében már a betegkontaktussal járó időszak, míg a fogorvos hallgatóknál a fantomlabor látogatásából áll. A mi gyakorlati képzésünk nem demonstratív jellegű, hanem a klinikákra jelentkező, valós problémákkal küzdő betegeket látnak el a hallgatóink, részt vesznek a diagnózis felállításában, a kezelési terv megalkotásában és annak végrehajtásában is. Még mielőtt a végző, klinikai modulban valóban pácienseket fogadnának, előtte a fantomlaborban meg kell nekik tanítanunk a műfogásokat és a fogorvosi eszközhasználatot. Ez az 539 fogorvos hallgató az elméleti és preklinikai modulban együtt végzi tanulmányait az általános orvostanhallgatókkal. Időközben sokan le is morzsolódnak, mivel ezek a tantárgyak nehezek – és mivel anatómiáról, élettanról, biokémiáról beszélünk – nagy terjedelműek, és ezért komoly kitartást igényelnek. Később a klinikumig eljutott fogorvos hallgatók általában már „jól muzsikálnak”, hisz végre azt csinálhatják, ami miatt az egyetemre jelentkeztek. Kézzelel fogható közelségbe kerül a valódi fogorvosi tevékenység. Ebben a periódusban általában megtálosodnak, és a lemorzsolódás is csökken. Úgy szá-

molhatunk, hogy aki eljut a harmadévre, az a klinikai modulba is bekerülhet. Ez az arány a hallgatóink kicsit több mint egyharmada. A nehézséget igazán az jelenti, amikor minden hallgatóknak kezelőegységet, páciens és asszisztenciát is kell biztosítanunk.

A 2000-es évektől angolul és németül is oktatunk, ami azt jelenti, hogy egy bizonyos elméleti előadást néhanapján párhuzamosan, három nyelven, három teremben kell tartani, amihez helyiségek és megfelelően felkészült kollégák szükségeltetnek. Ha ilyen szemszögből is nézzük ezt a hallgatói létszámot, akkor valóban túllóttunk a célon, ugyanakkor reméljük, hogy az egyetemen formálódó fejlesztések lehetővé teszik ennek kezelhetőségét, sőt, talán még többek jelentkezésének fogadását is – komolyabb fejlesztést a preklinikai és klinikai részt illetően szeretnénk elérni.

– Az idegen nyelvi fogorvosképzéshez van-e elegendő felkészült munkatársa?

– Szerencsére ebben a térségben sokan beszélnek németül, ami nagy előny, hisz Szegeden és Debrecenben például nincs is német nyelvű program, és Budapesten is komoly kihívást jelent szakmai nyelvtudású kollégákat találni, nem is annyira a klinikumban – ami tradicionálisan erős német kötődésű – hanem az elméleti intézetekben. Ugyan nem vagyunk sokan, de képesek vagyunk ellátni oktatási feladatainkat is.

Az elmúlt hét év során sikerült életpályaprogramot kidolgozni a fiatal kollégáknak, így vannak, akik nemcsak a szakorvosképzés idejére, azaz három évig maradnak itt, a klinikán, hanem rész-, avagy főállásban tovább is kötődnek hozzánk. Oka lehet ennek az is, hogy nálunk mód van bizonyos szakirányokba specializálódni – ilyen például a mikrosebészet – míg egy általános, vidéki alapellátó praxisban el kell látni a pácienseket mindazzal, amivel megkeresik a fogorvost. Ily módon kompenzálható az a nagy különbség is, ami a magánpraxis és az akadémiai terület közt fennáll. A fejlesztésekre a specialistaink megtartása miatt is nagy szükségünk van. A magyar egészségügyi rendszer progresszív ellátást nyújt, az egyetemi klinikákra kerülnek a legbonyolultabb és leggazdaságtalanabb esetek, ezek megoldásához speciális eszközrendszer és speciális szakemberek kellenek. A fiatalokat úgy lehet motiválni és érdekeltté tenni, hogy különleges eseteket, és ezek kezeléséhez különleges tudást biztosítunk számukra.

– Jelenleg mennyire erős a fiatalokban ez a motiváltság? Nyílt titok, hogy a magánpraxisban több idő jut a betegekre, és többet is keresnek az ott dolgozó kollégák...

– Én egy öt székes magánklinikára orvos-vezetőjeként kaptam meg a lehetőséget, hogy Pécsre jöhessek az itteni képzést irányítani. Azon a magánklinikán, ahol van elég erő és anyagi bázis arra, hogy könyvelőt, adminisztrátort, anyagellátót, logisztikai szakembert, páciens szervező diszpécst és marketingest foglalkoztassanak, ott jó dolgozni. Egy ilyen helyen megetheti az ember, hogy reggel 8-9 óra körül bemenjen, fehér ruhát öltson, és a rendelési ideje végéig a betegekkel foglalkozzon. Az a budapesti magánklinikára, ahol dolgoztam, ilyen volt. Az ottani főnököm azt mondta, hogy ő nem főnök, sokkal inkább katalizátor, aki az én szakmai törekvéseimet segít megvalósítani. Ez egy nagyon fontos mondat volt az életemben, és én is így igyekszem vezetőként eljárni. Ő mondta azt is, hogy a fogorvos a legpotensebb ember a rendszerben, aki pénzt tud keresni. Minden más tevékenység

gos kutatástámogatási alapokhoz nyújtanak be kutatási terveket, még ha ez nehéz is, mivel sok jó pályázat érkezik, ahhoz képest is, hogy milyen kevesen vagyunk. Most is elutasították pénzühiány miatt az egyik pályázatunkat, ennek ellenére a kari vezetés, és a szakon belül én is, igyekszünk támogatni mindazokat, akik folytatni szeretnék kutatási tevékenységüket. Kollégáim közt vannak olyanok, akik az általános orvoskaron dolgozó, nemzetközi szintű kutatócsoportokhoz is csatlakozni tudnak, felajánlva humán szövétvélteli lehetőségeinket is. Szenior munkatársaim elhivatott klinikusok, így nem csak alapkutatói tevékenység zajlik a klinikánkon. A gyökérkezelésben jártas specialistánk például a köznyelvben fehértömésként ismert anyagot, valamint a gyökérkezelésen átesett fogakba ragasztott csapoknak a túlélését kutatja. A sebészet területén is vannak komoly innovációk, és aktív publikációs tevékenységet folytató kolléga is. A maxillofaciális sebészetben a tumoros, gyulladással és cukorbetegséggel küzdő pácienseink ellátásából egy komoly nyálvizsgálat indult el annak nyomán, hogy a nyál a vérvételhez hasonlóan lehetőséget kínál ahhoz, hogy számos paramétert meghatározzunk belőle, amik a későbbiekben kórjelzőek és diagnosztikai értékűek lehetnek, ezáltal a betegség korábbi felismerését, könnyebb kezelhetőségét eredményezhetik. Jőmagam a Semmelweis Egyetem Orálbiológiai Tanszékén kezdtem pályafutásomat, és az ottani mentorommal, Varga Gábor professzorral azóta is együttműködöm. Mostanra értek meg a körülmények arra, hogy folytassuk az általa aktívan és sikeresen művelt fogpupaeredetű sejtek kutatását, ami lassan megindulhat Pécsen is. Ezek nagyon előremutató vizsgálatok lehetnek.

– *Mi az akadálya annak, hogy karrá váljanak?*

– A kar alakításnak komoly feltételei vannak. A hallgatói létszámunk, az oktatásunk mennyisége és minősége adottak ehhez, van doktori képzésünk, és a gazdasági mutatóink is alkalmasak. Mindemellett a szak hosszú távú megtartó ereje is esszenciális ehhez, és ez ma még hiányzik. Ha megfelelő számú minősített oktatónk lesz, akik specialitásuknak megfelelően tanszékeket tudnak irányítani, csapatot képesek építeni, és az oktatási-kutatási-betegellátási feladatokat teljes emberként tudják művelni, majd akkor jön el az ideje a karrá alakításnak.

– *A következő hét éves tervében ez a cél is szerepel?*

– Azt várom és remélem, hogy az egyetemi stratégia és a vezetés víziója a fogorvosi kar megalakításának irányába mutat majd, aminek jelei egyébként már most is látszanak. A Gyógyszerésztudományi Kar megalapítása sem csupán egyéni törekvések manifesztációjaként jelent meg, hanem egyetemi presztízskérdésként is. Úgy képelem tehát, hogy nem nekem kell bizonygatnom a következő években azt, hogy kart kell alakítani a fogorvosképzésből a Pécsi Tudományegyetemen, hanem csak szolgálnom kell azt, hogy ez megvalósulhasson. A saját szerepemre tehát szolgálatként tekintek, célom az, hogy a fogorvos kollégákra ösztönzőleg tudjak hatni, egy olyan életpálya modellel és egy olyan jövőképpel, ami az akadémiai karrier felé mutat. Az mindenesetre tény, hogy nagy erőfeszítést kíván az embertől, ha az oktatás-kutatás-gyógyítás hármasa mellett a magánéletében, a családjában is helyt akar állni és aktívan jelen tud lenni.

– *Megszerette Pécsen a családját is, a felesége és az öt gyermeke?*

– Amikor az Egyesült Államokban töltöttünk két évet, akkor szerencsére olyan helyen dolgozhattam, ahol sok magyar volt. A harmadik héten egy magyar származású laborvezető tartott nekünk előadást, akihez a helyi, amerikai származású, tapasztalt és figyelmes főnököm odavitt, mondván, hogy nemrég érkeztem, én is magyar vagyok, és az életkezdés nehézségeinek leküzdésében segítsen nekem. Ennek a laborvezetőnek az egyik fiatal kollégájával

ebédeltem másnap, majd egy héttel később az ő autójával szereztem meg a helyi, marylandi jogosítványt. Sokat beszélgettünk, többek közt arról is, hogyan érezzük magunkat. Ő akkor azt mondta nekem, hogy mi, férfiak úgy érezzük magunkat, ahogyan a feleségünk érzi magát. Ez valóban így van, és nem könnyű dolog. Pécsen a gyerekeink számára óvodát, iskolát kellett találni. Örülök, hogy ezt a procedúrát ők sokkal jobban viselték, mint mi, felnőttek. A legidősebb gyermekemen azt látom, hogy ő már egy nagyvárosi ember, míg én nem vagyok feltétlenül az. Ugyanakkor az egyetemek a nagyvárosokban vannak, és ezt tudomásul kell venni. A 6, 8, 10, 14 és 16 éves gyermekeink nevelése sok feladatot ad, ami 24 órás elfoglaltságot jelent a feleségemnek. Igyekszem őt ebben támogatni, de nem rám hárul ennek a legnagyobb terhe. Minden gyermekünk – a négy fiú és a legkisebb lány is – pécsinek tekintti magát, hisz a legidősebb is csak 16 éves, amiből hét évet már itt töltött. Itt vannak a barátai, a nagyfiam itt lett először szerelmes, tehát pécsi.

– *A sok „tüke helybéli” hogyan fogadta be Önöket?*

– Eleinte kicsit nehezen, de úgy érzem, hogy ma már értik a munkatársaim, hogy milyen elképzeléseket szövögetek, elfogadták a munkamódszeremet is, és jól együtt tudunk működni – a szűkebb környezetem tehát elfogadott. Nemcsak hatalmi, de bizalmi tőkém is van már a vezetői posztban. Az egyetemi vezetés részéről is azt tapasztalom, hogy megfontolják a véleményemet és számolnak velem. Veszprém megyében, Zircen nőttem fel, aztán kerültem csak Budapestre. Több osztálytársammal végeztünk egy évfolyamon, aztán ők vagy Budapesten maradtak, vagy visszamentek vidékre. Velük viszonylag kevés a kapcsolat, a gyerekkori barátaim nagyon hiányoznak. Azért sem szeretnék innen elmenni, hogy legalább a gyerekeim megtarthassák a baráti kapcsolataikat.

– *A feleségének mi a foglalkozása?*

– A feleségem kerámikus. Rajz-vizuális kommunikáció szakon végzett, majd az öt gyermekünk mellett a Pécsi Művészeti Karra járt kerámiatervező mesterszakra. Egyedi kerámiaszobrokat készít, amihez mostanában igyekszünk megteremteni azt a hátteret, ami a korábbi lakhelyünkön rendelkezésre állt, hisz a legkisebb gyermekünk iskolába kerülésével egyre több ideje lesz majd ezzel foglalkozni. Az önkifejezés egy művésznél létkérdés, hisz anélkül nem érezheti jól magát.

– *A nagy családja elemeiben fellelhető itt, az irodájában is. A munkaasztala fölött van például egy színes kis rajz, bár azon csak hárman szerepelnek.*

– A legkisebb gyermekem, a királykisasszony általában csak apát és anyát rajzolja / mosolyog – a szerk. /, de azért akad olyan alkotása is, amin a teljes család szerepel. Minden gyermekem rajzolt, szerettek gyurmázni, kézműveskedni, így mindegyiktől van számtalan emlék. Az egyik fiam például ösztönszerűen jól korongozik, zsigerből készíti a vázát a lábbal hajtós korongon, ami nem könnyű feladat.

– *Látok az asztala fölött egy nagy papírlapot is hurkapálcikákra állítva, és rajta jól kivehető, piros színnel egy számot. Mit jelöl az 527-es, és miért van ezen a kiemelt helyen?*

– Ez ma már egy meghaladott szám, ez a 2015-2016-os tanévre beiratkozott fogorvostan-hallgatók létszáma, amivel az európai fogorvosképző helyek felső harmadába kerültünk. Ezzel a „transzparenszel” egy kari vezetői értekezleten demonstráltam, akkor, amikor a migránsáradat Magyarországra zúdult. Tele volt a sajtó azzal, ahogyan ők mutogatták a Germany feliratú tábláikat, illetve az Angela Merkel éltető transzparenszeit. Azt gondoltam, hogy ha ez nekik bejön, akkor hátha én is fel tudom kelteni az érdeklődését az illetékeseknek ezzel a táblával. Így is lett, sikeres volt az akció, és meg is szerettem ezt a transzparenst, mialatt készítet-

tem, így aztán úgy döntöttem, nem dobom ki.

– *Zircen annyira remek fogorvossal találkozott, hogy ihletet kapott tőle ehhez a pályához, avagy az édesapja húzgálta sikerrel a tejfogait?*

– A tejfogaimat magam húzgáltam, és nem is a helyi fogorvos miatt kerültem erre a pályára. / *mosolyog – a szerk.* / Nagyon szerettem a kémiát, a középiskolában megyei versenyeken vettem részt, és OKTV-ken is indultam, szép eredménnyel. A kémia tanárom vegyésznek vagy kémikusnak szánt, ehelyett – az ő megfogalmazásában – „hentes és kőfaragó szakirányba” indultam. A fogorvosi pálya választásában jórészt a szülői indíttatásnak volt szerepe, főleg édesanyám ösztönzött erre, jóllehet a családom tagjainak zöme agrármérnök. Az édesapám, a bátyám, a nagybátyám és az unokatestvérem is az agráriummal foglalkoznak, sőt, a feleségem nagybátyja is mezőgazdász. Nagy élmény, amikor májusban elmegyünk hozzá egy határszélre, és egy borongós, eső utáni napon láthatjuk az éles színeket és kontrasztokat a zsendülő mezőn. A szüleim – látva a kémia iránti érdeklődésemet, és közelről tapasztalva a fogorvosi hivatást, mivel gyermekkoromban a körzeti fogorvosi rendelő közelében laktunk – jó választásnak gondolták a fogorvosi pályát.

Már csak azért is, hisz fogból 32 jutott többségünknek, míg más nemes szervünkben jó esetben kettő, vagy csak egy. Az is fontos szempont számomra, hogy a fogorvosok betegek ritkán halnak meg. A fogorvos is tud hibázni, de jól behatárolható az a tünetegyüttes, meg az a diagnosztikai kör, aminél fokozott odafigyelésre van szükség. Mi definitív ellátást nyújtunk, egy fogfájós beteget úgy küldünk haza, hogy a kezelés után megkönnyebbült, megnyugodott. Olyan ez, akár a mosogatás: az edényekkel teli mosogatóból egy üres, tiszta mosogató lesz, ami azonnali sikerélményt jelent. Mindemellert ez összetett munka, hisz meg kell nyugtatni a páciens, el kell neki mondani, mi vár rá, majd a kezelés után – főként privát praxisban – rá kell venni arra, hogy ezért fizessen is.

– *Ráadásul a fogfájás különös fájdalom, és a fogorvos felkérése is különös félelemmel jár.*

– Én is félek a fogorvostól / *cinkosan mosolyog – a szerk.* /, ami enyhít ezen, az csak az, hogy tudom, kinek a székébe ülök, és tisztában vagyok azzal is, mi vár rám. Ha az emberek rendszeresen, következmények nélkül járnának fogorvoshoz, akkor egy csomó fájdalmas kezelés megelőzhető lenne. A fogorvosi ellátásban a megelőzésnek talán még nagyobb szerep jut, mint más egészségügyi területen. Nemrég hallottam egy dán tisztifogorvostól egy előadást arról, hogy miként építették fel az 1970-es évektől kezdődően a dániai prevenciós fogászati programot, és mi vezetett oda, hogy a mai dán lakosságban a 65 év feletti emberek között 8-10 százalékra tehető azoknak az aránya, akiknek sem lyukas, sem tömött, sem hiányzó foga nincs. Nálunk ezeknek a fogaknak a száma a 12 évesek körében átlagosan 2-3, a 35 és 50 év közötti felnőtt lakosságban pedig a lyukas, tömött vagy hiányzó fogak száma már meghaladja a 14-et. Ha valaki csak akkor megy el fogorvoshoz, amikor a foga már menthetetlen, mert anyagi, vagy egyéb körülményei megakadályozzák a fájdalommentes beavatkozást, akkor ez már valóban egy nehéz, fájdalmas procedúrát eredményez. Fontos és érdekes lehet tudni azt is, hogy az 5-ös agyideg a felelős ennek a területnek a beidegzéséért – a nervus trigeminus – és a trigeminus eredetű fájdalmak emocionálisan nagyon rosszul megélt fájdalmak. Egy lábfejással könnyebb együtt élni, mint ha az arcunkon, vagy a fejünkön fáj valamink.

– *Milyen tevékenység az, ami a kis szabadidejében kapcsolja?*

– Sokan kérdezték már tőlem azt, hogy hogyan lehet öt gyermeket nevelni? Erre az a válasz, hogy mindig azt kell csinálni, amit ők. Amíg kicsik voltak, ha aludtak, mi is aludtunk, ha ettek, mi is ettünk. Ma már nagyobbak, de a szabadidő eltöltése továbbra is így működik. Így aztán a legnagyobb fiammal kosárlabdázom, a második fiammal biciklizünk vagy kirándulunk, a harmadik gyermekünk horgászni és vízitúrázni szeret, a kicsikkel pedig gyakran megyünk játszótérre.

Mindegyiküknek az a legnagyobb öröm, ha együtt lehetünk.

Schweier Rita

„Úgy működünk, akár az emberi szervezet, egységes egésként” – beszélgetés a Magyar Orvostanhallgatók Egyesületének pécsi tisztségviselőivel

Két éve dolgoznak a Szigeti úti alagsorban, egy szűk kis szobában. Nem könnyű eligazodni az iratok, a dobozok és a plüss mackók sokaságában, ők mégis előzékenyen segítik a hozzájuk érkező hallgatókat. A HuMSIRC Iroda ajtaján ugyan nem szerepel nyitvatartási idő, de mindig ott vannak, ha szükség van rájuk.

A Magyar Orvostanhallgatók Egyesülete a magyar medikusok érdekében alapított társadalmi szervezet, melynek Pécsi Helyi Bizottságát 1991-ben vette nyilvántartásába a Baranya Megyei Bíróság. A MOE Pécsi Helyi Bizottsága 1999-ben megkapta a közhasznú szervezeti fokozatot, így mint közérdekű céllal működő, nem nyereségérdekelt társadalmi szervezet végzi azóta is tevékenységét, ami egyrészt a nemzetközi csereprogramok szervezéséből, másrészt a prevenciós munkából áll.

A helyi tisztségviselők közül Rozanovic Martin elnök és Gaszler Péter gazdasági elnökhelyettes sürgölődnek az irodában a külföldi hallgatók körül, akik jelenlétemkor azért topantak be hozzájuk, hogy pontjaikat beírassák.

– *Milyen pontokat adminisztráltak?*

R.M.: – Idén új rendszer szerint dolgozunk, amihez az egyik lelkes elnökségi tagunk készített egy taglista füzetet is. Oka ennek az, hogy olyan hír járta, miszerint korrupt a rendszerünk, problémás a pontok kezelése. A pecsétes taglistafüzetünk segít abban, hogy objektívebb lehessen mindez. Jegyezzük, ha valaki részt vett egy-egy programunkon, ezt pecséttel is alátámasztjuk, így csak az kap pontot, aki valóban jelen volt és dolgozott is az illető eseményen. A pontokat a prevenciós rendezvényeken való önkéntes részvételért adjuk, ezeket aztán beválthatják csereprogramokra.

– *Mióta tölti be az elnöki posztot?*

R.M.: – Tavalay óta. Örülök annak, hogy nagyon jó csapattal dolgozom, asszisztensekkel és koordinátorokkal együtt jelenleg 15-20 fős a létszámunk. Ez azért változó, mert előfordul, hogy lemond valaki, és nem biztos, hogy találunk a helyére más vállalkozót. A csapatmunka nálunk ténylegesen csapatmunkát jelent, ha például egészségnapot szervezünk, abban mindenki részt vesz. Úgy működünk, akár az emberi szervezet, egységes egésként, azaz ha egyi-

künk elindul, szól a többieknek is, és ők is mennek utána. Nyitottak vagyunk minden ötletre, örülünk, ha a hallgatók kreatívak. Most például azon törjük a fejünket, hogy milyen jó lenne „egészségkirándulást” szervezni a TV-toronnyig.

– *Hogyan képzeljem az elnök irányító szerepét?*

R.M.: – Én vagyok az, aki beírja a naptárunkba a programokat, igyekszem követni, ki, mit, hol szervez. Azon vagyok, hogy kitöltsem a kommunikációs hiátusokat, tartom a kapcsolatot helyben dr. Duga Zsófiával, aki az egyetemi összekötőnk, Czopf dékánhelyettes úrral, valamint az ügyvédnőnkkel és az országos szervezettel. Figyelek arra is, hogy van-e folyamatban utánpótlás, azaz ha kiesik valaki, legyen ember, aki továbbviszi a munkáját. Szerencsére ügyelnek erre tisztviselő társaim is, időben betanítják utódaikat. Idén az AIDS-prevenciónál küzdöttünk egy darabig azzal, hogy nem volt segítők, végül az egyik volt helyettes vállalta erre az évre a feladatot. Bízom benne, hogy beleszeret és marad a későbbiekben is. Az önkéntes munkának ez a „szerelem” a mozgatórugója.

– *Azért ez jó hír, hogy vannak ilyen „szerelmes típusok”!*

R.M.: /mosolyog – a szerk. / – Igen, ugyanakkor az sem árt, ha kreatív, és nem melleleg jó szervező is az illető. Eleinte nem gondoltam, hogy bennem is megvan ez a kettősség. Kezdetben tartottam a bírósággal és az ügyvédnővel való kommunikációtól, főleg a telefonos intézkedéstől. Aztán az egyesületi munka által sikerült leküzdenem a féltelmeimet, rengeteget fejlődtem. Nagy kihívás volt számomra a Teddy Maci Családi Nap is, amit Kovács Patrícia doktornővel szerveztünk öt éve. Ma már büszke vagyok arra, hogy sikerült hagyománnyá tenünk, ahogyan az AIDS világnapot, vagy a Füstmentes napot is.

– *Hogyan lett elnök?*

R.M.: – Gyerekprogramot vezettem, az összes eseményen részt vettem, sokat dolgoztam. Idővel aztán egyre többen csapódtak hozzám, nagy ismeretségi körre tettem szert az egyetemen. Ezt látva a vezetőség egyszer csak megkeresett azzal, mi lenne, ha vállalnám az elnökséget. Először elzárkóztam előle, mert nem hittem, hogy képes lennék rá, tudtam azt is, hogy sok feladattal jár, és nem éreztem magam elég érettnek mindehhez. Negyedéves koromra aztán felnőttébbé váltam, és már tudtam vállalni mindazt, ami ezzel a poszttal jár. Jelenleg ötödéves vagyok, és tudatosan keresem a potenciális utódjelölteket, mivel a hatodévből már szanaszét lesznek a gyakorlataim. Nehéz lesz megválni ettől a munkától, mert szeretem csinálni.

– *A Teddy Maci Kórház tapasztalatok serkentették arra, hogy orvosként is a gyerekekkel foglalkozzon majd?*

R.M.: – Biztosan szerepe volt ennek is benne, de alapjaiban is úgy jöttem az egyetemre, hogy gyerekintenzív szeretnék lenni. Az utóbbi időben elcsábított a felnőtt intenzív, a traumatológia és az égéssebészeti intenzív, ott is TDK-zom. Nagyon érdekes téma, így egyelőre nem tudom, mit hoz a jövő, és a gyerekek avagy a felnőttek mellett teszem le végül a voksom.

Gaszler Péter gazdasági elnökhelyettes mindeközben sűrű-forog a kassza körül, és rendezgeti a borítékból kilógó ötszázásokat.

– *A gazdasági elnökhelyetteség mit jelent a hétköznapiakban?*

G.P.: – A tagdíj befizetésének koordinálását jelenti elsősorban, jelenleg 150 ember járul a „kasszához”. A létszám folyamatosan növekszik – tavaly 130-an, előtte 80-an voltak a tagjaink – köszönhetően az angol és a német hallgatók bevonásának is. A munkámhoz hozzátartozik még a könyvelővel való kapcsolattartás, ami havi-kéthavi találkozót és megbeszélést jelent.

– *A hallgatókat hogyan lehet a tagságra motiválni?*

G.P.: – Főként az utazással, a cseregyakorlatok lehetőségével. Sokan kizárólag ezért vesznek részt a megelőző programokban, de szemléletformálásunk következtében szerencsére már jócskán akadnak olyanok is, akik látják és értik, hogy ezek a programok számukra

is hasznosak. Nemcsak fontos információkra és tudásra tehetnek szert, hanem azok átadóivá is válhatnak, oktathatnak, segíthetnek, maguk is többek lesznek.

– *Őn is ezért vállalta ezt a posztot?*

G.P.: – Valójában igen, szeretek sok mindenben elmélyülni, gazdagodni, és érdekelnek is a gazdasági ügyek, szívesen foglalkozom ilyen jellegű kérdésekkel.

– *Menedzser-orvosként találkozunk majd néhány év múlva?*

G.P.: /mosolyog – a szerk. / – Azt azért nem hiszem, inkább a kutatásban képzelem el a jövőmet. Jelenleg az axonok növekedését irányító molekuláris gépezet vizsgálatával foglalkozom a Biofizikai Intézetben, az ún. cytoskeleton rendszernek a kutatására fókuszálok. Mivel ez a rendszer minden sejtünkben megtalálható és szerteágazó funkciókkal, károsodásokkal, betegségekkel lehet összefüggésben, ezért ennek a vizsgálata a jövőben kamatozó lehet.

Péter elsiét, Martinnal folytatjuk a beszélgetést.

– *A különféle megelőzési területek adottak voltak már, amikor a pécsi szervezet megkezdte a tevékenységét?*

– Egyesületünk az Orvostanhallgatók Világszervezetének a része, ami a WHO-val szoros kapcsolatban van. Az alapstruktúra már létezett akkor, amikor Magyarország is kapcsolódott hozzá. A nehézség abban állt, hogy minden egyes területre embert találjanak, nevezetesen a drog, a dohányzás, az alkohol, a rák, az obesitas valamint az AIDS és a szexuális úton terjedő betegségek megelőzésének témakörére. Ugyanakkor aki például addiktológiai pályára készült, az belátta, hogy sokat tanulhat a programból, hisz korán elkezdhet fiatalokkal foglalkozni, és a megelőzésre koncentrálni, amiről tudjuk, hogy jóval költségkímélőbb, mint a betegségek kezelése.

– *A megelőzés ágazatai közé bekerülhetett-e magyar specifikum, ami az itteni lakosságnak lehet hasznos?*

– Helyi speciális ágazatunk nincsen, egyéni kezdeményezéseink annál inkább. Ilyen például az, amikor kitaláljuk, hogy mozdítsuk meg a hallgatóinkat egy közös futásra vagy sétára. Előfordult, hogy egy gyakorlaton támadt ötletem. Az oktató érdekeseket mondott a dohányzás és a prosztaták összefüggéseiről. A köztudatban a tüdőrákkal hozzuk kapcsolatba ezt a szenvedélybetegséget, holott számos egyéb megbetegedés okozója lehet. Ennek nyomán merült fel bennem egy olyan nap ötlete, amikor ebben a kérdéskörben tartanánk tájékoztató előadásokat az érdeklődőknek. Így van ezzel a többi hallgatótársam is, akik miután megismertek minket, megkeresnek a javaslataikkal. Fontos megemlítenem a Magyar Madártani Egyesülettel kötött megállapodásunkat is, aminek az a lényege, hogy madarászoktól hallgatunk biológiai témájú előadásokat. Terveink közé tartozik, hogy – hasonlóan a budapesti szervezethez – mi is kialakítunk egy emberi jogi szekciót, amely az orvostanhallgatók oktatásával foglalkozik. Kárterítési perekről, empátiáról, életvégi döntésekről lenne szó, csupa olyan fontos témáról, amiről kell, hogy tudomást szerezzenek a hallgatók, mielőtt kikerülnek a klinikákra. Örömteli, hogy egyre több az érdeklődő a programjainkon, amelyekbe a nagyközönséget is bevonjuk amellet, hogy az óvodától a gimnáziumig jelen vagyunk a legkülönbözőbb korosztályok életében.

– *A legutóbbi, a Pécs Plázában tartott egészségnapjukon hány embert sikerült szűrésre csábítaniuk?*

– Kétszázötvenet legalább. Ez volt az eddigi legnépszerűbb, orvostanhallgatók által szervezett szűrőprogram. A másik igen nagy látogatottságú rendezvényünk a Teddy Maci Nap, amire a szülőkkel együtt több mint ezer-ezeröttszáz kisgyerek jön el. Ezekon a találkozón is zajlik szűrés, úgy látom, hogy az egészségfejlesztésben nagy jövő van.

Közben megérkezik Petó Judit obesitas koordinátor és Papp Kata obesitas prevenció asszist, így négyesben folytatjuk a beszélgetést.

– Hogyan kell elképzelni egy obesitas szűrőnapot? Önök lépnek oda az emberekhez, vagy maguktól érdeklődnek?

P.J.: – A Pécs Plázában négy csoportba osztottuk be azokat a hallgatókat, akiket sikerült bevonnunk a programunkba. Az egyik csoport azzal foglalatzkodott, hogy szórólapokat osztott az arra sétálóknak, míg a többiek a vérnyomás-, a vércukor-, és a testsírmérő standunknál tevékenykedtek és játszottak a gyerekekkel. Az emberek nagyon nyitottak és érdeklődők voltak, odajöttek hozzánk, kérdezősködtek, örültek a lehetőségnek. Nagy örömünkre szolgál, hogy évről évre egyre nagyobb számban jelentkeznek angol illetve német programos hallgatók is a rendezvényeinkre. Amellett, hogy nagyban segítik a munkánkat, ők is profitálhatnak ebből, hisz gyakorolhatják a magyar nyelvet.

– Önnek miért fontos ezekben részt venni?

P.J.: – Ezeknek a rendezvényeknek a szervezése és lebonyolítása által én is fejlődhetek, sokat tanulok, amit aztán a jövőben hasznosíthatok. Nagyon jó érzés továbbá, hogy az emberektől, akiknek segítünk, rengeteg pozitív visszajelzést kapunk. Fontosnak tartom azt is, hogy minél szélesebb körben hívjuk fel a figyelmet az obesitas lehetséges szövődményeire, a magas vérnyomás betegségeire és a diabéteszre is.

– Miért éppen ezt a munkacsoportot irányítja?

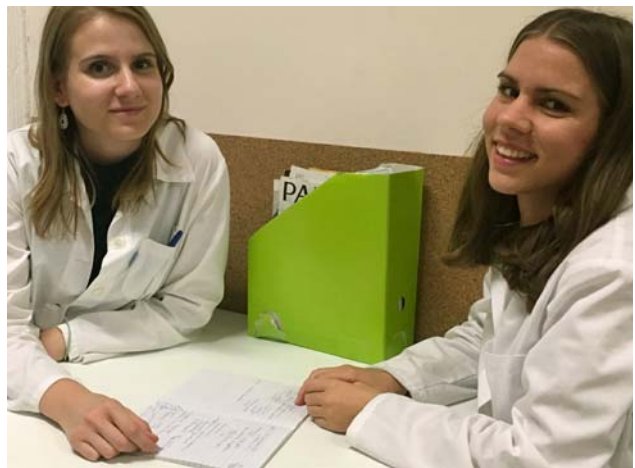
P.J.: – Az összes megelőzéssel foglalkozó terület közül ez az, ami engem a leginkább érdekel, ebbe fektetek a legszívesebben időt és energiát.

– Az asszisztensnek ugyanaz a feladata, mint a koordinátornak?

P.K.: – Nem teljesen. A koordinátor az, aki mindenre figyel, mindent felügyel, az asszisztens pedig általában egy alsóbb évfolyamos hallgató, aki a koordinátornál „tanul be”. Nálunk ez kivételes, mivel mindketten ötödévesek vagyunk. Ez nem alá-fölrendeltségi viszony, sokkal inkább az együttműködésen van a hangsúly, a feladatok megosztásán. A Pécs Plázában legutóbb segítettem az embereknek az eligazodásban, együtt mutattuk be, hogyan helyes vérnyomást, vércukrot mérni. Számomra azért fontos ebben a munkacsoportban dolgozni, mivel minden felmenőmnek volt diabétesze. Az életmódjukból eredően többféle betegséggel küzdenek a családtagjaim. Édesanyám is elhízott, ezért én különösen odafigyelek a táplálkozásomra és a sok mozgásra. A fiatalokat is erre serkentjük, ezért meggyünk erről előadásokat tartani nekik.

– Mekkora a hatékonysága a tizenévesek körében ezeknek a tájékoztatóknak?

P.K.: – Nagyon jók a tapasztalataim. A lányok és a fiúk is adnak

a megjelenésükre, és mivel sok minden kering a diétáról a világhálón, jobb, ha személyesen, a hivatalos álláspont szerint adunk nekik tanácsot. Ez nemcsak nekik fontos, hanem számunkra is jó tréning, hisz a későbbiekben magabiztosabbak lehetünk, ha a nagyközönség elé kell kiállnunk.

– Merre tovább, ha végeznek?

P.K.: – Engem a sebészet vonz leginkább, de határozott álláspontom még nincs.

P.J.: – A Bőrgyógyászati Klinikán TDK-zom jelenleg, a különböző biológiai terápiák hatékonyságát vizsgáljuk melanoma malignumban. Sok terület érdekel, hogy milyen szakirányt választok, az a jövőben dől el.

– Közben keresik utódaikat is?

P.K.: – Már meg is vannak a kiszemeltjeink, szerencsére könnyű volt utódokat találni, egy negyedéves és egy másodéves hallgatót tanítunk be. Köszönhető ez annak is, hogy az elmúlt években nagyon megnőtt az egyesületünk iránt az érdeklődés, sokan jönnek vissza a külföldi cseregyakorlatokról is pozitív tapasztalatokkal.

– Milyen hatékonysággal dolgoznak együtt a magyar, a német és az angol programos hallgatók?

R.M.: – Czopf dékánhelyettes úr javaslata nyomán tavaly megkezdtük a falak lebontását a magyar, az angol és a német programos hallgatók között azáltal, hogy idegen nyelvű társainkat is bevontuk az események szervezésébe és lebonyolításába, illetve közvetlenül nekik is szervezünk angolul, az idei évtől már németül is rendezvényeket. Ma már ott tartunk, hogy a város kéttannyelvű óvodáiban és iskoláiban a „mi zászlónk alatt” tartanak idegen nyelvű programokat a gyerekeknek az egészségmegőrzés témakörében. Természetesen ők is pályázhatnak a megszerzett pontokkal a cseregyakorlatos helyeinkre, és élnek is ezzel a lehetőséggel. Kiemelném, hogy ez mindannyiunk számára hatalmas lehetőség a kapcsolatszerzésre, a barátságok kialakítására, és mindez nagyban segítheti későbbi munkánk során a nemzetközi együttműködéseket is.

– Milyen a kapcsolatuk a többi orvostanhallgatói egyesülettel?

R.M.: – Az Orvostanhallgatók Szövetsége próbál mindenben a segítségünkre lenni. Konfliktusok természetesen vannak, de mindig sikerül megoldanunk a problémákat. Évente két-három konferencián szokott találkozni a négy orvosi egyetem hallgatói egyesülete, ezeken tapasztalatokat cserélünk, és betanítjuk egymást, ha tetszenek a másik kezdeményezései. A budapestiek a mi Teddy Macinkra „vevők”, mi pedig az ő emberi jogos szekciójukra, így elindul a közös munka. Nagyon hálásak vagyunk a mi egyetemünknek is, mert akármit kérünk, mindenhez megkapjuk a támogatást.

Schweier Rita

Paraszolvencia orvosok közt

Előzmények:

Különböző szervezeti–szervezési keretek között évtizedek óta oktatok etikát és egészségügyi jogot orvosoknak. Amikor éppen az Orvosi Kamarának volt etikai statútuma, akkor a hatályos, etikai normákat (is) szabályozó jogszabályok mellett arról is ejtettem szót. Az új kamarai törvény¹ 2006-ban igen erős jogosítványokat adott a Kamara etikai bizottságainak (nagyon súlyos büntetéseket róhatnak ki), így az aktuális kamarai etikai kódex oktatása elkerülhetetlenné vált. Nos, nem voltam sikeres. Lassacskán bele kellett nyugodnom, hogy – hozzám hasonlóan – az orvoskollégáknak sem kedvenc esti olvasmánya az Orvosetikai Kódex. Pedig az a ...-i főorvos, aki – a híradások szerint² – a kollégáitól is elkérte a műtéti beavatkozásért „járó” honoráriumot, talán nem teszi ezt, ha tudja: „főbenjáró etikai bűnt” követ el. (Nem tudok elfojtani egy szarkasztikus megjegyzést: lehet, hogy tudta, de bizott vezető kollégái szolidaritásában? A híreket olvasva, nem alaptalanul.)

Kirívóan súlyos etikai vétségek:

A hatályos MOK Etikai Kódex [továbbiakban: Kódex] öt kirívóan súlyos etikai vétséget nevez meg:

- II.1.3.(6) Az orvos soha nem vehet részt kínzásban, bármiféle kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódban. Ilyen cselekményeket nem végezhet, ezekhez semmiféle segítséget nem nyújthat, tekintet nélkül arra, hogy ki ezen cselekmények alanya, illetve hogy ezeket a cselekményeket milyen céllal, milyen körülmények között követik el; ideértve a hatósági- és büntetőeljárást, továbbá a háborút és az egyéb fegyveres konfliktusokat is. Az e bekezdésben foglaltak megszegése kirívóan súlyos etikai vétség.
- II.2.(17) Az ember életének kioltását célzó tevékenység mind az orvosi hivatással, mind az orvosi etikával összeegyeztethetetlen, egyben kirívóan súlyos etikai vétség.
- II.15.(2) Az orvosok egymás közt nem adhatnak és egészségügyi dolgozótól nem fogadhatnak el hálápénzt. Ennek megszegése kirívóan súlyos etikai vétség.**
II.15.(3) Kirívóan súlyos etikai vétség bármilyen anyagi juttatást vagy egyéb előnyt a betegtől, vagy hozzátartozójától bármilyen módon kikényszeríteni.
- II.22.(3) Kirívóan súlyos etikai vétséget követ el az orvos, aki szakmai tekintélyével fedez és népszerűsít általa nem ismert hatással és mellékhatásokkal rendelkező gyógymódot, tudományosan nem megalapozott gyógymódokat végző személyekkel közvetlen vagy közvetett üzleti kapcsolatot létesít.
- II.28.(2) b) az orvos nem létesíthet szakmai kapcsolatot olyan személlyel, aki az emberi hiszékenységre építve, tudományosan nem megalapozott, alternatív gyógymódot kínál, és ehhez igényli az orvosi diploma fedezetét. Ennek megszegése kirívóan súlyos etikai vétség.

Etikai vétségért (beleértve az állam által is szankcionált cselekményeket) az alábbi büntetések róhatók ki³:

- a figyelmeztetés,
- a megrovás,
- a mindenkori legkisebb kötelező munkabér havi összegének tízszereséig terjedő pénzbírság (2016-ban legfeljebb 1.290.000 Ft),
- a tagsági viszony 1-6 hónapig terjedő felfüggesztése,
- meghatározott esetekben a kizárás,⁴
- kirívóan súlyos etikai vétség esetén a kizárás.** (Ez esetben az elévülési idő két év, utána, ha a vétkes kéri, visszaveszik a Kamarába.)

A felfüggesztés és a kizárás magával vonja a működési nyilvántartásból történő törlést; aki pedig nem szerepel ezen nyilvántartásban, önállóan nem végezhet orvosi (szakdolgozói) tevékenységet. (Tehát megtörténhet, hogy egy tekintélyes főorvos, akit azon kaptak, hogy „hálápénzt” kért/elfogadott egészségügyi dolgozó kollégájától, csak a családtagjainak írhat fel receptet...)

Az etikai eljárás főszabályként ex officio indul. Az olvasó megértését kérem, de a pontosság érdekében idéznem kell a törvény vonatkozó passzusait:

Tv. 21. § „(1) Etikai ügyben első fokon annak a területi szervezetnek az etikai bizottsága jár el, amelynél az etikai eljárás megindulásakor az eljárás alá vont tag szakmai kamarai tagsági jogviszonya fennáll.

(2) A munkaviszonyban, közalkalmazotti, közszolgálati, kormányzati szolgálati, állami szolgálati vagy igazságügyi alkalmazotti szolgálati jogviszonyban álló (a továbbiakban együtt: foglalkoztatott) kamarai tag által elkövetett etikai vétség gyanúja esetén a területi szervezet etikai bizottsága a munkáltatót írásban értesíti. A munkáltató az álláspontjáról, valamint a megtett intézkedéséről a kamarát köteles 30 napon belül, de legkésőbb – ha annak külön törvény szerint helye van – a fegyelmi eljárás lefolytatására irányadó határidő lejártát követő 5 napon belül tájékoztatni.

(3) A munkáltató a (2) bekezdés szerinti kötelezettségétől függetlenül is – az általa tett intézkedés közlése mellett – köteles a területi szervezetnél működő etikai bizottságot értesíteni, ha a foglalkoztatott kamarai tag olyan magatartást tanúsít, amely a munkáltató álláspontja alapján az e törvény szerinti etikai vétséget valósítja meg.

22. § (1) Az etikai eljárást az etikai vétség gyanújáról való tudomásszerzés esetén hivatalból kell megindítani. Az etikai eljárás megindításáról – ha az eljárás panaszbejelentés alapján indult – az eljárás megindításával egyidejűleg írásban értesíteni kell a panaszost is.

(2) Nem indítható meg az etikai eljárás, ha a cselekménynek a területi szervezet etikai bizottságának tudomására jutásától 6 hónap, vagy a cselekmény elkövetése óta 3 év eltelt.

(3) Ha az etikai vétségnek is minősülő ügyben büntető- vagy szabálysértési eljárás indult, az eljárás jogerős befejezésétől számított 3 hónapon belül az etikai eljárás akkor is megindítható, ha a (2) bekezdésben meghatározott határidő eltelt. A 3 hónapos határidőt a területi szervezet etikai bizottságának a jogerős határozatról való tudomásszerzésétől kell számítani. [Kiemelések tőlem – J. T.]”

¹2006. évi XCVII. törvény – az egészségügyben működő szakmai kamarákról. [Továbbiakban: Tv.]

²<http://www.borsonline.hu/aktualis/haromszazezret-kert-az-ingenyes-mutetert-a-doktor/119313>

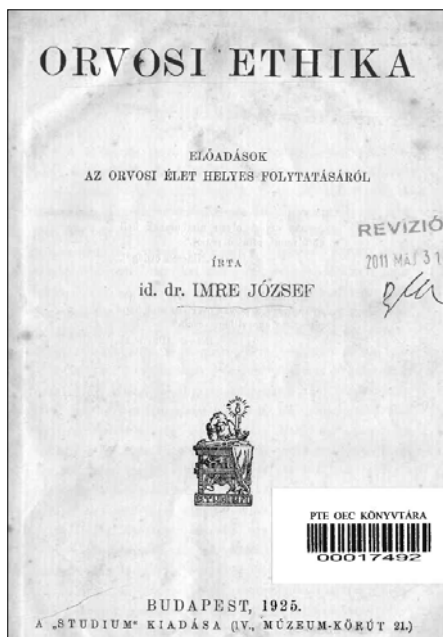
³Tv. 25. § (1)

⁴Tv. 18. § (2) Ki kell zárni a szakmai kamarából azt, akit jogerősen a) egy évet meghaladó végrehajtandó szabadságvesztésre ítélték,

b) a kamarai tagság alapjául szolgáló foglalkozástól végleges hatállyal eltiltottak.

Szóval, ha egy területi kamarai etikai bizottsági elnök (netán tag), vagy a munkáltató a médiából (is) arról értesül, hogy felmerül annak gyanúja, hogy orvos/szakedző kollégája az állami egészségügyi ellátás keretében előre (de akár utólag) fizetendő paraszolvenciát zsarol ki olyan betegről (hozzá forduló kollégától), akivel szemben a munkáltatójának ellátási kötelezettsége van, és ő ezért kapja a fizetését (járulékait), akkor bizony etikai eljárást kell kezdeményeznie. A ...-i példánkban (és – gyanítom – számos más esetben) ez nem történt meg. Az illetékes kamarai szerv szolidáris volt. Az orvosos közötti szolidaritás egykoron egészen mást jelentett.

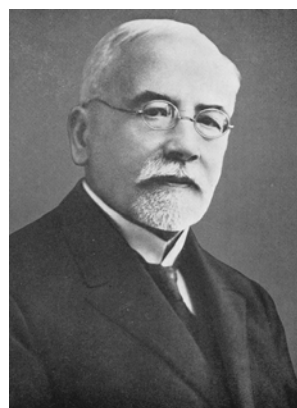
A régmúlt:

ELŐSZÓ

A kolozsvári Ferenc József tud.-egyetem orvosi kara kérésre megengedte az 1917-18-i tanévben, hogy hetenként egyszer, másfél órán, előadásokat tartassak „Orvosi ethika” címmel. Ekkor még nem terveztem ezek tartalmának megírását és közlését. De már az első félévben olyan nagy és tartós érdeklődést tapasztaltam az „orvosi élet helyes folytatása” iránt, és a Szegedre település utáni két félévben tartott előadásaim is olyan sok hallgatót vonzottak s

olyan kitaró figyelemben részesültek, hogy meg kellett győződnöm ilyen irányú olvasmány kiadásának szükségességéről; így elszántam magamat arra, hogy előadásaimat lehetőleg röviden megírom. Erre megvolt a belső, lelki okom is. Az a nagy nemzeti gyász, mely minket öregeket már sirunkig fog kísérni, saját gyengeségeinkért való bűnhődésünk tiltja azt, hogy a nyugalomra jogosult, sőt kényszerült ember is, ha nemzetéért még tehet valamit, tétlen maradjon. Úgy érztem, hogy teljes félszázadra terjedő orvosi működés és az orvosképzésben másfél évtizedig tartott közreműködés után, a teljes visszavonulás korszaka-

Idősb dr. Imre József

kában, fel kell használnom képességeim maradványát arra, hogy az általános erkölcsi szilárdulás és nemesedés folyamatát, legalább egy kis körben, az orvosi rendben erősítsem. Ha már megváltam más szolgálatától, legalább ezzel óhajtom szolgálni a nemzet jövőjét, a legszentebb célt.

Jól tudom, hogy mi hibái vannak e dolgozatnak; fiatalabb embernek, gyakorlatiasabbnak kellett volna megírni. Majd eljön, remélem, egy ilyen szerző is. Addig is kérem az olvasót, ne feledje, hogy én a fiatal orvosok részére szolgáló, gondolkodásra készítő olvasmányt és nem tankönyvet akartam megírni; még egyszer összekötésbe akartam jutni az orvosi munkával, a fiatal nemzedék lelkével, mellyel magamat híven, mindvégig egynek valom és mellyel hogy egyideig mint tanár közelről érintkezhetem, életem legfőbb dicsőségem tekintem.

Budapesten, 1925. március 10.

Idősb dr. Imre József
nyug. egyetemi tanár.

Imre József korában (és legalább fél évszázaddal később is) az alábbiak evidenciák voltak:

„Minden orvos tartozik a másik orvost betegségében kartársi buzgósággal kezelni és pedig díjtalanul, valamint feleségét és még nem önálló gyermekeit is, ha erre felszólítják. Ez régtől fogva történelmi így, a „clerus clerum non taxat” régi szabálya szerint. Minden orvosnak éreznie kell, hogy ha kartársa a maga vagy családja gyógyítását reá bizza, ez legtöbbször a személyes bizalom kitüntető ténye, amely kifelé is, a közönség közt, személyére esett megtiszteltetést jelent. Elég gyakori eset ez, mert a beteg orvos magát nem kezelheti, láztól vagy más okból zavart okozása és saját állapota pontos megvizsgálásának nehézségei miatt; de családja tagjai közül is oka van komoly esetben kartársát kérni fel az orvoslásra, hiszen sokszor az aggodalom valósággal megbénítja az ítélőképességét. Ezek igen is egyoldalúak, pl. ha egy fogorvos van kisebb városban 10 orvos közt, annak elég sok munkát kell orvostársai és családjuk fogain véggezni, maga pedig talán soha sem szorul rájuk. Ez az aránytalan teher-eloszlás a kartársi díjazatlan munka tekintetében fő oka annak, hogy az utóbbi időben főleg a német orvosok kezdenek másként gondolkodni s bár orvostársaiknak soha sem küldenek számlát, az esetleg felajánlott díjazást sokan közülük nem utasítják vissza. Én úgy érzem, hogy ez a régi és szép szokás, bár némely helyzetben igen terhes (pl. egy-egy orvosi tekintélyhez igen is sok orvos fordul), érdemes a fenntartásra; természetesen igyekeznünk kell a kollegának okozott kiadásokat megtéríteni, és a már nagy anyagi jólétben élő orvosnak esetleg szűkebb viszonyok közt élő, szolgálatra felkért kartársát illendő megfelelő módon díjazni. Azt is fontosnak tartom, ha egy orvos vagy családja tagja kijelenti a kért kezelés megkezdése előtt, hogy nem kíván élni a díjtalan kezeléssel, a megkeresett orvos ebbe nyugodjék bele s úgy bánjék vele mint más betegével. „A jótéményt senkire sem kell ráerőltetni.” De másfelől orvostársunk mint páciens irányában figyelmesnek, különösen gondosnak lenni, nála minden jótulajdonságunkkal és egész lelkünkkel gyakorolni az orvos hűségét jól is esik, jó eredményeket is szüli.”⁶

Konklúzió:

Nem nekem kell(ene) levonnom.

Dr. Jakab Tibor

⁵Imre József, id. (Hódmezővásárhely, 1851. dec. 18. – Bp., 1933. szept. 9.) orvos, egy. tanár. Ifj. Imre József apja. Orvosi oklevelét 1874-ben a pesti orvosi karon szerezte meg, 1874–1879-ben a bp.-i szemészeti klinikán tanársegéd, 1879–1909-ben Hódmezővásárhelyen orvos, 1884-től szemész főorvos. 1909–1924-ben a kolozsvári orvosi kar illetve Szegeden a szemészeti ny. r. tanára. 1926-tól az Orsz. Orvosszöv. elnöke, 1927-től felsőházi tag. Jeles szemész. Cikkei a Sárospataki Füzetekben, a Budapesti Szemlében, az Orv. Hetil.-ban jelentek meg. Számos szakkönyvet fordított magyarra. Az iskolai egészségüggyel foglalkozó nagyobb munkája (Az iskola és a tanulók egészségtana) kéziratban maradt. – Fm.: A trachoma-gyógyítás sebési eszközei (Bp., 1901); A szemfáradás okáról (Kolozsvár, 1915); Orvosi ethika (Bp., 1925)

<http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tkt/magyar-orvoseletrajzi/ch03s13.html>

⁶I. m. 206-7.o.

TDK Közgyűlés

2016. október 25-én rendezték az idei TDK Közgyűlést, melyen megválasztottuk a TDK Bizottság új hallgatói tagjait, továbbá tájékoztató információk hangzottak el a 2017. évi TDK Konferencia és a XXXIII. Országos Tudományos Diákköri Konferencia részleteivel kapcsolatban.

A házi TDK Konferenciára a jelentkezés már elkezdődött, absztraktleadási határidő **2016. december 10., éjfél**, a TDK Konferencia időpontja **2017. február 16-18.** A XXXIII. Országos Tudományos Diákköri Konferencia Orvos- és Egészségtudományi Szekciója 2017-ben Pécsen lesz április 18-21. között. Az országos megmérettetés delegáltjai az Általános Orvostudományi és a Gyógyszerésztudományi Karokról a 2016. és 2017. évi házi TDK Konferenciák első és második helyezettei. Az OTDK delegáltak meghallgatása az idei év októberében kezdődött meg a TDK Szalonokon, ahol eddig több mint 20 OTDK delegált szerepelt. A szakértő zsűri hasznos tanácsokkal és észrevételekkel látta el az előadókat. Felhívjuk a TDK témavezetők és hallgatóik figyelmét, hogy a 2016. december 1-én megrendezendő TDK Szalonon olyanok adhatnak elő, akik nemrégiben kezdték meg diákkörös munkájukat. Ezen alkalomra a jelentkezni az absztrakt elküldésével lehet a pteaktdk@gmail.com e-mailcímre.

A TDK Vezetőség tájékoztatót tartott az új regisztrációs rendszerről. A TDK témákra a hallgatóknak egész évben jelentkezhetnek. Kérjük az intézetek és klinikák TDK felelőseit, hogy folyamatosan frissítsék a holnapon a TDK témákat. Itt a hallgatók automatikusan tudnak regisztrálni. Ha probléma merül fel a feltöltéssel kapcsolatban, kérjük keressék az intézet vagy a klinika webfelelősét vagy írjanak a e-mailcímre.

Vass Réka Anna

A bizonyítékon alapuló orvoslás válságban van

(Journal of American Physicians and Surgeons)

Tucson, Ariz., Sept. 8, 2016 /PRNewswire-USNewswire/

Az Amerikai Orvosok és Sebészek folyóirata (JAPS) 2016. szeptemberi számában jelent meg dr. Hermann W. Børg rövid közleménye, amelyben sajnálattal állapítja meg, hogy a beteg-orvos kapcsolatot nagyrészt felváltotta az adott terület szakembereinek protokollja és az ezen a bizonyítékon alapul a legtöbb beteg kezelése. A bizonyítékon alapuló orvoslás (BAO) dominanciája századunkban válasz az orvostudományban észlelt elképesztő méretű adatrobbanásra és beleillik a nyugati fejlett világ más területein is tapasztalt automatizálási igénybe. Másfelől a BAO-protokollok alkalmazása jelentősen védeni látszik az orvost az egyéni szakmai felelősség alól, és az egyre növekvő számú perekben is biztonságot teremthet neki és az adott gyógyító intézménynek.

Túlmenően azon a tényen, hogy az így kialakult gyakorlat igen sokszor korlátozott nagyságú mintán és a háttérben lévő komplex biológiai folyamatok túlegyszerűsítésén alapul, a szerző az alábbi pontokban foglalja össze a BAO túlzott illetve kizárólagos alkalmazásának a veszélyeit:

1. A BAO-n alapuló protokollokat eltorzíthatják egyéni és csoportérdekek (gyógyszeriparlobby, a biztosítási rendszer és az egészségügyi vezetők anyagi érdekei);
2. Az adott betegség legfontosabb tünetei helyett egyes rizikótényezők marginális eltéréseire fókuszál;
3. A beteg kiegyensúlyozott klinikai megítélése helyett az adott algoritmusból eredő szabályokat hangsúlyozza;
4. Nem túl erős elméleti alapokat alkalmaz adott esetben több kórfolyamattal küzdő betegekre;
5. Nem veszi figyelembe a betegek eltérő genetikai tulajdonságait.

Egy mechanisztikusan alkalmazott algoritmus által vezérelt megközelítés extrém esetben már nem is igényli az orvos közreműködését, hiszen az orvosilag nem képzett segédszemélyzet is jól tudja alkalmazni és irányítani a BAO-protokoll által diktált gyógyszeres eljárást.

A BAO-ban rejlő hibák és félresiklások nagy gyakorisága miatt még a BAO legelismertebb támogatói körében is egyre többen forszírozzák, hogy az orvostudomány mai magas elméleti és technikai fejlettsége ellenére is a jelenleginél nagyobb figyelmet kellene fordítani a beteg személyére és az azonos betegségben szenvedők közötti szomatikus, genetikai és lelki különbségekre.

(Szelényi Zoltán)

Országos gyermek-diabétesznap az alapításának 650 éves évfordulóját ünneplő Pécsi Tudományegyetemen

„Nem egy azok közül látogatta Pécsét,
Hol a tudománynak Lajos gyűjta mécset”.

(Arany János: Toldi estéje)

A Nagy Lajos királyunk alapította (1367) első magyarországi egyetem 650 éves születésnapját 2017-ben ünnepeljük. Az egész éves ünnepsorozat bevezetőjeként az országos gyermek-diabétesznapot (diabéteszes gyermekek, szülei és gyermekdiabetológusok egész napos találkozóját) Pécsen a Zsolnay negyedben rendeztük 2017. január 14-én.

Az országos gyermek-diabétesznapon (dr. Szabó László, szombathelyi főorvos kezdeményezésére) 2005 óta minden év januárjában arra emlékezünk, hogy 1922. január 11-én az újonnan felfedezett inzulin injekció segítségével először sikerült megmenteni egy diabéteszes gyermek, a 14 éves kanadai Leonard Thomson életét.

Hazánkban az inzulin gyártása 1926-ban és 1928-ban indult meg a Chinoi és a Richter gyógyszergyárakban. A diabéteszes gyermekek kezelése a Pécsi Tudományegyetem Gyermek-klinikáján az inzulin hazai forgalmazásával kezdődött. Az akkori egészségügyi viszonyok között (súlyos fertőző betegségek, antibiotikumok hiánya) azonban az inzulin egyedül még nem jelentett megoldást. Dr. Fejes István tanársegéd 1941-ben „A cukorbeteg gyermekek sorsa” című cikkében (A Pécsi Magyar Királyi Erzsébet Tudományegyetem Gyermekklinikájának Kiadványai) elemezte a gyermekek kórlapjait. Az 1930 és 1940 közötti időszakban gondozott 20 gyermek közül kilencet (45%) veszítettek el. Hárman diabéteszes ketoacidózisban, ketten tuberkulózisban, ketten egyéb fertőző betegségben hunytak el, két gyermek a halálának okát nem sikerült kideríteni. Összehasonlításképpen az 1995 és 2005 közötti tíz esztendőben 140 gyermeket gondoztunk (hétsherez növekedés 1930-1940-hez képest!), és közülük egy gyermek halt meg, akinél a diabéteszhez súlyos mellékvese-elégtelenség is társult.

Az 1950-es és 1960-as években a diabéteszes gyermekek ellátására önálló osztály még nem volt, ők az általános belgyógyászati osztályra kerültek felvételre. Az ambuláns gondozást dr. Gálfi Ilona végezte. Mestyán Gyula professzor, tanszékvezető (1976-1987) dr. Soltész Gyulát bízta meg az önálló subspecialitás és osztály kialakításával. Dr. Kozári Adrienne 1989-ben, dr. Erhardt Éva 1995-ben csatlakozott a csapathoz. Kezdetben a belgyógyászati osztály egyik részlegét képező endokrinológia 1996-ban a klinika egyik felújított szárnyában önálló Mestyán Gyula Gyermekendokrinológia és Diabétesz Osztályként folytatta munkáját (a Dunántúl egyetlen ilyen profilú osztálya) és közel húsz esztendeig, 2015-ig így működött (majd egy matrix osz-

A Diabétesz Osztály

tály része lett). A három kórterem, konyha, váró-oktató helyiség, orvosi szoba és az ambuláns rendelő illetve kezelő lehetővé tette, hogy az ambuláns gondozás valamint az összes vérvétellel járó vizsgálat az osztályon történhessen. A kivizsgálásokra és terhelés ellenőrzésekre egy részére, az újonnan diagnosztizált diabéteszesek beállítására és az évenkénti felmérésekre néhány napos hospitalizációval került sor. A diabéteszes ketoacidózis kezelésére, belső használatra, saját protokollt dolgoztunk ki és a diabéteszesek gondozását is egy speciális gondozási lap segítségével végezzük. A nővérek és szakdolgozók szakismeretekkel és sokéves tapasztalattal rendelkeznek a gyermekek kezelésében és a krízishelyzetek elhárításában.

Az ellátást és gondozást jelenleg dr. Erhardt Éva adjunktus (osztályvezető), dr. Kozári Adrienne klinikai főorvos, dr. Bokor Szilvia szakorvos és dr. Soltész Gyula emeritus professzor (önkéntes segítőként, részmunkaidőben) végzik. Az ellátásban korábban dr. Jászai Vera, dr. Szűcs Rozália, dr. Hamar Anikó, dr.

Pap Mária, dr. Hermann Róbert, dr. Török Katalin, dr. Gyűrűs Éva és dr. Rózsai Barnabás is részt vett. Dr. Kozári Adrienne főorvos diabéteszgyógyászat terén végzett kiemelkedő munkáját a Magyar Diabetes Társaság 2014-ben „Pro Aegrotis” („A betegekért”) díjjal ismerte el.

Osztályunk megalakulása óta 2015-ig az osztályos nővérek (Békés Csabáné, Brucknerné Stern Lidia, Magasi Viktória, Németh Lászlóné, Temesváriné Nimsz Rita) irányítását Varga Margit főnővér végezte. A matrix osztályra költözést követően, a jelentősen megnövekedett feladatok miatt (vese- és fülészeti betegek) a nővérek száma kibővült. A gondozó szakorvosok munkáját az ambulancián nagy tapasztalattal rendelkező szakápoló edukátorok (Bódis Józsefné és Cvenitsné Árkus Ágnes) és dietetikusok (Györkö Bélané, Gyuricza Ákos és Baranyai Dóra) segítették, segítik. Diabetológus szakápoló és edukátor minősítést három munkatársunk (Temesváriné Nimsz Rita, Brucknerné Stern Lidia és Cvenitsné Árkus Ágnes) szerzett.

Az inzulinpumpa-kezelést diabéteszes gyermekekben, az 1980-as években kezdtük. Osztályunkat az elsők között akkreditálták regionális pumpacentrumként.

A Magyar Gyermekek Diabétesz Szekciójának megbízásából 1989 óta vezetjük az országos gyermek-diabéteszregisztert, amelyben minden újonnan felismert diabéteszes gyermek adatait rögzítjük és elemezzük. Megalakulása (1989) óta tevékenykedünk a nemzetközi EURODIAB epidemiológiai munkacsoportban (24 centrum), amely 1999 és 2010 között pécsi irányítással működött.

Osztályunk önálló PhD-programmal rendelkezik, és akkreditált képzőhelye a diabetológus szakorvosképzésnek. A PhD-hallgatók egy része a klinika szakorvosa volt, de részt vettek a képzésben más intézetek munkatársai is (Pszichológiai Intézet, budapesti és Békés megyei kórházak stb.). A tudományos munka ismertetése nem tartozik ezen írás kereteibe. Orvosaink vezető funkciókat töltöttek, töltenek be országos illetve nemzetközi szakmai szervezetekben (Magyar Diabetes Társaság, Gyermekegyógyászati Szekció, Európai Diabétesz Társaság, Nem-

zetközi Gyermekegyógyászati Szövetség, Európai Obesitas Társaság). Részt vettünk a diabétesz világtalálkozó több kiadásának szerkesztésében is. 2014-ben munkacsoportunk szervezte a gyermekegyógyászati orvosok országos kongresszusát. Számos páciens-educációs kiadványt készítettünk (például „Diabéteszes lett a gyermekem”) és a internetes folyóirat gyermek-diabétesz-rovatát szerkesztjük.

Az infrastruktúra fenntartásához, műszer- és eszközbeszerzésekhez az osztály alapítványa (Alapítvány a Diabéteszes Gyermekekért és Fiatalokért) minden évben több millió forinttal járul hozzá. Alapítványunk „Pro Diabetologia Paediatrica Quinqueecclesiensis” díját 2009-ben dr. Szabó Ilona szemklinikai főorvosnak adományozta, aki több évtized óta végzi gondozottaink szemészeti vizsgálatát.

A nyári educációs táborozások szervezésével 1980 óta foglalkozunk. Talán a legtöbb gyermeket kéthetes turnusban a balatonlellei tábor fogadta a nyolcvanas években, ahol az egészségügyi ellátást a pécsi és a szegedi gondozó munkatársai biztosították. Több alkalommal is táboroztunk az Orfűi Tónál, a Duna-parton, Sikondán, az utóbbi években pedig Mecseknádasdon. Gondozottaink között nagy népszerűségnek örvendenek a műsoros gyermeknapi és karácsonyi ünnepségeink. Felnőttkorba lépő betegek nagy részének gondozását az egyetemi belklinikák osztályai folytatják, amelyekkel kitűnő szakmai kapcsolatban vagyunk.

A diabétesz a gyermek- és serdülőkor egyik leggyakoribb krónikus betegségévé vált. Az új inzulinkészítmények és segéd-eszközök (a terápia farmakotechnológiai aspektusai) igen nagy szakmai felkészültséget, az életre szóló krónikus állapot frusztráló hatásai (pszichoszociális aspektusok) pedig empátikus és holisztikus orvosi szemléletet kívánnak. A cél nemcsak az akut és késői szövődmények megelőzése, hanem az is, hogy a diabétesz a gyermekek életének lehetőleg minél kisebb része legyen.

Dr. Soltész Gyula

Jól működik a skill-labor – beszámoló a VI. pécsi gyógyszerészi gondozási versenyről

Rövid összefoglaló a Betegtanácsadás és gyógyszerészi gondozás a gyakorlatban c. hallgatói versenyről – 2016. november 10. – Témánk idén a fájdalomcsillapítás volt

Az első – és reményeink szerint nem csupán egyetlen – pécsi gyógyszerészhallgatói skill-labor a Gyógyszerésztudományi Kar Gyógyszerészeti Intézetében került kialakításra az elmúlt év során. Cél, hogy gyógyszerészi kommunikációs és expediálási (gyógyszerkiadási) szimulációs gyakorlatok szisztematikusan egymásra épülő sorozatával készüljenek fel a gyógyszerészhallgatók a majdani, valós környezetben betegekkel végzendő munkájukra.

A tangyógyszertárban valódi gyógyszerészeti bútorzat, több száz gyógyszeres doboz, szakinformatikai programmal ellátott számítógépes rendszer és számtalan egyéb kellék és eszköz teremti meg az autentikus környezetet. Az országban, de talán a régiókban is elsők közt létesült Péccset ez az interaktív tanulást és önképzést fejlesztő tangyógyszertár (más néven oktatási kabinet). A képzés szerves részét képezi a hallgatói verseny, amelynek célja az ötödéves gyógyszerészhallgatók elméleti tudásának gyakorlati szituációkba való átültetése. Így az öt év alatt tanult szakmai ismereteiket (gyógyszerhatástan, klinikai ismeretek, gyógyszerügyi ismeretek, gyógyszerészi gondozás, stb.) a megfelelő kommunikációs elemek beépítésével kell közvetíteniük egy képzeletbeli tangyógyszertárba betérő „tanestet” eljárású beteg példáján.

2016. november 10-én került hatodik alkalommal megrendezésre a „Betegtanácsadás és gyógyszerész gondozás a gyakorlatban” verseny, amelyen a végzős gyógyszerészhallgatók minden évben kipróbálhatják magukat életszerű patikai szituációkban, hasznos visszajelzést nyújtva az addigi megszerzett tudásukról, kommunikációs képességeikről és helyzetfelismerésükről. Az idei verseny témája a fájdalomcsillapítás volt, mely mindig aktuális gyógyszerészi kihívásnak tekinthető. Egyrészt mivel számtalan vény nélkül kapható készítmény érhető el, amelyek között segíteni, irányítani kell a beteget a megfelelő készítmény kiválasztásához, másrészt a gyakori krónikus alkalmazás végett elengedhetetlen az alkalmazásukhoz kapcsolódó kockázat-előny értékelés és tanácsadás. A beteg-gyógyszerész találkozások már a tavalyihoz hasonlóan a Gyógyszerészeti Intézet tangyógyszertárában kerültek bemutatásra, melyeket kivetítőn keresztül követhették a szomszédos előadótermekben a zsűri tagjai, az érdeklődő oktatók, és természetesen a hallgatótársak is. A zsűri elnökének záró gondolatai is rávilágítottak, hogy verseny elindulása óta a hallgatók egyre felkészültebbek. Ezt igazolja többek közt, hogy idén a szoros verseny miatt 4 hallgató került a döntőbe, ahol egy újabb és egyben nehezebb esetet kellett megoldaniuk.

A zsűri döntése alapján első helyezést Madarassy-Szűcs Ágnes, másodikat Mihályi Anett Regina, harmadikat Groholy Zsófia, negyedik helyezést pedig Faisal Anna Zelma ért el.

Színészeink, akik közül intézetünk és közönségünk örömeire többen visszatérő „betegeink” dr. Madarassy-Szűcs Anna, dr. Romvári Zsófia, dr. Somogyi László és dr. Bartha Balázs kollégák voltak, akik idén is gondoskodtak a jókedvről, változatosságról, hiszen az azonos szituációkba is vittek új szint minden játé-

kuk alkalmával. A zsűri elnöke intézetünk címzetes egyetemi docense dr. Télessy István, tagjai dr. Ságiné dr. Polics Éva szakgyógyszerésznő, dr. Végh Mária klinikai főorvos (házirosvostan), Pethő Gábor professzor, farmakológus és Botz Lajos professzor, főgyógyszerész, akiknek ezúton is szeretnénk megköszönni objektívításra törekvő és lelkiismeretes értékeléseiket.

A hallgatók problémamegoldó képességének értékelése egy előzetesen összeállított pontozólapon történt az információgyűjtés részletessége, az információnyújtás és kommunikációs szempontok alapján (ezekre maximálisan 5-5 pontot kaphattak a versenyzők). A zsűritagok ezen kívül egy 10 pontos skálán minősíthették az egyes szituációknál felmerülő szakmai elvárások teljesülését.

Reméljük, hogy minden, a versenyen részt vevő hallgatónk nyertesnek érzi magát, hiszen visszajelzést kaphattak teljesítményükről, mely a képzés hátralévő idejében még tovább csiszolható, fejleszhető.

A PTE, GyTK, Gyógyszerészeti Intézet munkatársai

Balatonfüred, napsütés, borfesztivál és egy rangos nemzetközi kongresszus – avagy HMAA 2016

Barátságos légkör, nem szokványos programok, vízilabdameccs, születésnap-i köszöntés, gofiparti, rangos, angol és magyar nyelvű előadások és workshopok, továbbá Amerikában élő magyar orvosok felbukkanása jellemzi az Amerikai Magyar Orvosszövetség (Hungarian Medical Association of America: HMAA) balatonfüredi kongresszusát. A konferencia kiváló színteret biztosít arra, hogy a hazánkban tanuló orvostanhallgatók Amerikában és Magyarországon élő professzorokkal találkozhassanak, beszélgethessenek. A hagyományokhoz híven idén is a balatonfüredi Állami Szívkórház adott otthont a rendezvénynek, aminek vonzerejét a színes programokon és jó hangulaton túl növeli, hogy a legjobb angol nyelvű előadó meghívást kap a szervezet floridai, éves kongresszusára, mindemellett persze a legjobb magyar nyelvű előadás és a szekciók győztesei is értékes jutalomban részesülnek.

A HMAA 1968-ban alakult azzal a céllal, hogy összetartsa az USA-ban élő magyar származású orvosokat, akik évente Sarasotában, Floridában találkoznak egy multidiszciplináris orvoskongresszuson. 2009-ben létrejött a szervezet Magyarországi Tagozata is, a HMAA Hungary Chapter, mely idén 10. alkalommal, augusztus 26-27-én rendezte meg az éves balatonfüredi konferenciáját. A workshopokon többek között a sürgősségi betegellátás és a gyermekreszuszcitáció trükkjeit, a kutatásban rejlő üzleti lehetőségeket ismerhettük meg, jogi tanácsokat hallhattunk, vagy éppen tájékozódhattunk, milyen is egy amerikai orvos élete, hogyan lehetséges magyar hallgatóként amerikai egyetemre, végzett orvosként az amerikai rezidensképzésbe bekerülnünk. A változatos és kellemesen fárasztó programok után rendkívül jó hangulatú vízilabdameccsek hozták meg a résztvevők étvágyát a gálavacsorára, amit a Tagore-sétányon zajló Balatonfüredi Borfesztiválon öblíthetett le a hallgatóság.

Karunkat 27 hallgató képviselte a korábbiaknál is eredményesebben: a 14 szekcióban elhangzott több mint száz előadás közül hétszer bizonyultak – többek közt a kari TDK Szalonokon edződött pécsi hallgatók, PhD-hallgatók, rezidensek – a legjobbnak, ezzel a kiosztott díjak felét (!), valamint a legjobb magyar nyelvű előadásért járó díjat is a pécsi delegáció tagjai nyerték.

Díjazottjaink:

- **Khidir Nóra** – Excellence in Basic sciences: Physiology-Pathophysiology award, Istvan Mechtler award (best Hungarian lecture)
- **Gábris Fanni** – Excellence in Basic sciences: Biochemistry-Biophysics-Immunology-cell biology award
- **Simor Sára** – Excellence in Clinical sciences: Pathology-Oncology-Pulmonology award
- **Kozma Nóra** – Excellence in Multidisciplinary Clinical sciences: Health sciences & Prevention-Behavior sciences-Dermatology-Dentistry award
- **Horváth Gábor** – Excellence in Clinical sciences: Neurology-Pediatrics-Pharmacy award
- **Ritz Roxána** – Excellence in Clinical sciences: Neurology-Pediatrics-Pharmacy award
- **Császár András** – Excellence in Clinical sciences:

Neurology-Pediatrics-Pharmacy-Pathology-Oncology-Pulmonology Poster award

APTE, ÁOK hallgatóit idén is a Nemzetközi Kapcsolatok Irodája támogatta, amiért külön köszönet illeti Menyhei Gábor professzort. Jövőre is sok szeretettel és hasonlóan színvonalas programokkal várunk mindenkit. Találkozunk Füreden 2017 augusztusában is!

*Környei Bálint
PTE, ÁOK, IV. évfolyam
HMAA HC Pécs*

Gyermeksebészeti világkongresszus Washingtonban

2016. október 8. és 11. között Washingtonban rendezték az 5. Gyermeksebész Világkongresszust (WOFAPS). Igen nagy számban képviselték magukat a nevesebbnél nevesebb gyermeksebészek, a teljesség igénye nélkül: *D. Gupta* (a WOFAPS jelenlegi elnöke), *R. Azizkan* (korábbi elnök), *A. Pena*, *M. Levitt*, *Pippi Sale*, *Benno Ure* és még sokan mások. Köztük *Prem Puri*, aki a Boix-Ochoa lecture idei díjazottja volt. „Sushruta of India, A pioneer of Surgery in 600 BC” címmel kiváló előadást tartott az indiai orvoslás gyökereiről.

Összesen 20 témakörben, szekciókra bontva hallhattunk többségében színvonalas felkért előadásokat. Talán a leginkább várt és a legmagasabb színvonalú szekció az *M. Levitt* által vezetett „An interactive, case based session. What do I do about my patient with HD” volt. *Henri Ford*, a *Pilaszanovich Imre* emléküléseknek következő visiting professzora az előadásában mikrobiológiai, immunológiai és sejtbológiai szempontból elemezte az NO szerepét a necrotizáló enterocolitisben (NEC). *Agostino Pierro* a hypothermiás vizsgálatok legújabb eredményeiről és egy új kísérleti modell kezdeti tapasztalatairól számolt be (stem cell intraperitonealis alkalmazása NEC-állatmodellen). A téma iránt igen nagy tudományos várakozás. *Dr. Moss* szerény előadásából kiderült, hogy az elmúlt 50 évben nem sokkal többet tudtunk meg a NEC-ről, mint azt korábban is már ismertünk.

Az anorectalis malformációról *A. Pena* tartott „State of the Art lecture-t”, kiemelkedően elegáns stílusban. A laparoszkópos technika ezen a területen is megkezdte hódítását. *Jeong-Meen Seo*, Dél-Korea egyik vezető gyermeksebésze „it is a simple method” mondattal jellemezte munkáját. Az általa bemutatott videók magukért beszéltek, kellő technikával és laparoszkópos

tapasztalattal jó eredmények érhetők el. A kongresszuson összesen 184 szóbeli poszterbemutatót, 18 videó-előadást és 513 posztervitát hallhattunk, láthattunk.

A pécsi gyermek-klinika Manuális Tan-székét és hazánk gyermeksebész társaságát jómagam képviseltem, 4 poszter- és egy szóbeli poszterbemutatóval. Poszterek: *Józsa G., Oberitter Zs., Farkas A.*: Mid-term results of syndactyly correction with full-thickness skin grafts; *Józsa G., Juhász T., Zákány R., Fülöp B.D., Helyes Zs., Kiss T., Tamás A., Hashimoto H., Reglódi D.*: Examination of callus formation after tibial fracture in PACAP (Pituitary Adenylate Cyclase Activating Polipeptide) KO mice; *Józsa G., Tóth E., Juhász Zs.*: New combination of dressing for the treatment of partial thickness burn injuries in children; *Józsa G., Oberitter Zs., Tornóczki T., Farkas A.*: Treatment of short-segment Hirschsprung disease in our department. Előadás: *Józsa G., Fadgyas B., Kassai T., Varga M.*: Short, double elastic nailing of severely displaced distal pediatric radial fractures – a new method for stable fixation.

Dr. Józsa Gergő

Berde Botond Ösztöndíj 2016

Egyetemünk díszdoktora, Berde Botond, bázeli professzor által 1997-ben alapított, fiatal kutatók támogatási alapjának 2017. évi ösztöndíjára pályázatot hirdetünk az alábbi feltételekkel:

- Az ösztöndíj rövid (néhány hetes), továbbképző jellegű, metodikai tanulmányutat tesz lehetővé az alábbi nyugat-európai országok valamelyikében: Ausztria, Belgium, Dánia, Egyesült Királyság, Franciaország, Hollandia, Írország, Luxemburg, Németország, Norvégia, Olaszország, Svájc, Svédország.
- A pályázó a pályázat benyújtásakor még nem töltötte be a 37. életévét.
- Az ösztöndíj elnyerésének feltétele a sikeres, a jövőre nézve ígéretes tudományos munkásság, amelyről beszámolók már nemzetközi folyóiratokban is megjelentek.
- A pályázó írásban vázolja munkatervét (kísérleti terv, metodika elsajátítása, stb.).
- A sikeres pályázó hazatérte után tevékenységéről írásban számol be.
- Kongresszuson vagy szimpóziumon való részvételre nem lehet pályázni.

Az ösztöndíj összege **4000 svájci frank**, évente egy ösztöndíj adható ki.

Pályázatok benyújthatók a PTE, ÁOK Dékáni Hivatalába 2017. április 10-ig.

A pályázatnak a következőket kell tartalmaznia:

- pályázati kérelem, megjelölve a fogadó intézmény címét és a fogadó fél nevét,
- fogadókészséget igazoló levél,
- a pályázó szakmai életrajza,
- munkaterv,
- nyelvtudás igazolása.

A pályázatokat a Berde Botond professzor egyetértésével kijelölt kuratórium bírálja el. A sikeres pályázó tanulmányútját 2016. május 14. után kezdheti meg.

Dr. Schneider Imre s.k.
emeritus professzor
a kuratórium elnöke

II. Pécsi Kardiovaszkuláris Prevenációs és Rehabilitációs Kongresszus

Ismét nagy sikerrel zárult a Kodály Központban 2016. szeptember 22-24. között megrendezett II. Pécsi Kardiovaszkuláris Prevenációs és Rehabilitációs Kongresszus. A rendezvény a Magyar Kardiológusok Társasága (MKT) Prevenációs és Rehabilitációs Munkacsoportja, a Magyar Kardiovaszkuláris Rehabilitációs Társaság és a PTE, KK, I. sz. Belgyógyászati Klinika Kardiológiai Prevenációs és Rehabilitációs Tanszékének közös rendezvénye volt. Fontos megemlíteni, hogy a kongresszust egyetemünk alapításának 650 éves jubileumi ünnepeinek sorában is számon tartjuk. A kongresszus fővédnökei dr. Páva Zsolt, Pécs város polgármestere, dr. Bódis József, a PTE rektora és dr. Tóth Kálmán, egyetemi tanár, az MKT elnöke voltak. A kongresszust rektor úr és Tóth professzor valamint dr. Simon Attila, a Magyar Kardiovaszkuláris Rehabilitációs Társaság elnöke és dr. Vértes András az MKT Prevenációs és Rehabilitációs Munkacsoportjának vezetője nyitották meg.

A tudományos bizottság tagjai voltak: Tóth Kálmán professzor, dr. Cserhádi Péter, Czuriga István professzor, dr. Czopf László, dr. Habon Tamás, dr. Szász Károly. A szervező bizottság tagjai dr. Szabados Eszter, dr. Simon Attila, dr. Simon Éva, dr. Vértes András voltak. A rendezvény főszerzője és háziasszonya dr. Szabados Eszter, a PTE, KK, I. sz. Belgyógyászati Klinika, Kardiológiai Prevenációs és Rehabilitációs Tanszék vezetője volt.

Örömmre szolgált, hogy rendezvényünkre újra sokan jelentkeztek, összesen 374 regisztrált résztvevőnk volt. Kongresszusunk fő témái: Mi történik a beteggel az akut ellátás után? Hogyan alakítsuk a betegutakat? – kerekasztal-beszélgetés. Rizikófaktor-management az új, 2016-os prevenációs irányelv alapján. Rehabilitáció szívűtét után. Közös pontok a kardiológiai és pulmonológiai rehabilitáció során. E-health lehetőségek a kardiovaszkuláris prevenáció és rehabilitációban. Táplálkozási kérdések 2016-ban. Fókuszban a fiatalok kardiovaszkuláris prevenációja. Az életmódváltoztatást segítő pszichológiai és társadalmi programok jelentősége a koszorúér-betegségek megelőzésében és kezelésében. A szívelégtelen betegek rehabilitációja.

Egyetemünket számos előadással és üléselnökséggel képviseltük az I. sz. Belgyógyászati Klinikáról (Tóth Kálmán, Bajnok László professzorok, dr. Habon Tamás, Hervainé Krizsán Annamária, dr. Czopf László, dr. Szabados Eszter, dr. Sárosi Veronika) és egyéb intézetekből (Wittmann István, Szabados Sándor, Kiss István, Füzesi Zsuzsanna professzorok, dr. Tiringner István). Előadóink között volt számos, országosan is elismert szaktekintély

(dr. Cserhádi Péter, Veress Gábor, Jánosi András, Czuriga István, Csanádi Zoltán professzorok, dr. Nyolczas Noémi, dr. Simon Attila, dr. Vértes András és még sokan mások). Előadóinknak ezúton is köszönettel tartozunk az igen magas színvonalú előadásokért.

A résztvevők visszajelzései alapján is úgy érezzük, hogy hasznos kongresszust tudhatunk magunk mögött, amely jól szolgálta a kardiovaszkuláris prevenáció és rehabilitáció ügyét, a kollégák közötti kommunikációt és betegeink minél magasabb szintű ellátását. Kongresszusunkkal szeretnénk itt Pécsset hagyományt teremteni, így jövőre is várunk minden érdeklődőt a kardiovaszkuláris prevenáció és rehabilitáció széles területét átfogó programmal.

*Dr. Szabados Eszter
egyetemi docens, I. sz. Belgyógyászati Klinika,
Kardiológiai Prevenációs és Rehabilitációs Tanszék*

Fülsebészeti tanulmányút Veronában

A hagyományos, mikroszkóppal végzett fülműtétek mellett néhány éve megjelent egy új műtéti technika, az endoszkópos fülsebészet. Előnye a hagyományos technikával szemben, hogy a hallójáraton keresztül, minimális csontmunkával elérhető és kidolgozható minden a középfülben elhelyezkedő rejtett terület. Endoszkóppal a műtéti terület jobban megközelíthető, a szélesebb látószög miatt finomabb, mikroszkóppal nem vagy csak nehezen látóterbe hozható elváltozások is könnyen kezelhetővé válnak. Így nemcsak a műtéti és a felépülési idő rövidülhet le, de segítségével nincs külső heg, a posztoperatív fájdalom is minimális. Nagyobb tapasztalattal belsőfül- és koponyalapi műtétek is elvégezhetők az új módszerrel. 2016. október 10. és 12. között klinikalátogatáson vettem részt Olaszországban, Veronában. Az endoszkópos fülsebészet egyik jól ismert szaktekintélye, Daniele Marchioni professzor, aki egyébként a veronai Fül-Orr-Gégészeti Klinika vezetője – a korábbi, jó kapcsolatunkra tekintettel – készséggel fogadott. Az eltöltött néhány napon számos közép- és belsőfülműtétet láthattam. Marchioni professzor a beszélgetéseink során sok technikai és szakmai tanáccsal látott el. Az Olaszországban megszerzett tapasztalatok alapján remélhetőleg mielőbb rutinműtétté válhat klinikánkon az említett eljárás.

Dr. Szanyi István, egyetemi adjunktus

11. Young European Scientist (YES) Meeting Portóban

2016. szeptember 14-től 19-éig tartózkodtam hallgatótársaimmal Portugáliában, Portóban, ahol részt vettünk a 11. YES Meetingen. E hat nap, mind szakmai, mind pedig turisztikai szempontból igen hasznos és csodálatra méltó volt. A konferenciaszervezők kitűnő vendéglátása és szervező profizmusa tette lehetővé, hogy a programok gördülékenyen és kiváló vendégszeretet jegyében teljenek. Részt vettünk az úgynevezett 'World Health Day' szemináriumain a WHO jóvoltából. Érdekes információkkal gazdagodtunk a mentális higiéné területén. A globális egészségügygel kapcsolatban pedig karrierlehetőségek tárházát ismertették meg velünk, és szó esett a napjainkban világszerte tomboló járványokat okozó számos kórokozóról (pl. Zika- és Ebola-vírus). Továbbá megosztották velünk az egyes endémiás területek legújabb epidemiológiai adatait is.

Mindezek mellett gyakorlati orvosi ismeretekkel is gyarapodtunk szimulációs eszközök segítségével, én magam urológiai beavatkozások elsajátításával, mely az egyetemünkön működő MediSkillsLab-et juttatta eszembe. Örömmre szolgált, hogy betekintést nyerhettem a helyi Sao Joao kórház működésébe is, így összehasonlíthattam az ott tapasztaltakat a hazánkban szerettekkel. A társasági programok nemcsak a várost, hanem a vendéglátóink szokásainak megismerését is lehetővé tette. Belekóstolhat-

tunk a helyi gasztronómiai remekművekbe is, miközben részesei lehettünk egy igazi, portugál fado-koncertnek.

Mindent összevetve, tanulságos volt számomra az út. Látván, hogy ez, a nálunk rosszabb egészségügyi helyzetben lévő ország is képes eredményes fejlődést elérni. Felemelő érzés volt megtapasztalni, hogy a gazdasági, és bizonyos esetekben előforduló technikai nehézségek ellenére is milyen nagy összefogás, kitartás és szorgalom jellemzi a portugál nemzetet.

Sohonyay Fanni

11. YES (Young European Scientist) Meeting

A TDK-hallgatók konferenciátámogatásának segítségével az szerencse ért, hogy öt hallgatótársammal együtt (Környei Bálint, Németh Klára, Serényi Dóra, Sohonyay Fanni és Szakács Zsolt) részt vehettem a szeptemberben megrendezett, 11. YES Meetingen, Portóban, Portugáliában. Ezt a konferenciát néhány portói diák szervezte még sok évvel ezelőtt helyi orvostanhallgatók számára, mára azonban már népszerű nemzetközi konferenciává nőtte ki magát. A világ számos tájáról (Indiából, Argentínából, Ausztráliából, Iránból és Európa valamennyi országából) érkeznek erre a négy napra tanulók, hogy bemutassák legújabb kutatási eredményüket és elmélyítsék ismereteiket az orvostudomány megannyi területéről egy varázslatos városban, a déliek vendégszeretettel körülvéve.

Első napunk a WHO által szervezett Global Health Day jegyében telt. A konferenciát a WHO vezetői nyitották meg. Előadásokban tájékoztattak minket az aktualításokról, a sokakat foglalkoztató Ebola- és Zika-vírusjárványokról ill. az újra terjedő tbc-ről. Délután három interaktív workshop-on vehettünk részt, melyek kiemelt témái a mentális higiéné és a megoldatlan világegészségügyi feladatok, karrierlehetőségek voltak. A 2014-es ebola-járvány részletes esetismertetésével sorra vettük közösen, mit tehet ilyenkor az orvos és mi az epidemiológus feladata.

Második napunkon diáktársaink prezentációit és a nemzetközileg is elismert kutatók előadásait hallgathattuk. A szervezők számos klinikai és elméleti területen dolgozó előadót hívtak meg, így mindenki találhatott kedvére való programot. Intézetünk TDK-sai számára az egyik legnagyobb élmény Jeffrey Friedman professzor leptinről szóló előadása bizonyult, hiszen már számos cikkét tanulmányoztuk a kísérleteinkhez. Külön kiemelném, hogy a szekciók közti kávészünetekben bárki kötetlenül beszélgethetett a kiszemelt, vezető kutatókkal, sőt gyakran ők maguk is kíváncsian léptek oda egy-egy diákcsoporthoz.

Másnap jött el a poszterprezentációink ideje. Mivel egy szekcióban akár 18-an is lehettek és kb. egy óra állt rendelkezésre, a zsűri tagjai felosztották maguk között a diákokat, így az előadások családiasra sikeredtek. Kellemes meglepetés volt számomra, hogy számos diáktársunk is érdeklődött a posztereink iránt, szívesen fordultak hozzánk ösztönző kérdéseikkel.

Talán a konferencia egyik legnagyobb eseményének a Nobel-díjas szekció bizonyult. Idén Werner Arber és Harald zur Hausen professzorok előadásain töltötték meg a termet a hallgatók. Előbbi 1978-ban

a restriktív enzimek felfedezéséért kapta e rangos díjat. Az idei YES Meetingen a mikrobiológiai genetika és a biológiai evolúció kapcsolatról tartott nekünk előadást. zur Hausen professzor 2008-ban a HPV méhnyakrákot okozó hatásának feltárásáért lett kitüntetett, Portóba az infekciók mell- és vastagbélrákban betöltött szerepének legújabb eredményeit hozta magával.

Másik személyes kedvenceim a workshop-ok lettek. Több mint ötven foglalkozás közül választhattunk a portói Sao Joao kórház területén. A sürgősségi szimulációs feladatokon kívül, urológiai beavatkozásokot, különböző műtéteket, intervenciós kezeléseket végeztünk korszerűen felszerelt, élethű modelleken. Pár lelkes helyi hallgató tolmácsolásával betegeket is vizsgálhattunk, a bátrabbak pedig kisebb beavatkozásokat is végezhettek.

Vendéglátóink a szakmai programokon kívül természetesen szántak időt a szórakozásra is. A közösen részt vettünk egy városnézésen, ahol bemutatták nekünk Portó kincseit, meglepetésként pedig az óceánpartot és az Atlanti-óceánt is megcsodálhattuk. Sajnos idő hiányában a portói pincék látogatása kimaradt programunkból, azonban a gálavacsorán megkóstolhattuk a város híres édes borát a melankolikus és mégis magával ragadó fado zene kíséretében.

Utolsó napunkon tudtuk igazán felfedezni magunknak a várost. Portót nem lehet egyetlen európai városhoz sem hasonlítani. Egyszerre van jelen szegénység és gazdagság, a különböző korok stílusai és az örökvényű pompás portugál csempék. Lisszabonhoz hasonlóan itt is felszállhattunk a villamosok egyikére, felfedezhettük az ikonikus híd tövében elterülő híres piacot, vagy a finomabbnál finomabb (és furcsább) süteményeket. Szerencsére sikerült párszor eltévednünk, így újabb gyönyörű épületekre, utcákra bukkanhattunk. Portóra joggal használhatom a varázslatos jelzőt, hisz kevesen tudják, a Harry Potter könyvek szerzője, J. K. Rowling három évig élt a városban, és számos portói motívum megtalálható a varázslóvilágról szóló könyveiben, többek között a felsőbb éves egyetemisták fekete talárja vagy a Lello & Irmao kiadó és könyvesbolt tekervényes falépcsője.

Úgy gondolom, mindannyiunk nevében írhatom, hogy csodás négy napot töltöttünk el és fantasztikus élményekkel, új ismeretsegekkel gazdagodtunk. Ezúton szeretném megköszönni témavezetőink segítségét, támogatását és áldozatos munkájukat.

Pajor Viktória

Transzlációs Medicina Intézet

Beszámoló az „International Union of Angiology” XXVII. Világkongresszusáról

Az „International Union of Angiology” (IUA) XXVII. Világkongresszusát a franciaországi Lyonban 2016. október 5-8. között tartották meg a „Société Française de Médecine Vasculaire” 15. kongresszusával együtt. Egyetemünket az I. sz. Belgyógyászati Klinika Kardiológiai és Angiológiai Tanszékéről dr. Késmárky Gábor és dr. Kovács Dávid képviselte.

A kongresszust John Fletcher, leköszönő elnök valamint Patrick Carpentier alelnök és egyben a kongresszus házigazdája nyitotta meg. Az IUA alapkonceptiójából, multidiszciplináris jellegéből adódóan egyszerre képviseltették magukat angiológusok, érsebészek, intervenciós foglalkozó és a rehabilitációban résztvevő szakemberek. A többnapos rendezvénysorozat során a fő témákról (ütőérbetegségek, vénás betegségek, endovaszkuláris beavatkozások, rehabilitáció, éranomáliák) és a határterületekről (pl. daganatos betegségek és trombózis) sokszínű és változatos szekciókat rendeztek. A szekciók közötti szünetekben a kiállításon ismerkedhettünk a gyógyszercégek

regi-új termékeivel és az érgyógyászati technológia újabb vívmányával, illetve lehetőség volt az elektronikus poszterek megtekintésére. A programot különböző workshopok színesítették, mint a mikrocirkulációt vizsgáló eszközök vagy a fekélykezelés újabb lehetőségeinek bemutatása.

Dr. Késmárky Gábor, egyetemi docens „The role of non-invasive tests in the decision-making in peripheral artery disease” címmel elektronikus posztert közölt. Dr. Kovács Dávid PhD-hallgató „Exercise induced limb ischemia in peripheral artery disease” címmel előadást tartott. Mindkét közlemény a non-invazív diagnosztikai lehetőségek alkalmazására és kihasználására hívja fel a figyelmet, amelyek az angiológiai gondolkodásban még nem terjedtek el. A soron következő, XXVIII. IUA világkongresszust két év múlva Pekingben rendezik.

Dr. Kovács Dávid

Brantner-Lárencz Emléknap a Gyógyszerésztudományi Karon

APTE Gyógyszerésztudományi Karának Lárencz László Gyógyszerésztörténeti Csoportja 2016. október 14-15-én Pécsen és Szentlőrincen gyógyszerésztörténeti előadóülést szervezett, amelyen két neves baranyai gyógyszerészre emlékeztünk. Dr. Brantner Antal (1929-2006) és dr. Lárencz László (1940-2014) nemcsak gyógyszerészként, de a múlt emlékeinek feltáróiként és bemutatóiként is jelentőset alkottak. A rendezvény első napján, október 14-én, pénteken a PTE, ÁOK dékáni tanácstermében előadásokkal emlékeztünk meg két gyógyszerész kollégánk életútjáról, Baranya megye és Pécs gyógyszerészetének történetéről. A megjelenteket üdvözltek: Perjési Pál, a PTE, GYTK dékánja, Miseta Attila, a PTE, ÁOK dékánja, Őri László, Pécs város alpolgármestere, Soós Gyöngyvér, az Magyar Gyógyszerésztudományi Társaság (MGYT) tudományos alelnöke, Hankó Zoltán, az MGYK elnöke, a Gyógyszerészet című folyóirat felelős szerkesztője és Győrvári Márk, a Brantner-Koncz Múzeumlékház Működését Támogató Alapítvány kuratóriumi elnöke.

A Botz Lajos és Takácsné Novák Krisztina professzorok által vezetett ülésen az alábbi előadások hangzottak el:

- Ifj. Kutas Jenő: Lárencz László, a gyógyszerésztörténész
- Szabó László Gyula: Lárencz László és a pécsváradai apát-ság gyógynövénykertje

- Takácsné Novák Krisztina: Brantner Antal, az elhivatott oktató és kutató munkássága
- Hankó Zoltán: Brantner Antal, a Gyógyszerészet főszerkesztője
- Szabó László Gyula, Grunda Miklós: Brantner Antal, a szentlőrinci múzeumalapító
- Várszegi László: A Baranya megyei gyógyszerterárik története
- Botz Lajos: A pécsi gyógyszerészképzés másfél évtizede
- Dobson Szabolcs: Múzeumpatikák, patikamúzeumok Magyarországon – áttekintés
- Ambrus Tünde: A Betegápoló Irgalmasrend patikái Közép-Európában egykor és ma.

A rendezvény pénteken este a Jézus Szíve Templomban szentmisével, majd közös vacsorával zárult, szombat délelőtt pedig Szentlőrincen folytatódott. A résztvevők a helyi temetőben megkoszorúzták Brantner Antal síremlékét, az ünnepi megemlékezésen Hankó Zoltán méltatta Brantner Antal életútját és tevékenységét. A Brantner-Koncz Múzeumlékház homlokzati emléktáblájánál Soós Gyöngyvér professzorasszony köszöntő szavait követően koszorúkat helyeztük el. Ezután Győrvári Márk ismertette a Brantner-Koncz-kúriában található múzeumot, bemutatta Brantner Antal múzeumalapító munkásságát és a kialakulóban lévő, honismereti és gyógyszerésztörténeti kutatóhely tervét. A kétnapos színvonalas rendezvény a szentlőrinciek által előkészített vendégléssel zárult.

A rendezvény pénteken este a Jézus Szíve Templomban szentmisével, majd közös vacsorával zárult, szombat délelőtt pedig Szentlőrincen folytatódott. A résztvevők a helyi temetőben megkoszorúzták Brantner Antal síremlékét, az ünnepi megemlékezésen Hankó Zoltán méltatta Brantner Antal életútját és tevékenységét. A Brantner-Koncz Múzeumlékház homlokzati emléktáblájánál Soós Gyöngyvér professzorasszony köszöntő szavait követően koszorúkat helyeztük el. Ezután Győrvári Márk ismertette a Brantner-Koncz-kúriában található múzeumot, bemutatta Brantner Antal múzeumalapító munkásságát és a kialakulóban lévő, honismereti és gyógyszerésztörténeti kutatóhely tervét. A kétnapos színvonalas rendezvény a szentlőrinciek által előkészített vendégléssel zárult.

*Ambrus Tünde
MGYT, Gyógyszerésztörténeti
Szakosztály elnöke*

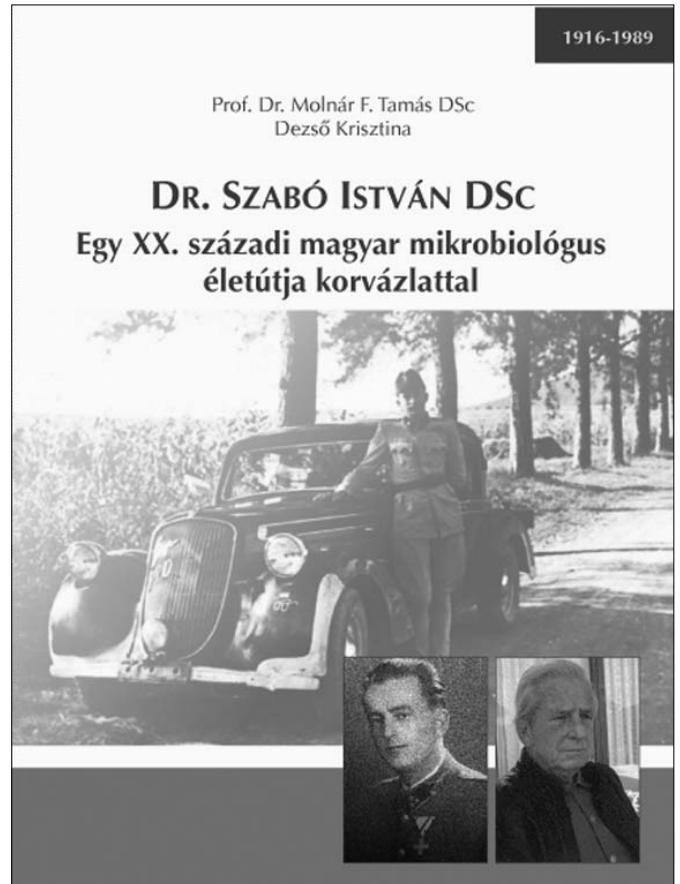
Pécsi könyv bemutatója az Országos Korányi TBC és Pulmonológiai Intézetben

2016. szeptember 21-én Budapesten, a „Korányiban”, a magyar Varázshegyen nagy érdeklődést keltve mutattuk be a PTE, ÁOK és a Korányi együttes kiadásában létrejött emlékkötetet, mely dr. Szabó István (1916–1989), a tuberkulózis bakteriológiájának meghatározó kutatója, szervezője születése századik évfordulóján jelent meg. A munka szerzői, Molnár F Tamás professzor (Művelési Medicina Tanszék) és Dezső Krisztina (Tudásközpont, Könyvtár) az előadásukban feltárták a pécsi, Fenyvesy professzor vezette Közegészségügyi Intézetből induló orvos-kutató pályának főbb állomásait. Dr. Szabó István az Osztrák–Magyar Monarchiában, Ferenc József császár és király idején született Pécsen, ugyanitt volt két évig a Baranya-bajai Szerb–Magyar Köztársaság polgára, s a Magyar Királyság Erzsébet Tudományegyetemén szerezte orvosi diplomáját. Egyetemi tanárságát, majd a Horthy Miklós vezérlete alatt álló Magyar Királyi Honvédség hivatásos tisztje is a Mecsek-alji városban volt. A Magyar Köztársaság küldte ki Dániába, hogy később a Magyar Népköztársaság változó címerű útleveleivel járja be a tuberkulózis sújtotta Kínát, a nagyvilág konferenciáit és öregbítse a szocializmust „építő” ország tudományos hírnevét.

Egyetemi tanárságából lett a keleti fronton szolgáló Magyar Királyi 108-as Tábori Bakteriológiai Állomás hivatásos orvos-tisztparancsnoka. Életpályája a XX. századi autonóm magyar értelmiségi életútja, annak ígéreteivel, szigorú kötelemeivel, bezáródó, majd résnyire nyíló kapuival és erkölcsi kihívásaival. A háború után – ismét a pécsi egyetemről való kiküldetésben – Koppenhágában szerzett tudásával alapította meg a hazai mycobacterium-tenyésztő hálózatot. Az 1946 óta a kommunista párt vezérlete alatt álló egészségügyi irányítás jól sáfárkodott a szintén pécsi Johan Béla örökségével, és továbbfejlesztette az 1928 óta kiépült, gümőkór elleni országos hálózatot. A tuberkulózis, a „morbus hungaricus” legyűrésének közös szándéka, a szakmai és tudományos értékek kölcsönös respektusa feloldotta a horthysta katonatiszt és a vészkorszakot túlélő, vagy Moszkvából hazatérő új orvos-vezetők – amúgy antagonisztikusnak gondolható ellentétét. A „Korányi”, a magyar Varázshegy, a tüdővész elleni harc országos centrumában dr. Szabó István lett a diagnosztikai központ vezetője. Az általa – katonás fegyellemmel és szervezetséggel, egységesített módszertannal – összefogott vidéki tenyésztő központok hálózata – közte a pécsi decentrum – az egész országot lefedte.

A mikrobiológiai laboratóriumi rutinmunka mellett előbb kandidátusi (1957), majd akadémiai nagydoktori (1967) címet szerzett. A kor szokása szerint szakmai tanácsadóként szolgálta a „proletár internacionalizmust” – dolgozott a Kínai Népköztársaságban (1956–1957), majd az 1960-as évektől egyre aktívabb szerepet játszott a tuberkulóziskutatás nemzetközi tudományos közéletében. A hetvenes években, az óvatos szovjet nyitás a magyar tudomány játékterét is megnövelte. Szabó István a mycoplasma-kutatásban és taxonómiában alkotott valóban nemzetközi jelentőségűt. A művelt közönség Oscar Wilde szereplőjének, a köhécselős Lady Windermere alakjában találkozhat a felelős bacilus áldozatával.

Az 1980-as évekre a BCG-oltás, a hatékony gyógyszerek, a jól működő közegészségügy és a szélsőséges nyomor eltűntével a Fehér Halál eloldaldogott a Kárpát-medencéből is – hogy átadja helyét az ugyanolyan gyilkos kórnak, a tüdőráknak. A „Korányi”

és a többi tüdőgyógyintézet profilja is megváltozott. Az 1980-as évek közepén Pécsre lecsapott a mycobacterium xenopi járvány. A fenyegető közegészségügyi katasztrófára dr. Szabó István figyelmeztette a politikai döntéshozókat: akik nem haboztak megtorolni a „pánikkeltést”.

Szabó István visszavonult, de tudását továbbadta: haláláig oktatót, kutatót az ELTE Mikrobiológiai Tanszékén. Halálakor,

1989 tavaszán egy új korszak hajnala nyílt az országra: ígérvé sokat és megtartva kevesebbet. Joggal hihette, hogy győztes ütközet van mögötte: a Koch-bacillus vereséget szenvedett. Nem rajta és fehér köpenyes harcostársain múlt, hogy mostanra a gümőkór ismét támadásra sorakozott fel. A multidrug-rezisztencia, az immunszupprimáltak táguló köre, a szétszakadó társadalmi szövet, legújabban pedig a menekülthullám mind a védők esélyeit gyöngíti. A múlt – melynek része dr. Szabó István tudományos hagyatéka is – nem csak követendő tanulságokat kínál a jelennek, de – ha hagyjuk – segít elkerülni a ma döntéseiben is a régiek tévedéseit.

Akinek nincs múltja, amely szakma, hivatás nem ápolja az elődök örökségét, az ki van téve a jelen esetlegességének, kulturális genomja üres. Az orvoslás – ez a humaniorák és reáliák határterületén egyensúlyozó tudomány – technológiáfüggése okán különösen esendő: szociális beágyazottsága pedig akkor teszi a legvédtelenebbé, amikor a beteg, egyén és társadalom és azok orvosa-ápolója leginkább rászorulnának egymásra. A jelen a múlt jövő idejű alakja. Jelenünk – még egészségeseke és már betegeké – a jövő múltja. Oktalanság lenne kihasználatlanul hagyni a nem is olyan régről ránk hagyományozott tudást, taní-

tást: álljon az tényanyagból és/vagy emberi, szakmai tartásból. Erre hoz példát a könyv.

Prof. dr. Molnár F Tamás

Gerlinger Imre, Szanyi István, Lujber László, Tóth Tamás: Fülészeti mozaikok

Részlet a könyv bevezetőjéből

A fülsebészeti tréning hosszadalmas, fáradságos és komoly energiabefektetést igénylő folyamat mind az oktató szerepét betöltött tapasztalt klinikus mind pedig a sebészpalánta részéről. Napjainkban a korszerű műszerpark, az audiovizuális háttér miatt a műtéttechnika megtanulása látszólag könnyebbnek tűnik, mint évtizedekkel ezelőtt, de egyre inkább azt a tendenciát látjuk, hogy a fülműtetre várók száma fokozatosan csökken, a műtétet végezni kívánók száma viszont nem változik. A fülműtétekkel szemben az elvárások a betegek részéről nagyon komolyak, ezért a hiteles tréning jelentősége mára felértékelődött. Az elmúlt évtizedben az implantológiai műtétek és módszerek egyre komolyabb mértékű elterjedése okán az otológia mindinkább önálló diszciplínává válik, alátámasztva azt a tényt, hogy a fül-orr-gégészet ma már nem nevezhető kis szakmának. Az otológiai és implantológiai műtétek pontos indikációjának és kivitelezésének elsajátítása a szakorvosokat is állandó tanulás elé állítja, az újabb technikák bevezetése mellett számos régi műtéttípus került idővel a süllyesztőbe.

Ez a könyv 3 fő fejezetből áll. Az első fejezetben a csaknem 3 évtizedes fülsebészeti tapasztalataimat igyekeztem átadni az érdeklődő fiataloknak és a szárnyaikat bontogató szakorvosoknak. A második fejezetben több

száz fülészeti tesztet mutatunk be, azzal a céllal, hogy a megoldásokhoz fűzött magyarázó szövegekkel a fiatalok szakvizsgára történő felkészülését elősegítsük, megkönnyítsük. Köszönet kell mondanom fiatal munkatársaimnak, akik a tesztek összeállításában szorgalmasan közreműködtek. Talán nem lesz haszontalan a tapasztaltabb kollégák számára sem, ha ismételten ellenőrzik tudásszintjüket ezen tesztek kitöltésével. Végül ajánlom a kedves olvasók figyelmébe a könyv harmadik fejezetét is, ahol fülészeti „legekről” olvashatnak. Ez a fejezet a fülészeti tudásanyag polírozását szolgálja, kérem, fogadják érdeklődéssel.

Fülészeti mozaikok

Gerlinger Imre | Szanyi István
Lujber László | Tóth Tamás

FÜLÉSZETI MOZAIKOK

✓ Kadáver disszekciós vezérfonal és műtéttechnikai atlasz többszáz színes fotóval
✓ 600 általános és tematikus fülészeti teszt a megoldások részletes magyarázatával
✓ 500 fülészeti "leg"
✓ Tudásszint lemerése minden szinten
✓ Szakvizsgához kitűnő segédanyag

www.aok.pte.hu

Tisztelt Olvasók!

A háború fájalmából éppen csak ocsúdóban, 1945 végén, az akkor 29 éves költő – valószínűleg lelki gyógyírként is – szépirodalmi és művészeti folyóiratot indított. Az *Ív* sajnos csupán egyetlen számot élt meg. Papírt sem volt könnyű beszerezni hozzá akkoriban, látni fogják annak orvoskari vonatkozását. Megyei- Városi Könyvtárunk névadója, Pécs díszpolgára, a többek között Kossuth-díjas Csorba Győző november 21-én lett volna 100 éves.

Kiss Tamás
könyvtáros

TÜSKÉS TIBOR

AZ ELSŐ ÉS EGYETLEN

Az *ÍV* című folyóiratról

Pécsett 1944. november 29-én véget ért a második világháború. Ahogy mondani szokták: egyetlen puska lövés nélkül vonultak be a városba a Vörös Hadsereg katonái. Több más mellett ezt a város földrajzi helyzete, sajátos, nehezen védhető fekvése tette lehetővé. A helyi legenda szerint a város főlevéltárnoka vörös bársonypárnán vitte a város kulcsait a katonák elé, akik azonban egy egészen más úton vonultak be a városba, és az arany váll-lapos tiszték már a Nádorban tárgyaltak a város új vezetőivel, amikor a főlevéltárnok úr leforrázva és csalódottan visszatért.

Az ország más tájain még folyt a háború, amikor Pécsett új körülmények, új lehetőségek nyíltak a politikai és a társadalmi élet számára. Új politikai pártok szerveződtek, új társadalmi formációk jöttek létre, a régiek átalakultak. Hogy csak a szorosabban vett kulturális és irodalmi élet területén lezajló eseményekre vessünk pillantást, megemlíthjük: új napilapok jelennek meg, a Janus Pannonius Társaság nevet vált, és Batsányi János Irodalmi Társaságként folytatja munkáját, megalakul a Magyar-Szovjet Művelődési Társaság helyi tagozata, a változás a Pécsi Nemzeti Színház műsorát is érinti, létrejön az Írók, Művészek, Tudósok Szabad Szakszervezete, a szellemi élet jelentős, országosan ismert személyiségei (pl. Kodály Zoltán, Kodolányi János) töltenek rövidebb-hosszabb időt a városban.

A Sorsunk 1941-ben indult. A háború befejezése előtt a folyóirat utolsó száma (IV. évfolyam 10. szám) 1944 októberében látott napvilágot. Fél éves szünet után 1945-ben két összevont szám jelent meg, a májusi-júniusi, illetve a július-augusztus-szeptemberi. (V. évfolyam 1-2. és 3-4-5. szám.) Ezt követően a Sorsunk folyama ismét megszakadt egy egész esztendőre. A lap ismét csak 1946 októberében került az utcára. (VI. évfolyam 1. szám.)

A Sorsunk életében bekövetkezett második szünetelés időszakának a kezdetén, 1945 decemberében (mindenképpen 1945. november 19-e után, de még karácsony előtt – mindjárt tudni fogjuk, hogy miből lehet erre következtetni) látott napvilágot az *Ív* folyóirat első száma. (I. évfolyam 1. szám.) Elindítói negyedévi megjelenést szántak a lapnak, de csupán ez az egyetlen száma jelent meg. A lapra vonatkozó további könyvészeti adatok: Az *Ív* szépirodalmi és művészeti folyóirat. Szerkeszti: Csorba Győző. Társszerkesztők: András Endre, Csányi László, Kopányi György. Pécs, 1945. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pécs, Kossuth Lajos utca 56. Felelős kiadó: Csorba Győző. Előállította: Kultúra Könyvnyomdai Műintézet, Mayer A. Géza és Társai, Pécs. (Ez nyomtatta Csorba Győző *Mozdulatlanság*, majd *Szabadulás* című versesköteteit is 1938-ban, illetve 1947-ben.) A folyóirat terjedelme: 32 oldal.

A lap indulásával kapcsolatban Csorba Győző *A város oldalában* című könyvében később elmondta, hogy a folyóirat alapítását dr. Entz Béla anatómus professzor tette lehetővé. „Nagy művészetbarát volt, igen-igen szimpatikus ember. Neki valahonnan maradt néhány mázsa papírja. Olyan papír, amit nyomtatásra lehetett használni. Mi elkértük tőle, és akkor indítottunk néhány barátommal [...] egy folyóiratot.” A lap szépirodalmi jellegű írásokat (András Endre, Csányi László, Csorba Győző, Kopányi György, Weöres Sándor verseit és Morvay Gyula elbeszélését), dokumentumot (Harcos Ottó kommentárjával Szabó Dezső két levelét), Martyn Ferenc rajzát, tanulmányokat (Várkonyi Nándor írását, Kodály Zoltán előadását) közölt, továbbá Igény rovatcím alatt Martyn Ferenc írását és Termés rovatcím alatt Bárdosi Németh János kritikáját (Illyés Gyula: *Egy év című kötetéről*) tartalmazta. A folyóirat a borítólapon belső oldalán hírt adott („Karácsony előtt jelenik meg”, valamint „Műhely kiadás” jelzéssel) Kopányi György: *Garabonciás* című verseskötetének a megjelenéséről.

Ha a folyóirat szerkesztőjének, társszerkesztőinek, a verseket közreadó költőknek az életkorát nézzük (Csorba akkor 29 éves, András Endre 27, Csányi László 23, Kopányi György 24, Weöres Sándor 32 éves volt), akkor azt kell mondanunk, hogy az *Ív* a fiatalok lapjaként indult. De a lap idősebb munkatársai sem voltak öregek: Morvay Gyula 40, Bárdosi Németh János 43, Martyn Ferenc 46, Várkonyi Nándor 49, és a legidősebb, Kodály Zoltán 63 éves volt akkor. Az *Ív* a fiatalok lapja volt, de nem szított nemzedéki ellentétet, lázadást, és nem a Sorsunk ellenében indult. Ezt hangsúlyozta a szerkesztő azzal is, hogy a lap beköszöntő cikkének az írására Várkonyi Nándort, a Sorsunk szerkesztőjét kérte meg, aki *Nemzedékek* cím alatt irodalomtörténeti példák nyomán az irodalmi élet folyamatosságáról, az egymást váltó nemzedékek természetes kapcsolódásáról elmélkedett írásában. És minden bizonnyal ezt fejezte ki a lap címválasztása is: a vállalkozás ívet, hidat kívánt alkotni az előttük járók és a nyomukban lépők között.

Ha hatvan év távlatából vizsgáljuk, és mérleg re tesszük az *Ív* első és egyetlen számát, és ha azt keressük, hogy az utókor és a marandóság szempontjából mi teszi értékesé a mindössze kétíves folyóiratszámot, akkor négy nevet kell kiemelniük: Csorba Győző, Kodály Zoltán, Martyn Ferenc és Weöres Sándor jelenlétét.

Csorba Győző három verssel szerepel. *A Jéghegyen* címűt későbbi köteteiből kihagyta, a *Béke ellen* és a *Homo politicus* (az utóbbi *Korszerű* címmel) viszont már az 1947-ben megjelent *Szabadulás* című kötetbe erősen átdolgozott formában került bele. Csorba később a folyóiratközlés után már nem szokott verseinek szövegén változtatni. Itt azonban a szövegváltozatok egybevetése a költő műhelyére, az anyagformáló munkára vonatkozó következtetések leszűrésére, értékes és érdekes alkotáslélektani megállapításokra adhat alkalmat.

Martyn Ferenc *Levél egy fiatal festőnőhöz* című, Platón idézetre épített írása a képzőművészet megújulását, a mesterségbeli fölkészült-

séget, a korszerű európai művészet problémáinak a megismerését szorgalmazza. A cikket a művész írásait tartalmazó kötetben közöltem újra. (Martyn Ferenc: *Töredékek*, Pécs, 1979. 56-58.p.)

Martynnak az Ívben közölt, *A vájár* című - minden bizonnyal 1944, 1945 táján készült, és az ekkor született pécsi íróportrékkal rokon technikájú tusrajzát tartalmazó életműkatalógusában, Hárs Éva munkájában – bár a 2676 tételt végiglapoztam – nem találtam meg. Vagyis a folyóirat lapjain a festő munkásságának egy eddig „ismeretlen” alkotására bukkanunk.

Weöres Sándortól két versszöveget találunk az Ívben. Az egyik a *Liba pék* című vers. Ezt a költő a *Magyar etűdök* 85. darabjaként – más tipografizálással és sajtóhibák kijavításával – 1970-ben az *Egybegyűjtött írások* II. kötetébe illesztette, és a költemény úgynevezett gyerekversként különféle Weöres-kiadványokban gyakran megjelent. Több figyelmet érdemel a tizenkét részes *Kulcsok*. Ezek között a néhány soros szövegek között van olyan, az V. számú kétsoros, amelyet a költő a 160 darabból álló *Rongyszőnyeg* („Dalok, epigrammák, ütempróbák, vázlatok, töredékek”) 125. darabjaként közölt újra. Továbbá van olyan (a IX.), amely az *Egysoros versekre* emlékeztet, továbbá vannak olyanok (a VII., XII.), amelyek változatlan szöveggel, de prózaként tipografizálva *A teljesség Jelé* című 1945-ös kötet darabjaként szerepelnek, vagy (pl. a III.), amelynek alapgondolata a kötetben kibontva, részletező formában ismerhető fel. De maga a *Kulcsok* úgy, ahogy 1945-ben, az ívben megjelent, többé egyetlen Weöres-kötetben sem található meg.

Alighanem az ív első és egyetlen számának leghangsúlyosabb, legfontosabb, legértékesebb - és ma is időszerű - írása az a Kodály Zoltán-szöveg, amely előadás formájában hangzott el Pécsen az 1945. november 19-én tartott – a későbbi Leöwey Klára gimnázium azóta átalakított dísztermében rendezett – Kodály-hangversenyen, és a magyar zenei nevelés kérdésével foglalkozik.

Megjelent: *Pécsi Szemle*. XI. évf. (2008). 1. sz. p. 74-77.

WEÖRES SÁNDOR: VERSEK. KULCSOK.

I.
Menj el a fényhez,
de ne kérdezz tőle semmit.

II.
Kihajló ág,
zöld homály —
szememben
látományom,
lomb közt
ézelmem —
külső és belső
egyetlen percben
összeforr.

III.
Bontsd le magadban
arcod köveit:
szirt-talajod rád-világol!
A hús és vér hazug és mohó,
de igaz és szelíd a csontváz.

IV.
Mennyi ragyogó
gyümölcs! — De az ág, mely termette
őket,
fakó.

V.
Sok is nekem egyszerre
sok-sokod éje —

VI.
Két verssor a szivemben
összeveszett.
Hívtam az istennőt,
békítse ki őket —
ő nevetett
s azok mégjobban összegabalyodtak.

VII.
A lámpa nem látja önmaga fényét.
A méz nem érzi önmaga édességét.

VIII.
“Gyere velem repülni“ —
szól a darázs a virágnak.
“Tapadj az ágra mellém“ —
szól a virág a darázsnek.

IX.
Szereted, akit nem szeretsz
és meghalsz ahelyett, aki nincsen.

X.
Faggasd az ürességet:
a feleletlenség
egyetlen igaz felelet,
mert ő a végtelenség.

XI.
Sűrű permet-eső a gyönyörűség,
nem napsugár.
Eláraszt
és fáraszt
a gyönyörűség.

XII. Kiknek nevük a ruhájuk,
fejüket szárnyuk alá rejtik,
visszabújnak álmaikba.

LIBA PÉK.

Haragos a Liba pék,
a kenyere odaég.

Liba pék, te Liba pék, gyere Liba pék!
ha kisasszony volnál,
nem morognál,
lágú, meleg cipóért
kicsi fehér fejkendőben
kényesen hajolnál!

Ma dühös a Liba pék:
csuda-sok a potyadék,
a perece nem elég,
kenyere meg odaég.

Liba pék! szegény Liba pék!
ha menyecske volnál,
nem búsulnál,
három derék péklegényed
fűtené a kemencédet,
királyasszony volnál!

Liba pék!
a te bajod is elég!
Liba pék!
a kenyered odaég!

CSORBA GYŐZŐ: VERSEK

BÉKE ELLEN

Már ásít minden porcikám; unalmas,
unalmas órák doh-szagát
küldi előre a hat-éves
birkózásban kifáradt s fél-halottan
pihenésre nyújtózni készülő
világ. — A sarki üres telkeken
fogócskát játszó kifiúk erős
zajgása fullad el a sűrűdő
homályban. — Ó, megint a csillagok,
megint a csillagok, megint az olvadt-
szélű hold-ostya, mindig, mindig ez!
Hajnalban nap kél, este csillagok,
csillagok és hold, előre tudom;
és nappal eszem, nappal dolgozom,
éjjel meg alszom, mindig, mindig ez!
Dolgozom, eszem, alszom, dolgozom ...
és újra, újra! — Életem körül
száz bástya, árok, sánc, ezernyi ór
mered, sűrög-forog nyugalmamért.
— Tántorgó percek, kik csúsós hidakra,
meredély-parti ösvények sarába
vittétek ingó, félénk lábaim,
hogy iszonyodtam állatként, vadul
tántorgó percek, most hogy doh-szagát
küldi előre a hat-éves
birkózásban kifáradt s fél-halottan
pihenésre nyújtózni készülő
világ, — halálomig-kívánatos,
boldog idő tanúként viszem,
s dajkálgom megfásuló szívemben
rettenetes-szép emlékeitek.

JÉGHEGYEN

Izgága tenger s rendületlen ég
kerít,
halk ékeit
a súlyos bolt forgatja, mint kerék.
Csak én vagyok s te vagy: ketten vagyunk. —
Belelt
törvény terelt
így együvé — viseljük jól magunk!
Részünk veszik, ha bármelyőnk veszik
kedves, vigyázz
nagyon!
Fagyon
fáznánk, s ki más
takarná ránk a lelke lepleit?

Martin Ferenc: A vájár (tusrajz)

HOMO POLITICUS.

Jelige: „Akinek nem inge ...”

Bendője élő szörnyeteg, élő dúvadak markai,
tetőtől-talpig százredős zsebek lepik be testét,
kiontott belek száradó rojtjától cifrák sarkai,
fejében hű öröklakó a visszhangzó üresség.

Megy, megy, mozognak markai, etetik éhes zsebjeit,
bendője lustán hánytörög, emészt fáradhatatlan,
megy, megy, sarkából vér csorog, sár issza be a cseppjeit,
nyomában jajgatás suhan fakó holló-csapatban.

S a száján — szája szüntelen-bimbós virág — fehér szavak
sarjadnak, hófehér szavak, ha hallod sirni készülsz
remegnek bűnös térdeid, intó kezére szédülsz,

S ő megsimítja homlokod, lágyan szived felé matat,
figyelmes, jó orvos gyanánt kétséged elterelve,
s már érzed: megkönnyebbedett — bukszád soványka terhe.

KUBIKOSOK.

Préda Gáspár lába alatt szörcsögött a föld, amint talicskáját tolta. A lelhők elég alacsonyan bóklásztak, némelyik beleakadt a vén fűzfák fejébe, szétszakadt dunyhás teste, s alig bírta magát összeszedni. Rongyosan vergődött a csendes tájékon, amely lölött már a nyár ült.

Üresen nyikorog a talicska Préda Gáspár előtt.

A langyosvízű csatornánál áll meg: ma itt fog halászni. Ez a csatorna belefolyik a nagy vízbe, de ott most nincs hal. Kormoránok álldogálnak a part mentén, a fűzfák hatalmas árnyékot vetnek rájuk. Mintha szénaboglya sötétedne mögöttük. Emitt a csatorna mellett rebbenő tüzokok sétálnak. Egy csak figyel, nyakát nyújtja s felsuhan a csapat, ha valaki közeledik.

Hogyan változik ez a szép élet!

Nem régen erre a fűzfák gyengécske-zöld színe öntött el mindent s ha valaki megnézte ezt a tájéket, alul a szépen tüzelő citromsárga színt láthatta, amely messzire csikozott. S ha korán reggel nézte meg a vidéket, még olyan lábfejnél kúszó kékeslila ködsávot is láthatott. Akkor még koratavasz ült a tájékon, most meg aszottan csereg, a halak szinte szopják a langyosvízű csatornában a levegőt. Préda Gáspár hallja is: „happ“, így hangzik valahogyan, amint a víz alatt egy kis buborékkal levegőt is nyelnek.

Tán csak Préda Gáspár élete nem változik.

Kubikos volt és az is marad.

Horogját beleereszti a vízbe, zsíroskarimájú kalapját szemébe húzza, pipáját háta mögé dugja a fübe és vár. Egy lusta felhő úszik a víz fölött, elsötétül a víz és tintaszínű folt közeledik Gáspár felé. Éppen benne úszik egy csuka: csúnya, vén dög, rabló szemével Gáspárra néz, majd becsukja és lomhán továbbúszik.

— Az a felhő segít neki. Elúszik a feketeséggel — mondja Gáspár.

El is úszott. Fogja lapogató kosarát s feltűrt gatyaszárral belegázol a vízbe, lecsapja a kosarat, de hiába kavarja keze szárával a megbolygatott fekete lötytyöt: csak csík van benne, meg a piszoktól majdnem megvakult keszeg. Gáspár lehajol, kivesz egy keszeget, beleteszi tarisznyájába, újra kavar. Lábszárát a kosárhoz dörzsöli, néha lemossa vízzel és megnyalazza, mert fekete piócák ragadtak rá. Mikor látja, hogy erős csikban ömlik a vér, kosarát bent hagyja és a parton vadsóskalevelet rág rá. Rátapasztja, egy cseppet vár, majd tovább kavarja a vizet.

Egész nap süt a nap, de azért akkor is szörcsög a föld Préda Gáspár lába alatt, mikor hazafelé tolja talicskáját, mert itt a mélyben vadvizek vannak, melyek soha ki nem száradnak.

Talicskájában egy nagyobb ponty, egy nyúl és egy igazán elkésett varjú. Mellettük a tarisznya: maroknyi rongy keszeg van benne, szóra és évésre sem érdemes.

Nyár van, aratnak, rozstól káréznak, mert ebben a faluban nem sok a lovas gazda. Két kerék, azon falatnyi oldal és kész a káré, a zsellérek, kubikosok kocsija. A rozs lenyaklik, söpri a port, de Tavasz András nem törődik vele. Pogácsabarna nyakkal és mellhúsával nekifeszül és csavargatja a kárét: ki a kátyúból, neki a hantos útnak, be a faluba és nem is haragszik a gyalogosok megjegyzésén, hogy félre káré, kocsi jön.

Hol az arcáról, hol orra hegyéről, vagy pedig nagy ökléről cseppen néha egy tisztaszínű, de sós izadságcsepp a porba.

— Szép roz — mondja neki Gáspár és nyikorgó talicskájával el akar sietni mellette, de mikor látja, hogy Tavasz András szája nyitva van, szólni szeretne, de a fulladás nem engedi ki a szót, megáll talicskájával és várja, hogy András kifújja magát.

— Nehéz az élet — mondja Préda.

Tavasz nem szól, csak kinyújtja égett kezességét és a káréra mutat, hogy ez bizony nehéz. Van rajta egy fél kereszt, vagyis tizenhárom kéve és a kis kuszalék, az a kis gereblelet. Aféle nyaláb kóc, tallószösz, mint mondják, amit a gereblye összeszed és a kereszt alakába tesz, hogy az eső ne verje a kéréket.

— Mit viszel? — kérdi Tavasz András.

— Majdnem semmit. Egy nyúl, egy varjú, meg keszeg.

— Semmi — legyint András. — Fogja a káré nyelét és majd szétpattan a nagy ember hasa, amint a rudat oldalra csavarja, hogy meginduljon a két kerék. Mert úgy kell: ide csavarni, oda csavarni, azzal egy kicsit előremegy a káré, mikor indul, vagy ha kátyúba került.

— Lehet, hogy elmegyünk. Beállunk — mondja András és Préda már nem fordul vissza, csak levágja fejét. Tudja, hogy Tavasz figyelni feje mozdulatát, ha nem is szól. Ezzel mondja, hogy jól van, beállunk.

Ez azt jelenti, hogy a kubikosok otthagyják a falut és beállnak valahová csatornát hasítani a föld hátára, avagy pedig egy vasút-töltést hordanak meg kis talicskájukkal és fájós derekukkal.

Ez szombati napon történt.

Az udvarokba benyikorogtak a kárék. Nem kellett se kaput, se veréckét nyitni: itt nincs kapu. Akinek van, az gazda. Nyitva állnak a házak eleji, végigszaladhatnak a szelek a szérűre, ahol meg nincs köz. Nincs megye. Nincs kenderkerítés. Szabad helyen hevernek a sáros faekék, mint töröttzárnyú nagy madarak.

Préda Gáspár ott áll a szérűn: körülötte füst és por, mert az egész falu söpör és kenyeret süt. Holnap vasárnap. A kubikos felesége kinyitja a sublótfiókot és kirakja a fekete nadrágot, a fehér inget, egy tiszta vászonzsebkendőt, lekeféli a kalapot, hátha éppen felteszi Gáspár.

— Adhatom a vizet? — kérdezi Prédáné.

— Adhatod — mondja a kubikos és mosakodni kezd a fateknőben.

A szérűkről a lépesméz édes illata ömlik.

Az akácok virágfürtjei majd megszakadnak édes terhük alatt. Kesernyész agacsfarózse szaga keveredik kalácsillattal a kertek alatt, ahol fekete csizmákban, vastag posztóruhában most kopognak az emberek misére.

Teknős a templom küszöbe, sok csizma csuszorálta. Hideg a szentély, ahol kis lámpa hunyorog, rovátkosra kopottak a padok, amikben még az „öregek” ültek. Csak a kisgyermek inge hófehér, akit Préda Gáspár kubikos hosszasan elnéz. Hozzá motyogja a szavakat:

— Válts meg Kisded! Itt vagyok, Préda Gáspár, öreg kubikos. Tegnap halásztam s egy varjúval, nyúllal és sovány keszeggel jöttem haza. Válts meg engemet és adj földet, kenyeret, lélekzetet.

A templom előtt mintha csak a magukra hányt súlyos keresztetek maradt volna meg rajtuk. Megnézik egymást, köszönetnek. „Csak-hogy látlak”. „Jó egészséget”. „Jó egészséget” és kiveszik hónuk alól az imakönyvet, hogy kezét fogjanak egymással. Még érzik egymás erős kézszorítását, még látják egymás szemét és örülnek.

— Hagyd most egy cseppet a dolgot, mondta Gáspár. — Vasárnap délután van, gyere, üljünk ide a diófa alá. Majd kihozom a kis morzsolószéket. Ki is hozta és a rossz ágyterítőt összehajtogatva rátette, hogy puhán üljön az asszony, ő meg jólesően kinyújtotta lábát.

Vén jószág a diófa, dereka széles, levelei húsosak és kajlán mozognak, mint az egészséges tehén füle. Betakarja a házat, jószágú az egész fa s Préda nem állja meg, hogy ne dúdolja:

„Hej diófa, vén diófa,
sötétlombos diófa...”

— Mostanában olyan hamar elfáradok — kezdi Gáspár. Azért hívatlak, hogy gyere ide és üljünk le a diófa alá. Kettesben jobban esik a pihengetés. Vénülök, mint a szérű, de nem baj, csakhogy itt vagy mellettem.

Felesége lassan végignézi urát, szemével megsimítja rajta az esztendőket, megcirógatja rajta a szerelmet. Az asztalra állítja Prédáné a korsót, mellé egy poharat és nézelődnek a szérű felé, meg az utcára: nyitva a látás.

— Eljönnek? — — kérdezi felesége.

— El.

Ágócs Kálmán érkezik elsőnek.

Inge tiszta, de nincs kivasalva. Az asszony csak kézimángorlón eresztette át. Hátra a nyakán egy kis odaszáradt beretvahab van, más-képpen égettszínű az egész ember. Nyaka, ökle, arca, szemöldöke sült szalonnabőr, csak a szeme csillog fehérenfeketén.

— No, jó idő lesz kubikolni — mondja és leül a fűrészbakra s mindjárt kétfelé szakítja pipáját, veregeti a szárát, szortyogtatja a cse-repet, valami, valami itt nem működik, mondja, miközben egyik lábával a földre lép, hogy biztosabban ülhessen.

Pócs Antal, Tavasz András egyszerre jönnek. Kalapjukat a diófára teszik: elég széles az elágazás helye, elfér ott a két rosszkarimája fejfödő.

— Hát a többiek? — kérdezi Tavasz András.

— Tán már jönnek — feleli Préda.

Morzsoló Lőrinc, Kótai Márton és Csipke Jakab után már senkit sem várnak. Morzsolón nevetnek, mert bogáncs van a gatyaszárában, valahol az árokban szedte fel.

— Ott a korsó, töltsetek — mondja Préda.

— Vékony bor, de jó — csettent Morzsoló és utána lehajol, a bogáncsot szedegeti gatyaszárából.

— Ne húzzuk az időt — kezdi Tavasz András. Van kubik. Akik itt vagyunk, megyünk-e, vagy maradunk itthon és elténferegjük ezt a nyarat? Ott kint minden a régi, itt bent nálunk is minden a régi. Kenyér után kell lenni.

Kezével kanyarint egyet és az emberek már tudják, mit jelent „minden a régi”. — Elő a talicskát, egy rossz zsákot, bele krumplit, kenyeret, hagymát, ki a vasútra, fel a vonatra és el messzire, bele a vízbe és köhögve talicskázni, míg csak hatalmas jel nem hasítja fel a föld hátát, melyet ők húztak a határban gyomokon és hantokon keresztül, sárban és pocsolyában, de mindig csak előre, hogy hat-határ képe is megváltozzon: leszaladjanak a vadvizek és soványka szilvafákat is lehessen ültetni a szivacsos, de lassan száradó tájékon.

Egy darabig hallgatnak a kubikosok.

Mit is mondhatnának? Szívük ver, a diófa levelei mozognak, s a húsos levelek nem is cseregnak, lágyan dörzsölődnek össze.

— Ez a harmincegyedik — Mondja Préda Gáspár.

— Ezt is háborúban értük meg. Országok dőlnek össze — feleli Tavasz András.

Prédáné megmozdul, az asztal felé lép, kezével rámutat a szegény eledelre és így szól:

— Kínálnék, de csak varjúlevelesünk van.

— Elég ez az egy pohár bor — mondja Pócs Antal. — Csak hagyja.

Az utcán azok a meg nem hajló csizmák kopognak, messze a falu szélén megszólal egy húzóharmonika és délen egy tenyérnyi nagy csillag fakad az égen. Az egyik sopában kaszát kalapálnak a holnapi kaszáláshoz, máshol egykaszájú zecs-kavágó csattog. Egyik kubikos pipáját babrálgatja, másik körmével a fűrészbakról hasít le egy szilánkot, Préda erősen gondolkodik: összevet, latolgatja, hogy mennyit keres majd és miért van háború?

Fehértollú galambsereg suhan fölöttük és csendesen megnézik. “Biztosan valami vén denevér ijesztette meg őket”, gondolja Préda Gáspár. Látja, amint ott ül néhányuk a szerha tetején, egymás száját marják-csókolják és tollászknak, de nem mennek aludni.

— Azt mondjátok, hogy országok dőlnek össze? — kérdezi Préda.

— A háború összedönti — feleli Tavasz András.

— Mi majd telepítjük — mondja csendesen Préda. A diófa levelei lustán lóbállódznak fölöttük.

A kubikosok hallgatnak: országok és világok összedőlésén gondolkodnak. Prédáné szól közbe, mert vacsoraidő van. Mennek, vagy nem, kubikba, mert neki ezt tudni kell. Elő kell venni a sáros-kerekű talicskát, a zsákot, ásót, lapátot, hevedert a talicskára, készíteni kell egy kis enivalót Gáspárnak.

— Határozatok — szólal meg az asszony a hosszú csend után.

— Hiszen már határoztunk — mondja ura.

— Nem hallottam — feleli felesége.

— Azt nem is kell hallani — mondja Tavasz András.

— Akkor jól van — fejezi be Prédáné.
 Amilyen csendesesen jöttek, olyan csendesesen is mennek el.
 — Megkezdem a harmincegyedik kubikot — mondja Gáspár az asszonynak, mikor bemennek.
 — Megy az idő — feleli felesége.
 — Országok, vagy világok dőlnek össze, menni kell kubikba — szól Préda Gáspár kubikos és leül az asztal mellé.
 Felesége az asztalra teszi a varjúlevest, mellé a varjúhúst és a nyeszlett keszeget, amely majd eltűnik a tányéron. Kicsiny is, sovány is. Szálkái kimeredeznek, feje egészen összeégett, oldala összerongyolódott.
 Kubikosnak való falat, aki harmincegyedszer indul munkába.

MORVAY GYULA.

A Pekár Mihály Orvosi és Élettudományi Szakkönyvtár magyar nyelvű folyóirataiból válogatunk

Sebészet (1903-1914)*

A *Budapesti Orvosi Ujság (BOU)* mellékletei közül egy újabbat, az 1903-1914 között megjelent *Sebészetet* szeretnénk bemutatni. Szerkesztője mindvégig – a magyarországi hasi sebészet meghonosítójaként emlegetett – Herczel Manó (1862-1918) egyetemi tanár volt. Herczel a folyóirat megjelenésének évében a budapesti Szent-István kórház sebészeti osztályát vezette. A folyóiratban megjelent cikkek alapján nyomon követhető szakmai karrierje is. Több kórháznak, így például a Szent Rókus-kórház I. számú sebészeti osztályának is főorvosa volt. 1907-ben udvari tanácsosi, 1913-ban pedig bárói címet viselt.

A *Sebészet* folyóirat évente négyszer jelent meg. Az 1903. június 4-én megjelent első évfolyam első szám borítóján a „2. szám” felirat látható, azonban a belső oldalakon már helyesen tüntették fel a számozást. A cikkeket az Eredeti közlemények, Tárcá, Lapszemle, Szakirodalom, Therapia, Tudományos ülések, Tudományos társulatok, Új könyvek, Különfélék és a Hírek című rovatokban közölték. A második évfolyamtól folyamatos számozásuk a kiadvány füzetei.

Az 1905. 4. számtól magyar vonatkozású információk is megjelennek a Hírek rovatban. Ezek a híradások különösen az orvostörténettel foglalkozók számára érdekesek, hiszen sok esetben csupán ezekből a hosszabb-rövidebb értesítésekből lehet egy-egy témát kibontani, felgöngyöltetni, egy-egy személy életrajzi adatait pontosítani. Az 1909-es évfolyamtól egyre nagyobb szerepet kapnak az 1893-ban alapított *Közkórházi Orvostársulat* bemutató ülései. Olyan eseteket tárgyalnak ezeken a kéthetes rendszerességgel megtartott összejöveteleken, amelyek különösen fontosak lehettek a kor sebészei számára. Az 1909. évi első ilyen bemutatás témaköre, a dystopia renis retrocaecalis.

Az 1903-1914 között megjelenő évfolyamokban 124 eredeti közlemény található, közülük jónéhány illusztrált. Helyhiány miatt nem vállalkozunk valamennyi közreadására, de az érdeklődők számára szívesen elküldjük a belőlük készített bibliográfiát. A cikkeket 39, korabeli szakember tette közzé. A legtöbbet publikálók: Herczel Manó 23, Pólya Jenő (1876-1945) 17, Milkó Vilmos (1878-1956) 12, Sipos Dezső 9, Szili Jenő (1880-1950) 8 közlemény megírásával. Kiemelésre érdemes, hogy szinte valamennyi budapesti kórházból érkezett közlemény a *Sebészet* valamelyik évfolyamába. Természetesen a legtöbb a Szent Rókus-kórház Herczel Manó vezette 1. számú sebészeti osztályáról. A BOU mellékletei közül talán egyben sem található ennyi vidékről érkezett publikáció. Baja, Karlsbad, Kecskemét, Kolozsvár, Lupény, Nyitra, Pécs szerepel a felsorolásban. A vidéki publikálók közül Vragassy Lipót (18??-1944) – 1913-ig nyitrai közkórházi, majd kecskeméti főorvos – nevére kell utalni [1].

A már említett 124, eredeti közleményből csupán párat szeretnénk most kiemelni. Az 1910-ben megjelent 9. évfolyam 4. számában az Erreth Lajos (1846-1918) királyi tanácsos által vezetett pécsi kórházból található egy közlemény. Fodor Leo (1879-1944) a fül-orr-gégészet osztályvezető főorvosa egy elsődleges cholesteatoma esetről számolt be. „Elsődleges cholesteatomáról csak ritkán hallunk az irodalomban és a közölt eseteknek is jó részéhez kétség fér, vajjon tényleg elsődleges és nem idült genyenesedés kapcsán fellépett daganatról volt-e szó. Közkórházunkban egy rendkívül tanulságos és kétségbevonhatatlanul valódi cholesteatoma került műtét alá, melyet ritkaságánál fogva is kötelességemnek tartok ismertetni...”

A 1913-as év első számában két cikket is találhatunk hadi orvoslás témaköréből. Az egyiket Makai Endre (1884-1972) – a Herczel Manó báró, egyetemi tanár vezette Szent Rókus Kórház I. számú sebészeti osztálya operateure írta „Tapasztalatok a hadi sebészet köréből” címmel. Az 1912. évi balkáni háború kórházaiban – Zajecsár és Kraljevo – a Magyar Vörös-Kereszt-Egyesület szervezésében nyolc orvosból és két ápolónőből álló küldöttség járt. Az ott látottakat foglalta össze és értékelte Makai. Igazán súlyos esetekről nem tudtak beszámolni. Ennek okait kutatva két indokot is feljegyzett: „Ha tudományos orvosi szempontból tekintjük át az általunk kezelt beteganyagot, úgy arra a következtetésre kell jutnunk, hogy úgynevezett „érdekes esetek” aránylag kis számmal voltak csupán.” Persze a cikkből ennek okára is fény derült. „Főoka ennek kétségtelenül a hosszú és viszontagságos betegtransport. Kraljevoba 4-6 nap mulva kerültek a sebesültek, miután a harcztérről a legzordabb időjárás mellett, kellő élelmezés és ápolás híján, nyílt ökrös-szekereken kellett a szállítás ezernyi kellemetlenségeit eltűrni... A hosszú és nélkülözésekkel súlyosbított szállítást természetesen az igazán komolyan sérült alig állhatta ki...” A másik indok, ami talán egy „kissé csalódottá tette” a küldöttség tagjait: „a másik oka annak, hogy a beteganyag úgynevezett érdekessége alig elégíthette ki az esetleg hozzáfűzött várakozást, a modern lőfegyvereknek aránylag humánusabb volta. Főleg a törököknek aczélköpenyes, kiskaliberű és tűhegyes golyói nagyobb roncsolást úgyszólván egyáltalán nem okoztak, súlyos sérülést is csak akkor, ha az életre fontos szerveket érték... Sima falú csatornák voltak észlelhetők még akkor is, midőn csontot hatolt át a golyó... Egész csomó áthatoló agy- és tüdőszérülést láttunk complicatio nélkül gyógyulni...”

Dr. Sipo Dezső honvédfőorvos, orosz fogságban a szamar-
kandli járvány-kórházban.

Fotó: <http://katonahoseink.hu/hhh/euindex.html>

A hadi orvoslás témakörében írt másik cikk a „Háború és az orvosok” Sipo Dezső (187?-1915) – a Budapesti Orvosi Újság felelős szerkesztője – tollából származik.

Cikkének talán legfontosabb gondolata: „A hadsereg egészségügyi szervezete a legtöbb országban – sajnos – nálunk is, hiányos, a viszonyoknak meg nem felelő. A szervezet, a szolgálati beosztás egészében rossz, abban csakis az orvosok állanak súlyos és felelősségteljes feladatok magaslatán. A mi hadseregünk orvosi kara kitűnő, jól képzett, humanus és jól fegyelmezett; de háborús szolgálatra tapasztalatlan.”

* A cikkben néhány esetben az eredeti folyóiratban közölt helyesírást használtuk!

[1] Hirdetmény. Budapesti Közlöny. 1944. 78. 121. 3.

Dr. Gracza Tünde

Carl Zeiss, a gyáralapító születése 200. évfordulójának megünneplése Jénában

Jénában, a thüringiai egyetemi városban 2016. szept. 10. és 12. között ünnepelték Carl Zeiss születésének 200. évfordulóját. Az ünnepségsorozat a Jénai Filharmonikusok koncertjével vette kezdetét: két modern darab mellett C. Zeiss kedvenc szimfóniáját, Ludwig van Beethoven Pastorale-ját játszották. Ezt este ünnepi fogadás követte, díszvacsorával.

Szeptember 11-én 9:15-kor a Johannes Friedhof-ban megkoszorúzták a résztvevők a Zeiss család felújított sírját, ahol a *Carl Zeiss Jena GmbH* vezérigazgatója, Michael Kaschke professzor mellett Jéna város főpolgármestere, dr. Albert Schröter, majd egy Hamburgban élő dédunoka, dr. Kathrin Siebert asszony tartottak rövid emlékbeszédet, méltatták C. Zeiss maradandó életművét.

Ezt követte 11 órakor a Jénai Egyetem aulájában az egyetem rektorának emlékbeszéde, „C. Zeiss és az Egyetem” címmel. Majd prof. Kaschke beszélt C. Zeiss életútjáról, a cég alapításáról, Ernst Abbe és C. Zeiss barátságáról és a cég történetéről a második világháborúig. Beszédében külön fejezetet szentelt a Carl Zeiss Oberkochen és a VEB Carl Zeiss Jena történetének és későbbi újraegyesítésüknek, amely nem volt könnyű. Ma a cégnek 25 ezer munkatársa van Jénában és Oberkochenben.

Az egész város talpon volt. Ünnepelt a két város apraja-nagyja, a családtagokkal és a nyugdíjasokkal, akik közül sokan a Zeiss Művek dolgozói vagy a Zeiss lakónegyedben laktak.

A cégalapító Carl Zeiss 1816. szeptember 11-én született Weimarban. 1832-ben érettségizett, majd Jénában dr. Friedrich Körnernél, az egyetem főműszerészénél (Hofmechaniker) tanult, miközben 1835-1838. között egyetemi előadásokat hallgatott matematikából, analitikai geometriából, kísérletes fizikából, trigonometriából és sztereometriából. A főműszerész Körner megkedvelte az ambíciózus fiatalembert.

1840-45. között C. Zeiss vándorévei következtek, Stuttgartban, Darmstadtban, Bécsben és Berlinben. Bécsben a Polytechnikum hallgatója volt, majd a Rollé & Schwilque cégnél dolgozott Berlinben, ahol C. Lüttichnél fejezte be tanulmányait. 1845-ben újból Jénában van, ahol kémiai és matematikai hallgat, miközben az egyetemi élettani intézetben dolgozik. 1846 novemberében alapította első műhelyét, ahol 1847-ben készült el az első mikroszkóp. A cég alapításában és fejlődésének történetében fontos szerepet játszott a Jénai Egyetem, mert Schleiden professzor a botanikai intézet igazgatója a cégtől mikroszkópokat rendelt. Az ún. „kezdeteles” mikroszkópok után (Doublets, melyből 2000 darabot adtak el) az ötvenes évektől a mai mikroszkóp-elv alapján összeállított mikroszkópokból 1858-1863 között 106-ot, 1863-ban 63-at, 1866-ban 146-ot tudott eladni műhelye, amely még kézműves műhely volt, két segéddel.

1860-ban C. Zeiss egyetemi főműszerész lett. Szerencsés véletlen folytán ismerkedett meg Ernst Abbeval, aki ugyan négy szemeszter után elhagyta Jénát, Göttingenben Gaussnál tanult modern matematikát, de azután visszatért Jénába. Első találkozásuk még Jénában, a stúdium alatt történt, amikor Snell professzor – a matematikus és fizikus – felhívta Abbe figyelmét Zeiss optikai cégére. Ernst Abbe meglátogatta a műhelyt, majd 1859-ben egy ún. kis „zseb-mikroszkópot” konstruált. Abbe 1863-ban a Jénai Egyetemen fizikából és matematikából habilitált, egyetemi magántanár lett.

Fontos dátum, hogy a cég 1866-ban megnyerte Abbe-t munkatársának. A közös munka eredménye lett, hogy a mikroszkópok előállítását ezután az Ernst Abbe-féle tudományos alapokra épült. 1872-től Jénában a mikroszkópokat Ernst Abbe optikai törvénye szerint készítették, azóta számíthatjuk a tudományos célokra alkalmas mikroszkóp éra kezdetét, amelynél az optikai rész patkó alakú sztatívon, az ún. „Hufeisenstativ”-on áll. Ez az áttörés további sikereknek lett a kulcsa.

1880-ig a kezdetleges optikai műhely a mai értelemben vett modern gyárrá fejlődött. Ernst Abbe a cég társtulajdonosa lett, a további sikerekhez hozzájárult, hogy Otto Schott üvegyárat alapított (Jenaer Glas, jénai üveg), s 1881-től a C. Zeiss céggel együtt dolgozott. A számok magukért beszélnek: 1847 és 1869 között 1308, 1870-1889 között 13228 mikroszkópot készítettek. A jénai Zeiss mikroszkóp keresett lett a világban, Rudolf Virchow, a sejtpatológia atyja, Robert Koch, A. Frey-Wyssling, W.J. Schmidt, – és ne legyünk szerények – Romhányi György maradandó felfedezéseiket Zeiss mikroszkóppal tették.

1880-ban C. Zeiss a Jénai Egyetem díszdoktora lett.

A későbbiekben Jénában dolgozott Prof. Köhler, Carl Pulfrich (fotométer) és a mikromanipulátor kifejlesztője, a magyar Péterfi Tibor.

A második világháború kezdetéig ún. mikroszkópos kurzusokat rendeztek.

1945 júniusában a Schott céggel együtt a Zeiss cég egy részét is – a felszerelés nagy részével – az amerikai zónába telepítették. A szovjeteknek is szükségük volt a jénai Zeissre: az úrkutatásnál nélkülözhetetlen precíziós műszereket itt rendelték meg. Jénában maradt az optikai iskola, ahol látszerészeti profillal mérnöki főiskola működött és a technikusokat is itt képezték. Kitüntetés volt a Zeissnél avagy a Schottnál dolgozni („Zessianer avagy Schottianer”).

Kaschke professzor ünnepi előadásában megemlítette a magyar polarizációs iskolát és annak jelentőségét az ultrastrukturális kutatásban.

Szeptember 12-én megtartott ünnepi eladásomban ismertettem polarizációs és laser scanning mikroszkópos eredményeimet a humán, állati és bakteriális amyloid ultrastruktúra kutatásban, a bevezetőben kiemelve mesteremnek, *Romhányi Györgynek* az amyloidokkal kapcsolatos úttörő munkáját.

1980-2002 között a Jénai Egyetem anatómiai intézetből a Romhányi-féle topo-optikai reakciót felhasználva és értelmezve a humán vörsvérttestmembrán kutatásában több doktori disszertációt és habilitációt írtak és védtek meg sikeresen.

Prof. Makovitzky József

(Institut für Neuropathologie der Universität Heidelberg und Rechts- und Verkehrsmedizin der Universität Freiburg i/Br)

Írók, költők betegségről, orvoslásról, halálról

O’Henry

Hogyan lesz valakiből New York-i?

Raggles sok minden egyéb mellett költő. Csavargónak mondták, de ez csak gyűjtőfogalom arra, hogy filozófus, művész, utazó, természetbúvár és felfedező. De legesleginkább költő. Világéletében nem írt egy árva sor verset sem: ő élte a költészetet. Az ő Odüsszeiája, ha megírja, bökvers lett volna. De hogy visszatérjünk az első tételhez: Raggles költő.

Ha Raggles egyszer tintára és papírra fanyalodik, az ő sajátos műfaja a városokhoz írt szonett lett volna. Úgy tanulmányozta a városokat, ahogyan a nők a képmásukat a tükörben: ahogyan a gyermek a kificamodott karú bábú belsejében az enyvet és a fűrészpont; mint a férfiak, akik vadállatokról írnak, az állatkertben a ketreceket. Raggles számára valamely város nem egy rakás téglá meg malter volt, amelyet bizonyos számú lakosság benépesít, hanem valami, aminek jellegzetes és világosan körvonalazott lelke van; az élet egyéni sűrítménye, a maga sajátos illatával, zamatával és érzéseivel. Raggles kétezer mérföldet vándorolt Északon és Délen, Keleten és Nyugaton, költői hevületben, keblére ölelve a városokat. Poros országutakat tapodott, vagy teherautókon robogott fenségesen, semmibe véve az időt. S ha rátalált egy város szívére, s meghallgatta titkos vallomását, nyugtalanul továbbált egy másikba. Csapodár Raggles! De talán egyetlen olyan városi tanáccsal sem találkozott, amely meg tudta volna ragadni, s le tudta volna kötni kritikus képzetét.

Az ókori költőtől tudjuk, hogy a városok nőneműek. Raggles, a költő is így látta a városokat, s gondolataiban konkrétan és világosan megfogalmazott alakok képét őrizte, mindazon városok szimbólumát, amelyeknek kegyeiért esengett.

Chicago leginkább a tollakkal ékes és pacsuliillatú Mrs. Partingtonra emlékeztette, aki kecsgetető ígéretek szárnyaló dalát zengve zavarta meg a költő nyugalmát. De Raggles csakhamar ráébredt, hogy fázik és didereg, és az a leküzdhetetlen érzése támadt, hogy eszményei belevesznek a krumplisaláta és a hal nyomasztó szagába.

Így hatott rá Chicago. Talán homályos és pontatlan ez a leírás, ám ez Raggles hibája. Képes újságok számára írt versekben kellett volna időzítene benyomásait.

Pittsburgh úgy hatott rá, mint az *Othello*, amelyet egy vasútállomáson vándorénekesek adnak elő orosz nyelven. Királyi, nagylelkű hölgy ez a Pittsburgh, mindazonáltal házias és kedélyes: vörös arccal, selyemruhában és fehér kecskebőr papucsban mosogat, s Ragglest a meleg kandalló mellé ülteti, s pezsgővel kínálja a disznókörömhöz meg a reszelt krumplihoz.

New Orleans csupán egy erkélyről nézett le rá. Látta méléző, csillogó szemét, érezte legyezője rebbenését, s ez volt minden. Egyetlenegyszer került csak szemtől szembe vele. Egy hajnalon, amikor egy nő az ablakkönyöklő vörös tégláit leloccsantotta egy vödör vízzel. Nevetett, s egy kis sanzont dudorászott, s Raggles cipője tele lett jéghideg vízzel. *Allons!*

Boston a költői lelkületű Ragglesnek különös, megtévesztő alakjában mutatkozott. Ragglesnek az volt az érzése, hogy hideg teát ivott, s hogy a város egy fehér, vizes borogatás, amely szorosan a homloka köré csavarodik, hogy ezzel valamely meghatározhatatlan, de hatalmas szellemi erőfeszítésre ösztökélje. S mindezek után kénytelen volt hólapátalással megkeresni a kenyerét, a ruhája pedig átmedvesedett, a csomó egy jobban szorította, s a borogatást nem lehetett levenni.

Micsoda zétfolyó, érthetetlen gondolatok, zsémbelnek az olvasók: pedig rosszallásukat hálálkodással kellene enyhíteniök, mert ilyenek a költők, ez a költői képzet, s ha tegyük fel, önök egy versben találkoznak ugyanezekkel a gondolatokkal...

Egy napon Raggles Manhattanbe érkezett, s ostromolni kezdte a nagyváros szívét. Ez a város mindegyiknél nagyobb volt, és Raggles kereste Manhattan hangját a skálában: meg akarta izlelni, fel akarta mérni, osztályozni, megoldani s címkével ellátni; meg akarta találni a helyét a többi város között, amelyek egyéniségük titkát kiszolgáltatták neki. S a továbbiakban már nem leszünk Raggles szándékainak tolmácsolói, hanem átvesszük a krónikás szerepét.

Raggles egy reggel partra szállt a komphajóról, s egy kozmopolita unott képével besétált a város szívébe. Úgy öltözött, hogy eljátszhassa a férfi szerepét „akinek személyazonosságát nem sikerült megállapítani”. Egyetlen ország, faj, osztály, klikk, egyesület, párt, nemzetiség vagy tekeklub sem vallhatta a magáénak. Ruházata, amelyet különböző testmagasságú, de egyformán szűkkeblű polgárok adományoztak neki, még nem simult oly kényelmesen a termetére, mint azok a különleges, mérték után készült, tengerentúli szabónál rendelt öltönyök, amelyeket bóröndben adnak fel a vasútra, s hozzájuk ráadásul nadrágtartót, selyem zsebkendőt és igazgyöngy inggombot is mellékelnek. Pénz nélkül — amint egy költőhöz illik —, de egy csillagász buzgalmaival, aki új csillagot fedezett fel a galaktikában, s döbbenet, mintha a töltőtollából egy-

szere csak folyni kezdene a tinta, Raggles barangolni indult a nagyvárosban.

Késő délután kiszakadt az eszeveszett lármából és tolongásból, s az arcán néma rettenet ült. Legyőzetett, megzavarodott, kudarcot vallott és félt. A többi város eddig olyan volt számára, mint valami ábécéskönyv, mint a gyorsan kiismerhető falusi lányok; oly könnyen megfejtette őket, mint azokat a rejtvényeket, amelyeket előfizetési felhívás mellékelésével postán küldenek az embernek: oly könnyen hörpintette fel őket, mint az osztályig kóktélt; de ez itt hideg volt, csillogó, derűs és elérhetetlen, mint a kirakatban a négykarátos gyémánt, míg a szerelmes férfi kint az utcán izzadó kézzel tapogatja zsebében a papírszalagon számfejtett fizetését.

Ismerte a többi város istenhozottját: a vidékies kedvességet, a nyers jótékonyosság emberi mértékét, a barátságos titkokat, a bőbeszédű kíváncsiságot, s a könnyen felismerhető hiszékenységet vagy közönyt. De ez a város, Manhattan megfejthetetlen volt: mintha áthatolhatatlan fal meredne előtte. Gyémántfolyamként folyt el mellette az utcákon. A járókelők egyetlen pillantást sem vetettek rá, senki sem szólt hozzá. Sóvárgott Pittsburgh kormos keze után, amely a vállára csapott, áhította Chicago harsány, ijesztő s mégis emberi közelséget árasztó hangját, a bostoni szemüvegek mögül rámeredő, sápadt szánakozó tekinteteket, és még Louisville vagy Saint Louis elhamarkodottan, de nem rosszindulatból ráért lábbilincseit is.

Raggles, aki annyi városnak udvarolt sikeresen, most szégyenlősen állt a Broadwayn, mint valami falusi széptevő. Először támadt benne a megaláztatás mardosó érzése, először érezte, hogy semmibe veszik. És amikor ezt a ragyogó, változékony, jéghideg várost képletté akarta leegyszerűsíteni, sehogyan sem boldogult. Noha költő volt, nem talált rá megfelelő hasonlatot, nem tudta semmivel összemérni, csiszolt felületén nem látott semmi érdességet, nem tudta sehol megfogni, hogy felemelje s megszemlélje alakját és felépítését, ahogyan más városokkal annyiszor s gyakran oly megvetően tette. A sok ház mind bástya volt, védelmül szolgáló lőrészekkel: az emberek vidámak voltak, de megannyi vértelen kísértétként suhantak el mellette önzésük sötét köntösében.

Raggles lelkét az nyomasztotta a legsúlyosabban, az béklyózta meg leginkább költői képzeletét, hogy az embereket itt úgy átitatta az önzés szeleme, mint játékokat a festék.

Minden egyes ember förtelmesen és pimaszul öntelt szörnyetegnek túnt fel előtte. Kiveszett belőlük minden emberség: kimázolt totyogó kőbálványok voltak, akik csak önmagukat imádják s szomjaznak, noha ugyanakkor semmibe veszik faragott képmásuk imádatát. Fagyosak voltak, gyötlenek, kérelhetetlenek, érzéketlenek, mind egyazon mintára szabva, s úgy siettek tova útjukon, mint megannyi szobor, amely valami csoda folytán megindult, de a lélek s az érzelem még nem kelt életre a vonakodó márványban.

Raggles fokozatosan felismert bizonyos típusokat. Az egyik ilyen típus idős úriember volt, szakálla hófehér, rövidre nyírt, rózsás arca sima, s kék szeme hideg, szúrós: öltözéke akár az aranyifjaké, s a város gazdagságát és fagyos közönyét személyesítette meg. A másik típus nő volt, magas, szép, tiszta, mint egy rézmetszet, istennői nyugodt jelenség: ruhája mint hajdan a királykisasszonyoké, kék szeme hideg, akár a gleccserekről visszatükröződő napsugár. S még egy másik típust is felfedezett, a bábfigurák városának melléktermékét: széles vállú, imbolygó járású, félelmetes, fenyegetően nyugodt fickó, állkapcsa akkora, mint a learatott búzaföld; arcára akár a most keresztelt csecsemőé, s az ujjperecei, akár a díjbirkózóké. Ez a típus szivarboltok cégtáblájának támaszkodott, s fagyos gúnnyal szemlélte a világot.

A költő érzékeny teremtés, és Raggles hamar elsorvadt a Megfejtethetetlen sivár ölelésében. A város fagyos, szfinxszerű, ironikus, kifürkészhetetlen, mesterkél, könyörtelen arca lehangolta és zavarba hozta. Hát nincs ennek a városnak szíve? Akkor még a többi közönséges, hangos, nyers város is jobb volt, jobb a favágás, jobb a savanyú képű háziasszonyok zsémbelése a hátsó ajtónál, jobb a csaposok kellemes unottsága a vidéki sön tések pultja mögött, jobb a falusi rendőrök kedves komizsága, a rúgások, a letartóztatások, a szerencsés vagy szerencsétlen véletlenek, mint ez a dermesztő szívtelenség.

Raggles összeszedte a bátorságát, és megpróbált koldulni. De az emberek rá se hederítettek, észre se vették, szemrebbenés nélkül mentek el mellette, tudomást sem vettek a létezéséről. És akkor Raggles azt mondta magában, hogy Manhattannek, ennek a szép, de könyörtelen városnak nincs lelke: hogy a lakói dróton rángatott bábok, s hogy tökéletesen egyedül van ebben a zord rengetegben.

Raggles átment az úttesten. Tülkölés, dübörgés, káromkodás: aztán erős ütést érzett, s hatyardnyira hemperedett a földön. Amikor megállapodott, a föld és annak minden városai összefolytak a szeme előtt.

Raggles kinyitotta a szemét. Legelőbb mámorító illatot érzett: a paradicsomkert első tavaszi virágainak illatát. Azután mint a lehulló virágszirom, egy könnyű kéz érintette meg a homlokát. Az a nő hajolt föléje, akinek olyan volt a ruhája, mint hajdan a királykisasszonyoké, kék szemét most az emberi részvét könnyei nedvesítették meg. Raggles feje alatt a kövezen selymek és szőrmék. Kezében Raggles kalapjával ott állt az idős úriember, a város gazdagságának megszemélyesítője, rózsás arca most még rózsaszínűbb, mert indulatos szónoklat robbant ki belőle a meggondolatlan gyorsajtás ellen. A közeli kávéházból kirohant a széles állkapcsú, csecsemőbőrű melléktermék, s egy teli pohár piros folyadékot hozott, amely gyönyörűséges lehetőségeket csillantott meg Raggles előtt.

— Igya ezt meg, öregem — mondta a melléktermék, s Raggles szájához tartotta a poharat.

Pillanatok alatt száz meg száz ember tolongott körülötte, arcukon mélységes aggodalom kifejezése ült. Két pompás, udvarias rendőr hatolt be a körbe, s hátraszorította a fölös számú samaritánusokat. Egy fekete kendős öregasszony hangosan kámfort emlegetett: a rikkancsfű Raggles könyöke alá tett egy újságot a sáros kövezetre. Egy fiatalember nevetetett, s felírta a noteszába.

Csengő szólalt meg fontoskodó hangon, s a mentőkocsi utat tört magának a tömegben. Az úgy kellős közepébe beszorult a higgadt sebészorvos.

— Hogy érzi magát, jóember? — kérdezte könnyedén a munkája fölé hajolva.

A selyembe-bársonyba öltözött királykisasszony illatos, pókhálófinom zsebkendőjével letörölt egy-két piros cseppet Raggles homlokáról.

— Márminthogy én? — kérdezte Raggles üdvözült mosollyal. — Remekül.

Megtalálta új városa szívét.

Három nap múlva megengedték neki, hogy felkeljen az ágyból: átment a kórház lábadozók osztályára, egy órája sem volt ott, amikor az ápolók veszekedés zajára lettek figyelmesek. A vizsgálat kiderítette, hogy Raggles rátámadt egy lábadozó társára, és tetteleg bántalmazta; valami haragos képű árutázó volt az illető, aki tehervonattal való összeütközés folytán került a kórházba, hogy ott összefoltozzák.

— Miért veszekedtek? — kérdezte az ápolónő.

— Mocskóta a városomat — mondta Raggles.

— Hová valósi maga? — kérdezte az ápolónő.

— Nyújorkba — mondta Raggles.

Megrendülten és fájó szívvel tudatjuk, hogy a PTE, KK, Radiológiai Klinika szakdolgozója,

szeretett kolléganőnk

Bosnyák Ildikó,

40 éves korában, 2016. október 25-én hajnalban elhunyt.

Családja, gyermekei fájdalmában osztozunk.

Prof. Bogner Péter
klinikaigazgató

Pataki Beatrix
ápolásszakmai igazgató-helyettes

Európa 20 legjobb egyetemvárosa között szerepel Pécs!

A *Corriere della Sera*, Olaszország legnagyobb példányszámban terjesztett és legolvasottabb napilapjának utazással foglalkozó oldala tette közzé a közelmúltban Európa 20 legjobb egyetemvárosát, amely felsorolásban Pécs is szerepel, többek között olyan városokkal együtt, mint Oxford, Manchester, Dublin, Bologna vagy Heidelberg.

A legjobb európai egyetemvárosok ranglistáját a Qs World University Ranking és a Qs Best Student Cities éves rangsorolása a világ egyetemvárosairól, valamint a The Times Higher Education, a világ oktatási intézményeit érintő értékelése alapján állították össze.

A cikk szerint a nevesített városok ismérve a gazdag kulturális örökség és az egyetemük jó hírneve mellett a jó életminőség. Mindegyikük fiatalos, élettel teli, innovatív, ugyanakkor régre visszanyúló akadémiai történelemmel rendelkezik. A listán szereplő egyetemvárosok nagyon különbözőek egymástól, azonban van valami, ami mégis összeköti és hasonlósá teszi őket – folytatja a cikkíró: „a történelmi épületek között, az egyetemi campusban és a diákok által látogatott tereken sétálva úgy érzi az ember, hogy olyan kiváltságos helyen van, amely a helyi világi hagyományokban mély gyökerekkel rendelkezik, ugyanakkor a jövő felé tekint. Olyan helyek ezek, amelyeknek lelkiük van és lel-

kesíteni tudnak.”

Pécs Nyugat-Európa és a Balkán kereszteződésénél fekszik, és a kulturális sokszínűség az erőssége – emeli ki a cikk. „Pécsen egy olyan integrációs modell valósul meg, amely magába foglalja a magyar, a szerb, a sváb és a horvát származású nemzetiségeket. A Pécsen 1367-ben alapított egyetem sok hányattatáson ment keresztül, mint például az ottomán uralom alatti bezárása. A pécsi egyetem jelenlegi formájában 1912-ben kezdte meg működését, még ha 1921-ig Pozsonyban is volt a székhelye.” „Érdekesség – mutat rá a cikkíró – hogy a városban található az ország egyik legelismertebb olasz-magyar kétnyelvű gimnáziuma is. A város ókeresztény temetőjét a világörökség részévé nyilvánították” – olvasható a rövid ismertetőben.

Bódis József, a Pécsi Tudományegyetem rektora a cikkel kapcsolatban elmondta: „Nyilván mi elfogultak vagyunk a várossal, és az egyetemmel kapcsolatban. Éppen ezért tölt el minket nagyon jó érzéssel, amikor egy tőlünk független, nemzetközi összeállítás emeli ki a város és az egyetem értékeit, erőseit. Nagy megtiszteltetés olyan egyetemvárosokkal egy rangsorban az élmezőnyben szerepelni, mint Oxford, Bologna vagy épp Heidelberg. Az ilyen visszajelzések megerősítenek bennünket abban, hogy reálisak a nemzetköziesítéssel kapcsolatos törekvéseink, célkitűzéseink.” – hangsúlyozta a rektor.

Új Dunántúli Napló 2016. november 5.

Pécsi segítség is eljutott egy afrikai országba

PÉCS-BLANTYRE. A Magyar Afrika Társaság, Közép-Európa legnagyobb, nemzetközi segítséggel és fejlesztéssel foglalkozó civil szervezete a napokban útjára indította legújabb orvosmisszióját Afrikába. Ezúttal fül-orr-gégész szakorvosok indultak útnak Malawiba, ahol műteni is fognak. A csapatban ott van dr. Gerlinger Imre, a Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központ Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinikájának igazgatója is.

A társaság eddigi missziói során több mint negyvenezer beteget látott el Afrikában olyan területeken, ahol sokan egyáltalán nem jutottak korábban orvosi kezeléshez. Az eddigiéknél sokkal alaposabb előkészítést igényelő mostani küldetésre speciális műtétekre felkészült professzorok is kiutaztak – így került a csapatba Gerlinger Imre is.

Hallókészülékeket is vittek a magyarok Malawiba

A szervezet első, Malawiba indított missziója során az orvo-

sok ellátogattak a Blantyre-ben található Queen Elisabeth Kórházba, ahol összeismerkedtek a kórház fül-orr-gégész orvosával – aki az egyetlen ilyen szakorvos az egész országban. Az ő munkájának támogatására és tehermentesítésére indult el ez a mostani misszió, amely során elsősorban fülműtéteket, illetve egyéb fej- és nyaksebészeti beavatkozásokat végeznek el.

– Az út előtt felkészítettek minket arra, hogy nagyjából milyen körülmények várhatók Afrikában, és milyen jellegű műtéteket fogunk tudni elvégezni – nyilatkozta az indulás előtt Gerlinger Imre. – Természetesen nem lesznek olyanok a lehetőségek, mint nálunk Magyarországon, hanem megpróbálunk alkalmazkodni a helyi körülményekhez. Ehhez mérten megpróbáljuk a legjobb ellátást biztosítani a betegeknek.

A magyar kontingens már megkezdte a munkát az afrikai országban – a napokban több, mint 200 darab hallókészüléket adtak át a Blantyre-i fülészeti klinikának.

F.Z.

Búcsúztató

Kedves Licu! Gyászoló Barátok, Kollégák! Tisztelt Tanár Úr!

Szomorú szívvel állunk koporsódnál, megrendülten vesszük tudomásul az élet természetes folytatását.

Dr. Weisenbach János 1935. november 3-án született Pécsen. A Nagy Lajos Gimnáziumban érettségizett, majd ezt követően végezte el Pécsi Orvostudományi Egyetemet. Az egyetem után a II. számú Sebészeti Klinikán kapott központi gyakornoki állást. Másfél év után került a Röntgenklinikára, majd radiológiából jeles eredménnyel szakvizsgázott. Ezután a korai gyomorrákos betegek szűrésével foglalkozott, ebből több dolgozatban számolt be az Orvosi Hetilapban.

1968-ban a Gyermekklinika állományába került át, ahol megbízták a röntgenrészleg vezetésével. Nehéz körülmények között dolgoztak, a régi röntgenberendezések mellett a személyi feltételek is hiányosak voltak, amit többnyire szakmai lelkesedéssel pótolhattak. Weisenbach doktor hazai tevékenysége mellett a nehéz körülmények ellenére is bekerült a nemzetközi tudományos életbe, sikerült részt vennie európai gyermekradiológiai kongresszusokon, sőt külföldi kollégái részére nemzetközi szimpóziumokat is szervezett.

Én 1987-ben ismertelek meg mint frissen végzett gyermekgyógyász gyakornok. A reggeli megbeszéléseken a tanácsteremben szemben ültem Veled, a terem ellenkező oldalán. Abban az időben úgy jegyeztél meg engem, hogy a fiatal doktornő, aki a csap mellett szokott ülni. Nem telt el 4 év és átkerültem Melléd, a radiológusok köze. 1990-ben kezdtem a radiológiai részlegben. A Gyermekradiológus Társaság akkori nemzetközi kongresszusának szervezésében fontos feladatokat bízta rám, külföldi vendégeinek segíttem eligazodni a kongresszuson, Pécs városában. Ebben az időben került a klinikára a Méhes professzor által Németországból szerzett, már használt, de számunkra még az újdonság erejével bíró ultrahangkészülék. Együtt tanultuk a fortélyokat, az akkori négyes: Te, Tanár Úr, Keresztes Márta, Sarlós Péter és én.

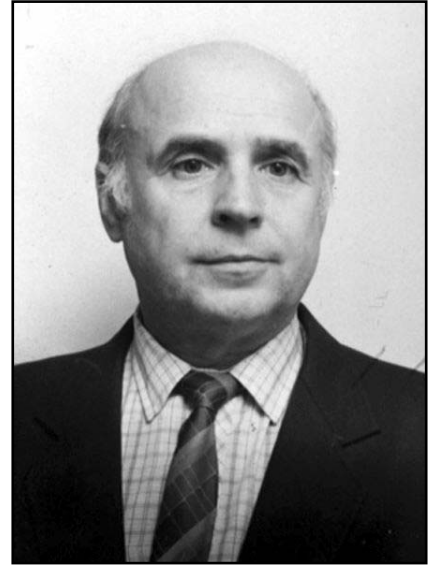
Tanár úr 1992-ben kandidátusi fokozatot szerzett: „A mellkas- és szív nagyság normális újszülöttekben és cardiorespiratoricus zavarral járó kórképekben” címmel. A védést követően egyetemi docenssé nevezték ki. Tevékenysége során a gyermekradiológia szinte minden területével foglalkozott, különös tekintettel a mellkasi és musculosceletalis radiológiával. Ezekből a témakörökből 121 dolgozata jelent meg, nevesebb hazai és nemzetközi folyóiratokban. A dolgozatok mellett mintegy 250 jelentősebb előadást tartott különböző fórumokon. A Magyar Radiológusok Társasága Gyermekradiológiai Szekciójának munkájában éveken át aktívan részt vett. 1974 óta a szekció vezetőségének tagja volt, nem sokkal nyugdíjba vonulása előtti évekig a szekció titkári tisztét töltötte be. Szívós küzdelemmel évekig harcolt, hogy a gyermekradiológiát Magyarországon szakvizsgával fogadják el. Ez 2003-ban sikerült is.

A Magyar Radiológusok Társasága tagsága mellett tagja volt a Magyar Onkológusok Társaságának, a Magyar Gyermekgyógyász Társaságnak, a Német és az Európai Gyermekradiológus Társaságoknak. Szakmai kitüntetései közül kiemelendő a Gefferth Károly Emlékérem (1997), a Dékányi Dicséret (2000) és a Ratkóczy Nándor Emlékérem (2006). 2005. június 18-án, 70 éves korában vonult nyugdíjba s a tiszteletére rendezett tudományos ülésen közvetlen munkatársai, barátai valamint az egyetem vezetői társaságában előadásban számolt be a gyermekklinikán töltött 30 év eredményeiről, sikereiről, buktatóiról.

Az elmúlt 11 évet, amíg egészsége engedte otthon, feleségével aktívan töltötte. Sokat olvasott, járt szeretett szülőjébe, a Donátusba, a Dombay tóhoz. Barátaival sokat találkozott, soha nem hagyták magára.

Ahogy a Prédikátorok könyvében meg van írva: „Mindennek rendelt ideje van, és ideje van az ég alatt minden akaratnak. Ideje a születésnek és ideje a meghalásnak”. Ez az idő számodra most jött el.

A Magyar Radiológusok Társasága, a magyar radiológus társadalom, a Gyermekradiológiai Sectio és a Gyermekklinika Röntgenrészlegének orvosai és asszisztensei nevében sok szép emlékekkel a szívünkben búcsúzunk Tőled, Kedves Tanár Úr! Pihenj békében!

*Dr. Mohay Gabriella
PTE, KK, Radiológiai Részleg
Gyermekradiológiai Részleg vezetője*

In memoriam
JOBST KÁZMÉR
 akadémikus, emeritus egyetemi tanár

Életének 92. esztendejében elhunyt *dr. Jobst Kázmér*; a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, a Pécsi Tudományegyetem Széchenyi-díjas emeritus professzora, volt rektorhelyettese, Pécs város díszpolgára, a Magyar Laboratóriumi Diagnosztikai Társaság örökös tiszteletbeli elnöke. Jobst professzor 1924-ben született, előbb vegyészmérnöki, majd orvosi diplomát szerzett. 1946-52 között a POTE Kémiai Intézetének, majd 1952-68 között a POTE Kórbonctani Intézetének munkatársa volt. 1956-ban kórbonctan-kórszövettanból, majd 1959-ben laboratóriumi vizsgálatokból szakvizsgázott. 1968-ban kinevezték – az országban elsőként általa megalakított – Klinikai Kémiai Intézet igazgatójának, amely a mai, minden orvoskaron megtalálható Laboratóriumi Medicina Intézet elődje volt. 1973-1979 között a POTE tudományos rektorhelyetteseként tevékenykedett. 1992-ben nyugdíjazták, és emeritus professzori címet kapott. Nyugdíjazását követően még hosszú évekig vezette a Siklósi Városi Kórház laboratóriumát és aktív volt a szakmai közéletben is.

Tudományos munkássága a nukleinsavak szubmikroszkópos felépítésének, hisztokémiájának; a hisztonok és glikohisztonok szerkezetének, biológiai felépítésének vizsgálata volt. E témáról több, mint 250 tudományos közleményt publikált. Az orvostudományok kandidátusa fokozatot 1962-ben, az orvostudományok doktora címet 1974-ben kapta. 1982-ben az MTA levelező, 1990-ben az MTA rendes tagjai közé választották. 1990-1995 között az MTA Orvosi Tudományok Osztályának elnöke volt. Számos hazai és külföldi társaság fogadta tagjává, tiszteleti taggá, köztük a Magyar Laboratóriumi Diagnosztikai Társaság is, amely 1994-ben örökös tiszteletbeli elnökévé választotta. Több állami és társasági kitüntetés tulajdonosa (Munka Érdemrend Arany fokozata 1979, 1984, Batthyány-Strattmann-díj 1992, Pro Universitate Arany fokozata 1992, Jendrassik Loránd Ezüst Emlékérem 1994, Genersich-díj, Széchenyi-díj 1995, Polgár-díj, Pécs díszpolgára 1998, Magyar Köztársasági Érdemrend Középkeresztje 2009, Magyar Tudományos Akadémia Aranyérme 2014).

Jobst Kázmér az európai laboratóriumi diagnosztika kiemelkedő képviselője volt, aki egyesítette a vegyész precizitását, a patológus széleskörű szakismereteit és laboratóriumi diagnosztika innovatív készségét. Szigorú, néha kérlelhetetlen főnök volt, a szakmában nem ismert kompromisszumokat. Olyan egyéniség volt, aki tudását, kreatív gondolkodását, erkölcsi tartását és szigorát a szakma érdekében alkalmazta, kamatoztatta. Azon kevesek, akiket beengedett magánéletébe, sziporkázó szellemiségű, egyedi és megismételhetetlen egyéniséget ismerhettek meg.

Tisztelt Jobst Professzor Úr, kedves Kázmér, nyugodjál békében! Emlékedet kegyelettel megőrizzük.

Pécs, 2016. november 8-án.

Kosztolányi György
 az MTA rendes tagja,
 az MTA Orvosi Tudományok Osztályának elnöke

Kovács L. Gábor
 az MTA rendes tagja,
 a Magyar Laboratóriumi Diagnosztikai Társaság volt elnöke

MEGJELENT

„Ez a könyv egy hívő keresztény beszámolója a szentföldi zarándokújról, a szent helyekről, a híres bibliai helyszínekről, s úgy gondolom, minden benne van, ami Egyiptomban, Jordániában, Izraelben, Szíriában és Libanonban szakrális vonatkozásban fontos és elérhető.

12 esztendőn át gyűjtöttem az anyagot, vannak helyek, ahol többször is megfordultam, így ugyanazt más szempögből, más emberek körében újra megörökítem. Össességében több ezer felvételt készítettem.

Együttessen nyolc-tíz magyarországi területet jártam be. Jömagam hívő katolikus vagyok, és azt gondolom, megfelelő empátia és kötődés nélkül nem lehet a szentföldről hiteles fotókat készíteni. A zarándokutak lelki vezetői hihetetlenül sokat segítettek az egyes helyszínek értelmezésében. Mélyen meg- és átéltem ezeket a szakrális helyeket, s ma már egészen másképpen ünnepelem a karácsonyt is.

Új labort adtak át a PTE-n

A Török Együtműködési és Koordinációs Ügynökség (TIKA) világszerte több mint 40 országban képviselteti magát. Többek között az egészségügy, az oktatás, az infrastrukturális beruházások és a műemlékvédelem területen számos programot támogat. A TIKA iroda – az Európai Unióban elsőként – 2014 májusában nyílt meg Magyarországon, Budapesten.

A Pécsi Tudományegyetem (PTE) hosszú évek óta komoly hangsúlyt fektet stratégiájában az innovációra, a világszerte elismert kutatásainak minél hatékonyabb hasznosítására. A PTE Természettudományi Kar, valamint a Szentágothai Kutatóközpont ad otthont az MTA-PTE NAP-B Transzlációs Idegtudományi Kutatócsoportnak, amely kutatásaival összehangolt, preklinikai (állatkísérletes) és klinikai (humán) modellfejlesztési stratégiák beállítására törekszik a sejtszinttől a magatartásig. A beállított sejtszintű és magatartási modelleken a kognitív teljesítményt javító farmakológiai (gyógyszeres) kezelések hatását kívánják vizsgálni többek között a Nemzeti Agykutatási Program keretében is.

A TIKA támogatásával ezen a területen végeznek kutatómunkát a PTE Transzlációs Idegtudományi Kutatócsoportjának és az Isztambuli Kultúr Üniversitesi Agy dinamikai, Kognitív és Komplex Rendszerek Kutatóközpontjának (BEYYNMER) munkatársai. A kutatás célja ún. funkcionális biomarkerek keresése a megismerési (kognitív) funkciók javítására az idegrendszeri, kémiai ingerületátvitel (neurotranszmisszió) befolyásolásával. A 2015-ben megkezdett program második lépéseként a pécsi laboratórium berendezései újultak meg a TIKA támogatásával, lehetővé téve a legkorszerűbb kutatási technológiák használatát. Mint ismeretes, a neurokognitív zavarok (demenciák), illetve az agyi ideghálózat egyéb betegségeinek megértése, valamint hatékony terápiák fejlesztése az egyik legnagyobb kihívás az idegtudományok előtt. Ezek közül az egyik leggyakoribb és megoldatlan terápiájú, hosszú lefolyású betegség az Alzheimer-kór, melynek előfordulása idős korban akár 25-30 százalék körüli is lehet, nagy terhet róva a betegre, családjára és a társadalomra egyaránt. Az Alzheimer-kór és a hasonló betegségek megismeréséhez elengedhetetlenek a hosszútávú támogatási projektek, melyekkel a megfelelő eszközöket és háttérrel tudják biztosítani a kutatásokhoz.

Egy fotókirándulás, amire jó visszaemlékezni...

A POTE fotóklub október végén Plitvicén járt. A szerencsés időpontválasztásnak köszönhetően, no meg az aktív csapatnak, nagyon jó körülmények közt, szép sorozatokat sikerült készíteni a résztvevőknek. Ezekből izelítő tekinthető meg az újságban. Azon a hétvégén, amit ott töltöttünk, szinte minden órára jutott valami látványosság, fotócsemege. APOTE fotóklub rendszeresen szervez kisebb-nagyobb kirándulásokat, műtermi fotózásokat az aktív mag öröme... A karról mindenkit szívesen látunk, aki kreatív időtöltésre vágyik!

Rodler Miklós klubvezető, Koncz Orsolya HÖK

*Plitvicei-tavak. Rodler Miklós, Mészáros István,
Smuk Gábor és Takács Gábor fényképei*

